

ΧΑΡΟΚΟΠΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

Τμήμα Οικιακής Οικονομίας & Οικολογίας

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών
"Εκπαίδευση και Πολιτισμός"

Οδηγός Σπουδών

Επιμέλεια έκδοσης: Κωνσταντίνα Κουτρούμπα, Επίκουρη Καθηγήτρια
Αικατερίνη Αντωνοπούλου, Λέκτορας

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ «ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ»

Διευθύντρια

Αικατερίνη Μαριδάκη-Κασσωτάκη, Καθηγήτρια

Μέλη της Συντονιστικής Επιτροπής

Αικατερίνη Μαριδάκη-Κασσωτάκη, Καθηγήτρια
Ευαγγελία Ν. Γεωργιτσογιάννη, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια
Άννα Σαΐτη, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια
Κωνσταντίνος Τσαμαδιάς, Αναπληρωτής Καθηγητής
Κωνσταντίνα Κουτρούμπα, Επίκουρη Καθηγήτρια
Δημήτριος Ζμπάνιος, Λέκτορας

Γραμματεία

Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο
Τμήμα Οικιακής Οικονομίας και Οικολογίας
Π.Μ.Σ. «Εκπαίδευση και Πολιτισμός»
Ελ. Βενιζέλου 70, 17671, Αθήνα
Κεντρικό κτήριο, 1^{ος} όροφος, Γραφείο 1.06
www.hua.gr/ekpol.php

Πληροφορίες: Αικατερίνη Ζώη
τηλ: 210-9549215
fax: 210-9577050
e-mail: kzoi@hua.gr

Βιβλιοθήκη και Κέντρο Πληροφόρησης του Χαροκοπείου Πανεπιστημίου

Νέο κτήριο, 1^{ος} όροφος
τηλ: 210 9549 169-170
fax: 210 9560161
e-mail: library@hua.gr

Γραφείο Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων – ERASMUS

Δρ. Εβελίν Ντυρίε
Κεντρικό κτήριο, 1^{ος} όροφος, Γραφείο 1.12
τηλ.: 210 9549 330
e-mail: edurie@hua.gr
e-class: <http://eclass.hua.gr> ERASMUS

Κωσταρέλλη Βασιλική, Επίκουρη Καθηγήτρια (Συντονίστρια Erasmus Τμήματος)
Νέο κτήριο, Γραφείο 4.2,
τηλ.: 210 9549 368 - fax: 210 9577 050
e-mail: costarv@hua.gr

Αντωνοπούλου Αικατερίνη, Λέκτορας (Αναπληρώτρια συντονίστρια Erasmus Τμήματος)
Νέο κτήριο, Γραφείο 4.2,
τηλ.: 210 9549 172 - fax: 210 9577 050
e-mail: kantonop@hua.gr

Κέντρο Συμβουλευτικής Φοιτητών του Χαροκοπείου Πανεπιστημίου

Νέα πτέρυγα- Γραφείο Συμβουλευτικής
τηλ.: 210 9549338
e-mail: kesym@hua.gr

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η Εκπαίδευση και ο Πολιτισμός αποτελούν σημαντικές προτεραιότητες στη ζωή του σύγχρονου ανθρώπου. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι έχει γίνει αντιληπτό πως μόνο μέσα από τη βελτίωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας και τη σύνδεσή της με την καλλιέργεια του πνεύματος, μέσω του πολιτισμού, ο σύγχρονος άνθρωπος θα μπορέσει να αντεπεξέλθει με επιτυχία σε σοβαρά ζητήματα της εποχής μας που αφορούν στις σχέσεις του με τους άλλους, με το περιβάλλον, με την τεχνολογία, με την ανάπτυξη νέων δεξιοτήτων και με τη διαχείριση των κάθε μορφής προβλημάτων. Στον τομέα αυτό φιλοδοξεί να συμβάλει το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Εκπαίδευση και Πολιτισμός», το οποίο λειτουργεί στο Τμήμα Οικιακής Οικονομίας και Οικολογίας του Πανεπιστημίου.

Σκοπός του προγράμματος είναι η παροχή σε πτυχιούχους ΑΕΙ και ΤΕΙ εξειδικευμένης γνώσης σε θέματα που αφορούν στη μάθηση, στη διδασκαλία, στην οργάνωση και διοίκηση της εκπαίδευσης και στις διαπροσωπικές σχέσεις στο σχολείο, η προαγωγή της έρευνας που σχετίζεται με τα παραπάνω αντικείμενα καθώς και η ευαισθητοποίηση σε θέματα τέχνης και πολιτισμού. Στο Πρόγραμμα λειτουργούν τρεις κατευθύνσεις: α) *Παιδαγωγική Ψυχολογία και Εκπαιδευτική Πράξη*, β) *Διοίκηση και Διαχείριση Εκπαιδευτικών Μονάδων* και γ) *Αγωγή και Πολιτισμός*. Ο παρών οδηγός περιλαμβάνει το γενικό θεσμικό πλαίσιο που αφορά στις μεταπτυχιακές σπουδές, τον εσωτερικό κανονισμό λειτουργίας του συγκεκριμένου Προγράμματος, καθώς και το περιεχόμενο των διδασκόμενων μαθημάτων.

Το Χαρακόπειο Πανεπιστήμιο εξασφαλίζει όλες τις αναγκαίες προϋποθέσεις για την αποτελεσματική λειτουργία του παραπάνω μεταπτυχιακού προγράμματος, δεδομένου ότι η εκπαιδευτική πράξη αναπτύσσεται μέσα σε ένα περιβάλλον που αποπνέει πολιτισμό, καθώς συνδυάζει με αρμονία την αισθητική με τη λειτουργικότητα, το σεβασμό της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς με τις σύγχρονες υποδομές και έχει ως γνώμονα το αμέριστο ενδιαφέρον για κάθε φοιτητή και φοιτήτρια και την παροχή υψηλού επιπέδου μόρφωσης.

Στόχος μας είναι η συνεχής βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων σπουδών και η ενθάρρυνση της συνεργασίας με διακεκριμένους επιστήμονες από την Ελλάδα και το εξωτερικό μέσα από καινοτόμα ερευνητικά προγράμματα που αφορούν στα αντικείμενα του Προγράμματος.

Η Πρόεδρος του Τμήματος

Η Διευθύντρια του Προγράμματος

Ευαγγελία Γεωργιτσογιάννη
Αναπληρώτρια Καθηγήτρια

Αικατερίνη Μαριδάκη-Κασσωτάκη
Καθηγήτρια

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Γενικό θεσμικό πλαίσιο για τις μεταπτυχιακές σπουδές (Νόμος υπ' αριθμ. 3685, ΦΕΚ 148/τ. Α'/16-7-2008)	9
1. Όργανα Λειτουργίας Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών	11
2. Κανονισμός Μεταπτυχιακών Σπουδών	12
3. Εισακτέοι στα Π.Μ.Σ. – Διαδικασίες επιλογής	13
4. Διδάσκοντες στα Π.Μ.Σ. – Επιβλέποντες.....	13
5. Διάρθρωση – Έγκριση Π.Μ.Σ. της ημεδαπής.....	14
6. Διάρκεια Π.Μ.Σ.	16
7. Πόροι των Π.Μ.Σ. - Διαχείριση εσόδων	17
8. Διδακτορική διατριβή	18
Ειδικό θεσμικό πλαίσιο Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Εκπαίδευση και Πολιτισμός» (ΦΕΚ 1610/τ. Β'/17.8.2007)	21
1. Γενικές Διατάξεις	23
2. Αντικείμενο – Σκοπός.....	23
3. Μεταπτυχιακοί Τίτλοι	24
4. Κατηγορίες Πτυχιούχων.....	24
5. Χρονική Διάρκεια	24
6. Πρόγραμμα Μαθημάτων.....	25
7. Αριθμός Εισακτέων	28
8. Προσωπικό.....	28
9. Υλικοτεχνική Υποδομή	28
Εσωτερικός κανονισμός σπουδών του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Εκπαίδευση και Πολιτισμός»	29
1. Εισακτέοι στο Π.Μ.Σ. - Διαδικασίες Επιλογής Μεταπτυχιακών Φοιτητών	31
2. Εγγραφή στο Πρόγραμμα	33
3. Δίδακτρα	33
4. Φοίτηση	33
5. Δικαιώματα και υποχρεώσεις Μεταπτυχιακών Φοιτητών	34
6. Διδάσκοντες στο Π.Μ.Σ.- Επιβλέποντες.....	35
7. Καθήκοντα Διδασκόντων	36
8. Διαδικασία Απόκτησης Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης	37
Πίνακας Μαθημάτων ΠΜΣ	38
9. Αξιολόγηση της Επίδοσης των Μεταπτυχιακών Φοιτητών.....	40
10. Προγραμματισμός και συγγραφή της διπλωματικής εργασίας	41
α. Επιλογή θέματος	41
β. Περιεχόμενο.....	41
γ. Μορφή	42
δ. Διαδικασία υποβολής και παρουσίασης διπλωματικών εργασιών	42
11. Χρονική διάρκεια εκπόνησης & εξέτασης διπλωματικής εργασίας	43
12. Διδακτορικό Δίπλωμα (Δ.Δ.)	44

Περιεχόμενο κοινών μαθημάτων	47
101 – Παιδαγωγική ψυχολογία - Θεωρία και πράξη της διδασκαλίας.....	49
102 – Πολιτισμός και πολιτισμοί	53
103 – Οργάνωση και διοίκηση της εκπαίδευσης	55
104 – Μεθοδολογία της έρευνας	57
Περιεχόμενο μαθημάτων: Κατεύθυνση «Παιδαγωγική Ψυχολογία και Εκπαιδευτική Πράξη»	61
211 – Αναπτυξιακή ψυχολογία	63
212 – Μαθησιακά προβλήματα: Διάγνωση και αντιμετώπιση.....	66
213 – Εκπαιδευτική αξιολόγηση	69
214 – Εναλλακτικές μορφές διδασκαλίας – Διδακτικές ασκήσεις	71
311 – Επικοινωνία και διαπροσωπικές σχέσεις στη σχολική τάξη	74
312 – Σχολική συμβουλευτική – Βιωματικά σεμινάρια προσωπικής ανάπτυξης.....	77
313 – Διαπολιτισμική εκπαίδευση	80
314 – Εκπόνηση και αξιολόγηση σχολικών προγραμμάτων	83
Περιεχόμενο μαθημάτων: Κατεύθυνση «Διοίκηση και Διαχείριση Εκπαιδευτικών Μονάδων»	87
221 – Οικονομική ανάλυση	89
222 – Διοίκηση ανθρωπίνων πόρων	91
223 – Οργανωτική συμπεριφορά – Βιωματικά σεμινάρια προσωπικής ανάπτυξης	93
224 – Στατιστική.....	95
321 – Αξιολόγηση επενδύσεων στην εκπαίδευση και τη δια βίου μάθηση.....	97
322 – Marketing εκπαιδευτικών μονάδων	99
323 – Οργάνωση και λειτουργία σχολικών βιβλιοθηκών	102
324 – Οικονομοτεχνικές μελέτες στην εκπαίδευση	104
Περιεχόμενο μαθημάτων: Κατεύθυνση «Αγωγή και Πολιτισμός»	107
231 – Μουσειακή εκπαίδευση	109
232 – Θεατρολογία – Βιωματικά σεμινάρια προσωπικής ανάπτυξης	111
233 – Αισθητική αγωγή	113
234 – Προστασία πολιτισμικής κληρονομίας	116
331 – Λαϊκή τέχνη και πολιτισμός	118
332 – Η Λογοτεχνία και ο τύπος στην εκπαίδευση	120
333 – Πολιτισμική τεχνολογία	122
334 – Τοπική ιστορία, τέχνη και πολιτισμός – Πρακτικές ασκήσεις	124
Διπλωματική εργασία	128
401 – Διπλωματική εργασία	128
Παράρτημα Α: Μορφή και δομή της διπλωματικής εργασίας	131
Παράρτημα Β: Οδηγίες συγγραφής ερευνητικής πρότασης για εκπόνηση διδακτορικής διατριβής	136
Παράρτημα Γ: Οδηγίες συγγραφής διδακτορικής διατριβής	138
Παράρτημα Δ: Ερευνητικές συνεργασίες που σχετίζονται με τα γνωστικά αντικείμενα του ΠΜΣ «Εκπαίδευση και Πολιτισμός».....	141

ΓΕΝΙΚΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΤΙΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ
(Νόμος υπ' αριθμ. 3685, ΦΕΚ 148/τ. Α'/16-7-2008)

1. Όργανα Λειτουργίας Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών

Για την οργάνωση και λειτουργία των Π.Μ.Σ. αρμόδια όργανα είναι τα εξής:

α) Η Σύγκλητος Ειδικής Σύνθεσης ή η Συνέλευση Ειδικής Σύνθεσης (Σ.Ε.Σ.) του Ιδρύματος, η οποία περιλαμβάνει τα μέλη Δ.Ε.Π. ή Ε.Π., που με οποιαδήποτε ιδιότητα είναι μέλη τους, και δύο (2) εκπροσώπους των μεταπτυχιακών φοιτητών. Τα όργανα αυτά είναι αρμόδια για κάθε θέμα διοικητικού ή οργανωτικού χαρακτήρα που σχετίζεται με τις μεταπτυχιακές σπουδές.

β) Η Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύνθεσης (Γ.Σ.Ε.Σ.) του Τμήματος, η οποία απαρτίζεται από τον Πρόεδρο ή Προϊστάμενο του Τμήματος, τα μέλη Δ.Ε.Π. ή Ε.Π. της Γενικής Συνέλευσης ή Συνέλευσης του Τμήματος και δύο (2) εκπροσώπους των μεταπτυχιακών φοιτητών του Τμήματος. Η Γ.Σ.Ε.Σ. είναι αρμόδια για την κατάρτιση και εισήγηση προτάσεων για Π.Μ.Σ., τον ορισμό των μελών των συμβουλευτικών επιτροπών, των εξεταστικών επιτροπών, της συντονιστικής επιτροπής, την απονομή μεταπτυχιακών διπλωμάτων, τη συγκρότηση των επιτροπών επιλογής ή εξέτασης των υποψηφίων μεταπτυχιακών φοιτητών, καθώς και για κάθε άλλο θέμα που προβλέπεται από επί μέρους διατάξεις. Σε κάθε περίπτωση διατμηματικού Π.Μ.Σ., τις αρμοδιότητες της Γ.Σ.Ε.Σ. ασκεί Ειδική Διατμηματική Επιτροπή (Ε.Δ.Ε.), η οποία συγκροτείται από μέλη των αντίστοιχων Γενικών Συνελεύσεων ή Συνελεύσεων των οικείων Τμημάτων, τα οποία εκλέγονται από τη Γ.Σ.Ε.Σ. κάθε Τμήματος.

γ) Η Συντονιστική Επιτροπή (Σ.Ε.) του Π.Μ.Σ., η οποία απαρτίζεται από μέλη Δ.Ε.Π. ή Ε.Π. του Τμήματος, τα οποία έχουν αναλάβει μεταπτυχιακό έργο ή την επίβλεψη διδακτορικών διατριβών και τα οποία ορίζονται από τη Γ.Σ.Ε.Σ. Η Σ.Ε. είναι αρμόδια για την παρακολούθηση και το συντονισμό λειτουργίας του προγράμματος.

δ) Ο Διευθυντής για κάθε Π.Μ.Σ. προεδρεύει της Σ.Ε., ορίζεται με απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος ή στην περίπτωση διατμηματικού Π.Μ.Σ., της Ε.Δ.Ε., για διετή θητεία με δυνατότητα ανανέωσης και μπορεί να ασκεί τα καθήκοντά του με μερική απαλλαγή από τις διδακτικές του υποχρεώσεις. Ο Διευθυντής ανήκει στη βαθμίδα του Καθηγητή ή Αναπληρωτή Καθηγητή, είναι του ιδίου ή συναφούς γνωστικού αντικείμενου με το γνωστικό αντικείμενο του Π.Μ.Σ., προεδρεύει της Ε.Δ.Ε. στην περίπτωση διατμηματικού Π.Μ.Σ. και ασκεί τα καθήκοντα που ορίζει ο Κανονισμός Μεταπτυχιακών Σπουδών του Ιδρύματος που προβλέπεται στο άρθρο 3 του παρόντος, και ο εσωτερικός κανονισμός του Ιδρύματος. Το Τμήμα στο οποίο ανήκει το Π.Μ.Σ. αναλαμβάνει και τη διοικητική υποστήριξη του προγράμματος στην περίπτωση διατμηματικού Π.Μ.Σ. για το αντίστοιχο διάστημα. Ο Διευθυντής Μεταπτυχιακών Σπουδών εισηγείται στη Γ.Σ.Ε.Σ. ή στην Ε.Δ.Ε. κάθε θέμα που αφορά στην αποτελεσματική εφαρμογή του Π.Μ.Σ.

ε) Ο Αντιπρύτανης ή ο Αντιπρόεδρος Ακαδημαϊκών Υποθέσεων κάθε Ιδρύματος έχει την εποπτεία και το γενικότερο συντονισμό των μεταπτυχιακών σπουδών, σε επίπεδο Ιδρύματος.

2. Κανονισμός Μεταπτυχιακών Σπουδών

1. Τα Ιδρύματα στα οποία λειτουργούν Π.Μ.Σ. εκδίδουν Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών, ο οποίος καταρτίζεται από το Πρυτανικό Συμβούλιο ή το Συμβούλιο Τ.Ε.Ι., εγκρίνεται από τη Σ.Ε.Σ. και κοινοποιείται στο Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων. Ο Κανονισμός Μεταπτυχιακών Σπουδών αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του Εσωτερικού Κανονισμού λειτουργίας του Ιδρύματος, στον οποίο και ενσωματώνεται.

2. Ο Κανονισμός Μεταπτυχιακών Σπουδών περιλαμβάνει ιδίως τη δομή και τους κανόνες λειτουργίας των Π.Μ.Σ., τον αριθμό και τον τρόπο επιλογής των εισακτέων στα Π.Μ.Σ., τα κριτήρια γλωσσομάθειας, καθώς και τις διαδικασίες αναστολής φοίτησης, τις προϋποθέσεις για τη χορήγηση υποτροφιών, την ανώτατη διάρκεια φοίτησης και τις διαδικασίες παράτασης, αναστολής και επανέναρξης των μεταπτυχιακών σπουδών, τις ελάχιστες διδακτικές ώρες των μεταπτυχιακών μαθημάτων ανά εξάμηνο και τις απαραίτητες πιστωτικές μονάδες σύμφωνα με το ν. 3374/2005, τον τρόπο αναπλήρωσής τους, τη διάρκεια των εξεταστικών περιόδων, τα αναλυτικά προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών, τις υποχρεώσεις για τη λήψη του διπλώματος, τις διαδικασίες αναθεώρησης των Π.Μ.Σ., τον ανώτατο αριθμό μαθημάτων στα οποία μπορεί να εγγραφεί κάθε μεταπτυχιακός φοιτητής ανά εξάμηνο, το χαρακτηρισμό των μαθημάτων και τα τυχόν προαπαιτούμενα μαθήματα, τη δυνατότητα παρακολούθησης μαθημάτων από άλλα Τμήματα, τις κατευθύνσεις, την έκταση και το περιεχόμενο των μεταπτυχιακών μαθημάτων, τη δυνατότητα μερικής φοίτησης, τους κανόνες εξετάσεων και αξιολόγησης των επιδόσεων των μεταπτυχιακών φοιτητών, τα κριτήρια αξιολόγησης με έμφαση στον περιοδικό έλεγχο της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου, τις διαδικασίες αξιολόγησης των μαθημάτων και των διδασκόντων από τους μεταπτυχιακούς φοιτητές και τα συλλογικά όργανα, το λειτουργικό αποφοίτησης, τον τύπο των μεταπτυχιακών και διδακτορικών διπλωμάτων και την κατομολόγηση των διδακτόρων, τον τύπο του Παραρτήματος Διπλώματος σύμφωνα με το ν. 3374/2005, καθώς και ζητήματα τεχνολογικής και οικονομικής υποστήριξης των Π.Μ.Σ. και ειδικής γραμματειακής κάλυψης των αναγκών τους, καθώς και κάθε άλλο σχετικό ζήτημα.

3. Με απόφαση της Σ.Ε.Σ. του οικείου ή των οικείων Ιδρυμάτων, μετά από γνώμη της Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος ή της Ε.Δ.Ε., μπορεί να προβλέπεται η καταβολή διδάκτρων και το ύψος αυτών για τους μεταπτυχιακούς φοιτητές συγκεκριμένου προγράμματος.

3. Εισακτέοι στα Π.Μ.Σ. – Διαδικασίες επιλογής

1. α) Στα Π.Μ.Σ. γίνονται δεκτοί πτυχιούχοι Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή ομοταγών αναγνωρισμένων ιδρυμάτων της αλλοδαπής. Η επιλογή των μεταπτυχιακών φοιτητών γίνεται κυρίως με συνεκτίμηση των εξής κριτηρίων: το γενικό βαθμό του πτυχίου, τη βαθμολογία στα προπτυχιακά μαθήματα που είναι σχετικά με τα μαθήματα του Π.Μ.Σ., την επίδοση σε διπλωματική εργασία, όπου αυτή προβλέπεται στο προπτυχιακό επίπεδο και την τυχόν ερευνητική δραστηριότητα του υποψηφίου.

β) Η Γ.Σ.Ε.Σ. του οικείου Τμήματος καθορίζει με απόφασή της τις λεπτομέρειες εφαρμογής των κριτηρίων αυτών, τον ορισμό συμπληρωματικών κριτηρίων ή τη διεξαγωγή εξετάσεων και συνεντεύξεων, τα αποτελέσματα των οποίων συνεκτιμώνται κατά την επιλογή.

2. Η επιλογή των εισακτέων στο Π.Μ.Σ. γίνεται από επιτροπή μελών Δ.Ε.Π. ή Ε.Π. του οικείου Τμήματος, που συγκροτείται με απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ. Ο πίνακας επιτυχόντων επικυρώνεται από τη Γ.Σ.Ε.Σ.

3. Σε κάθε Π.Μ.Σ. επιπλέον του αριθμού εισακτέων, γίνεται δεκτός ένας (1) υπότροφος του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών (Ι.Κ.Υ.) που πέτυχε στο σχετικό διαγωνισμό μεταπτυχιακών σπουδών εσωτερικού του γνωστικού αντικείμενου του Π.Μ.Σ. και ένας (1) αλλοδαπός υπότροφος του Ελληνικού Κράτους. Με απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ. ή της Ε.Δ.Ε. ο αριθμός των υποτρόφων μπορεί να αυξάνεται.

4. Διδάσκοντες στα Π.Μ.Σ. – Επιβλέποντες

1. α) Τη διδασκαλία των μαθημάτων και τις ασκήσεις στα Π.Μ.Σ. μπορούν να αναλαμβάνουν:

αα) Μέλη Δ.Ε.Π. ή Ε.Π. του οικείου Τμήματος ή άλλων Τμημάτων του ίδιου ή άλλου Α.Ε.Ι., αποχωρήσαντες λόγω ορίου ηλικίας καθηγητές, επισκέπτες καθηγητές, ειδικοί επιστήμονες ή διδάσκοντες βάσει του π.δ. 407/1980 (ΦΕΚ 112 Α'), οι οποίοι είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος.

αβ) Ερευνητές αναγνωρισμένων ερευνητικών ιδρυμάτων της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, οι οποίοι είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος και έχουν επαρκή επιστημονική συγγραφική ή ερευνητική δραστηριότητα.

αγ) Επιστήμονες αναγνωρισμένου κύρους, οι οποίοι διαθέτουν εξειδικευμένες γνώσεις ή σχετική εμπειρία στο γνωστικό αντικείμενο του Π.Μ.Σ.

β) Με απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ. μπορεί να ανατίθεται επικουρικό έργο σε διδάσκοντες βάσει του π.δ. 407/1980 ή σε Καθηγητές Εφαρμογών των Τ.Ε.Ι. και της Α.Σ.ΠΑΙ.Τ.Ε., οι οποίοι κατέχουν τα εκ του νόμου προβλεπόμενα τυπικά προσόντα, εφόσον η δυνατότητα αυτή προβλέπεται στον Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών του Ιδρύματος.

2. Τα μέλη Δ.Ε.Π. και Ε.Π. δεν επιτρέπεται να απασχολούνται αποκλειστικά σε Π.Μ.Σ., όπως ειδικότερα ορίζεται στον Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών του Ιδρύματος.

3. Η διδασκαλία των μαθημάτων και των ασκήσεων του Π.Μ.Σ. ανατίθεται από τη Γ.Σ.Ε.Σ. με απόφασή της, ύστερα από εισήγηση της Γενικής Συνέλευσης των μελών Δ.Ε.Π. ή Ε.Π. του Τμήματος. Ειδικότερες προϋποθέσεις ανάθεσης διδασκαλίας και ασκήσεων ορίζονται στον Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών του Ιδρύματος.

4. Για κάθε μεταπτυχιακό φοιτητή, ο οποίος παρακολουθεί Π.Μ.Σ. που απονέμει Μ.Δ.Ε., ορίζεται από τη Γ.Σ.Ε.Σ., ύστερα από πρόταση της Σ.Ε., ένα μόνιμο μέλος Δ.Ε.Π. ή Ε.Π. ως επιβλέπων. Η Σ.Ε. και ο επιβλέπων έχουν την ευθύνη της παρακολούθησης και του ελέγχου της πορείας των σπουδών του μεταπτυχιακού φοιτητή. Ερευνητές αναγνωρισμένων ερευνητικών ιδρυμάτων, οι οποίοι είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος, ή άλλα μόνιμα μέλη Δ.Ε.Π. ή Ε.Π. μπορεί να ορίζονται συνεπιβλέποντες του μεταπτυχιακού φοιτητή. Για την εξέταση της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας ορίζεται από τη Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος τριμελής επιτροπή, στην οποία συμμετέχουν ο επιβλέπων και δύο (2) άλλα μέλη Δ.Ε.Π. ή Ε.Π. ή ερευνητές των βαθμίδων Α', Β' ή Γ', οι οποίοι είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος. Τα μέλη της επιτροπής πρέπει να έχουν την ίδια ή συναφή επιστημονική ειδικότητα με το γνωστικό αντικείμενο του προγράμματος.

5. Διάρθρωση – Έγκριση Π.Μ.Σ. της ημεδαπής

1. α) Τα Π.Μ.Σ. καταρτίζονται από τη Γ.Σ.Ε.Σ. του οικείου Τμήματος που διαθέτει την απαραίτητη κτιριακή-υλικοτεχνική υποδομή και το απαραίτητο διδακτικό και λοιπό προσωπικό και υποβάλλονται για έγκριση στη Σ.Ε.Σ. του Ιδρύματος.

β) Στο Π.Μ.Σ. μπορεί να μετέχουν περισσότερα του ενός Τμήματα του ίδιου ή άλλων Α.Ε.Ι. ή αναγνωρισμένα ερευνητικά Ιδρύματα της ημεδαπής. Στην περίπτωση διατμηματικού ή διδρυματικού Π.Μ.Σ. το πρόγραμμα καταρτίζεται από όλα τα συνεργαζόμενα Τμήματα και εγκρίνεται από τις Σ.Ε.Σ. των οικείων Ιδρυμάτων. Στην περίπτωση διατμηματικού ή διδρυματικού Π.Μ.Σ. καταρτίζεται Ειδικό Πρωτόκολλο Συνεργασίας (Ε.Π.Σ.) μεταξύ των συνεργαζόμενων Τμημάτων

το οποίο εγκρίνεται από τις οικείες Σ.Ε.Σ. των Πανεπιστημίων ή τα αντίστοιχα όργανα διοίκησης των Τ.Ε.Ι. και της Α.Σ.ΠΑΙ.Τ.Ε., και στο οποίο καθορίζονται πλην των άλλων οι υποχρεώσεις κάθε Τμήματος, θέματα του διδακτικού προσωπικού και μεταπτυχιακών φοιτητών, ο αριθμός των μελών της Ειδικής Διατμηματικής Επιτροπής (Ε.Δ.Ε.) στην οποία εκπροσωπείται κάθε Τμήμα, η διαδικασία εκλογής Διευθυντή ο οποίος είναι μέλος της Ε.Δ.Ε. και γενικά κάθε θέμα που κρίνεται αναγκαίο σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία για την εύρυθμη λειτουργία του Π.Μ.Σ. Μέλη της Ε.Δ.Ε. ορίζονται κατά προτίμηση μέλη Δ.Ε.Π. ή Ε.Π. αντίστοιχου ή συναφούς γνωστικού αντικειμένου.

γ) Κάθε Π.Μ.Σ. καταλήγει στην απονομή Μ.Δ.Ε. και διαρκεί τουλάχιστον ένα πλήρες ημερολογιακό έτος. Εφόσον προβλέπεται από τον Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών, η μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία μπορεί να αντικαθίσταται με άλλον πρόσφορο επιστημονικό τρόπο που κρίνεται τεκμηριωμένα ότι ισοδυναμεί με την εκπόνηση μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας.

δ) Ο ανώτατος χρόνος απόκτησης Μ.Δ.Ε. ορίζεται σύμφωνα με τον Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, μπορεί να δοθεί αναστολή φοίτησης μέχρι δώδεκα (12) μήνες με απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ.

ε) Σε περίπτωση λειτουργίας Π.Μ.Σ. μερικής φοίτησης, η διάρκειά του πρέπει να είναι τουλάχιστον κατά ένα εξάμηνο μεγαλύτερη από αυτή των Π.Μ.Σ. πλήρους φοίτησης.

στ) Για την απονομή Μ.Δ.Ε. απαιτείται η επιτυχής εξέταση στα προβλεπόμενα από το οικείο πρόγραμμα μαθήματα, σε συνδυασμό με τη συμμετοχή του μεταπτυχιακού φοιτητή στο σύνολο των εκπαιδευτικών και ερευνητικών δραστηριοτήτων κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στο πρόγραμμα και στον Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών.

2. Το Σχέδιο Π.Μ.Σ. περιλαμβάνει τουλάχιστον τα εξής στοιχεία που εξετάζονται από τη Σ.Ε.Σ.:

α) Το αντικείμενο και το σκοπό του προγράμματος.

β) Το είδος των μεταπτυχιακών τίτλων που απονέμονται.

γ) Τις κατηγορίες των πτυχιούχων που γίνονται δεκτές.

δ) Τη χρονική διάρκεια για τη χορήγηση των τίτλων.

ε) Τα μαθήματα, τη γλώσσα διδασκαλίας, τη διδακτική και ερευνητική απασχόληση των μεταπτυχιακών φοιτητών, τις πρακτικές ασκήσεις και κάθε άλλου είδους δραστηριότητα, καθώς και τις πιστωτικές μονάδες σύμφωνα με το ισχύον ευρωπαϊκό σύστημα μεταφοράς και συσσώρευσης πιστωτικών μονάδων.

στ) Τον αριθμό των μεταπτυχιακών φοιτητών, τις δυνατότητες και τις ανάγκες του οικείου Τμήματος σε προσωπικό και υλικοτεχνική υποδομή για την απρόσκοπτη λειτουργία του προγράμματος.

ζ) Τη χρονική διάρκεια λειτουργίας του Π.Μ.Σ. και αναλυτικά το κόστος της αναγκαίας υλικοτεχνικής υποδομής, της λειτουργίας και τις πηγές χρηματοδότησής του.

η) Την έκθεση αξιολόγησης σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 1 του παρόντος νόμου.

3. Η τελική έγκριση του Π.Μ.Σ. γίνεται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Μόνο επί των στοιχείων στ', ζ' και η' του προγράμματος ασκεί ο Υπουργός Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων ουσιαστικό έλεγχο. Με πρόταση της Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος και έγκριση της Σ.Ε.Σ. μπορεί να γίνεται τροποποίηση του προγράμματος των μαθημάτων και ανακατανομή μεταξύ των εξαμήνων.

4. Το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων χρηματοδοτεί κατά προτεραιότητα Π.Μ.Σ., τα οποία εντάσσονται στο πλαίσιο επιστημονικών τομέων προτεραιότητας, που έχουν καθορισθεί με αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, για την προώθηση θεμάτων εθνικού ενδιαφέροντος ή στρατηγικής σημασίας, την προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, την ενίσχυση των ανθρωπιστικών σπουδών, την ικανοποίηση κοινωνικών και οικονομικών αναγκών ή άλλων λόγων εθνικών προτεραιοτήτων. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων καθορίζονται επίσης εκάστοτε η διαδικασία, οι όροι και οι προϋποθέσεις χορήγησης κάθε επί μέρους χρηματοδότησης.

6. Διάρκεια Π.Μ.Σ.

1. Η διάρκεια λειτουργίας ενός Π.Μ.Σ. είναι το πολύ οκτώ (8) έτη και προβλέπεται στην εγκριτική υπουργική απόφαση. Το αργότερο το τελευταίο εξάμηνο του χρόνου λειτουργίας του, με από-

φαση της Σ.Ε.Σ. μετά από πρόταση της Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος, μπορεί να ζητείται παράταση της λειτουργίας του για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα που καθορίζεται κάθε φορά με την ίδια απόφαση.

2. Για την έκδοση της υπουργικής απόφασης παράτασης του Π.Μ.Σ., πρέπει να έχει προηγηθεί απαραίτητα αξιολόγηση του προγράμματος, σύμφωνα με το άρθρο 3 του παρόντος νόμου. Στην περίπτωση που δεν έχει ολοκληρωθεί η αξιολόγηση για λόγους αντικειμενικούς, η λειτουργία του Π.Μ.Σ. μπορεί να παρατείνεται το πολύ για ένα (1) ακόμη έτος, μετά από ειδική έκθεση του Διευθυντή του προγράμματος, με την οποία γίνεται συνολική αποτίμηση του έργου που επιτελέστηκε και αναφέρονται ο βαθμός ικανοποίησης των στόχων που είχαν τεθεί, οι λόγοι που επιβάλλουν την παράτασή του, η βιωσιμότητά του και γενικά στοιχεία που αιτιολογούν την αναγκαιότητα της παράτασης.

7. Πόροι των Π.Μ.Σ. - Διαχείριση εσόδων

1. α) Πόροι των Π.Μ.Σ. μπορεί να είναι δωρεές, παροχές, κληροδοτήματα, χορηγίες φορέων του δημοσίου ή ιδιωτικού τομέα γενικά, νομικών ή φυσικών προσώπων ή πόροι από ερευνητικά προγράμματα, κοινοτικά προγράμματα, επιχορηγήσεις του κρατικού προϋπολογισμού και διδάκτρα.

β) Τα Π.Μ.Σ. δικαιούνται χρηματοδότησης από τον τακτικό προϋπολογισμό σύμφωνα με την υπουργική απόφαση έγκρισής τους, η οποία καθορίζει τους όρους και τις προϋποθέσεις χρηματοδότησής τους βάσει κριτηρίων ποιότητας και των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης του οικείου Τμήματος σύμφωνα με το ν. 3374/2005 και του καθενός Π.Μ.Σ. σύμφωνα με το άρθρο 3 του παρόντος νόμου.

2. Η διαχείριση των εσόδων των Π.Μ.Σ. γίνεται από τον Ειδικό Λογαριασμό Κονδυλίων Έρευνας (Ε.Λ.Κ.Ε.) και κατανέμονται ως εξής:

α) 65% για λειτουργικά έξοδα του προγράμματος και για αμοιβές – αποζημιώσεις του διδακτικού, τεχνικού και διοικητικού προσωπικού για εργασία που υπερβαίνει τις κατά νόμο υποχρεώσεις τους, καθώς και για τη χορήγηση υποτροφιών σε μεταπτυχιακούς φοιτητές μετά από πρόταση της Γ.Σ.Ε.Σ. ή της Ε.Δ.Ε.

β) 25% για κάλυψη λειτουργικών εξόδων του ιδρύματος που αφορούν το Π.Μ.Σ. και

γ) 10% κρατήσεις υπέρ του Ε.Λ.Κ.Ε.

Η ανωτέρω κατανομή δεν ισχύει στην περίπτωση χορηγίας ή δωρεάς για συγκεκριμένο σκοπό, καθώς και για κρατικές επιχορηγήσεις, οι οποίες κατανέμονται σύμφωνα με τις ισχύουσες σχετικές διατάξεις.

3. Ο Διευθυντής του Π.Μ.Σ. είναι αρμόδιος για τη σύνταξη του προϋπολογισμού και απολογισμού του Προγράμματος, τους οποίους υποβάλλει στη Γ.Σ.Ε.Σ., την παρακολούθηση της εκτέλεσης του προϋπολογισμού και την έκδοση των εντολών πληρωμής των σχετικών δαπανών.

8. Διδακτορική διατριβή

1. α) Ο υποψήφιος που ενδιαφέρεται για την εκπόνηση διδακτορικής διατριβής υποβάλλει σχετική αίτηση στη Γραμματεία του Τμήματος, στο οποίο ενδιαφέρεται να εκπονήσει τη διδακτορική διατριβή, προσδιορίζοντας σε γενικές γραμμές το αντικείμενό της. Η Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος εξετάζει αν ο υποψήφιος πληροί τις προϋποθέσεις για την εκπόνηση διδακτορικής διατριβής με βάση τα κριτήρια που έχουν τεθεί σύμφωνα με τον Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών.

β) Δικαίωμα υποβολής αίτησης για την εκπόνηση διδακτορικής διατριβής έχουν κάτοχοι Μ.Δ.Ε. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις που προβλέπονται από τον Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών και μετά από αιτιολογημένη απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ. μπορεί να γίνει δεκτός ως υποψήφιος διδάκτορας και μη κάτοχος Μ.Δ.Ε. Πτυχιούχοι Τ.Ε.Ι., Α.Σ.ΠΑΙ.Τ.Ε. ή ισότιμων σχολών μπορούν να γίνουν δεκτοί ως υποψήφιοι διδάκτορες μόνο, εφόσον είναι κάτοχοι Μ.Δ.Ε.

2. Για κάθε υποψήφιο διδάκτορα ορίζεται από τη Γ.Σ.Ε.Σ. τριμελής συμβουλευτική επιτροπή για την επίβλεψη και καθοδήγηση του υποψηφίου, στην οποία μετέχουν ένα (1) μέλος Δ.Ε.Π. του οικείου Τμήματος της βαθμίδας του καθηγητή, αναπληρωτή καθηγητή ή επίκουρου καθηγητή, ως επιβλέπων, και άλλα δύο (2) μέλη, τα οποία μπορεί να είναι μέλη Δ.Ε.Π. του ιδίου ή άλλου Τμήματος του ιδίου ή άλλου Πανεπιστημίου της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, αποχωρήσαντες λόγω ορίου ηλικίας καθηγητές Α.Ε.Ι., καθηγητές Α.Σ.Ε.Ι. ή μέλη Ε.Π. των Τ.Ε.Ι. και της Α.Σ.ΠΑΙ.Τ.Ε. ή ερευνητές των βαθμίδων Α', Β' ή Γ' αναγνωρισμένου ερευνητικού κέντρου του εσωτερικού ή εξωτερικού, οι οποίοι είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος. Τα μέλη της επιτροπής πρέπει να έχουν την ίδια ή συναφή επιστημονική ειδικότητα με αυτή, στην οποία ο υποψήφιος διδάκτορας εκπονεί τη διατριβή του. Κάθε μέλος Δ.Ε.Π. μπορεί να επιβλέπει μέχρι πέντε (5) το πολύ υποψήφιους διδάκτορες.

3. α) Η τριμελής συμβουλευτική επιτροπή σε συνεργασία με τον υποψήφιο διδάκτορα καθορίζει το θέμα της διδακτορικής διατριβής.

β) Η χρονική διάρκεια για την απόκτηση του διδακτορικού διπλώματος δεν μπορεί να είναι μικρότερη από τρία (3) πλήρη ημερολογιακά έτη από την ημερομηνία ορισμού της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής. Με σχετική απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ. μπορεί να προβλέπεται η παράλληλη παρακολούθηση και επιτυχής περάτωση οργανωμένου κύκλου μαθημάτων ή άλλες συναφείς δραστηριότητες.

γ) Για τους υποψήφιους διδάκτορες που γίνονται δεκτοί κατ' εξαίρεση χωρίς να είναι κάτοχοι Μ.Δ.Ε., σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο της παρ. 1β' του άρθρου αυτού, το ελάχιστο χρονικό όριο για την απόκτηση του διδακτορικού διπλώματος είναι τουλάχιστον τέσσερα (4) πλήρη ημερολογιακά έτη από τον ορισμό της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής. Στην περίπτωση αυτή, ο υποψήφιος διδάκτορας υποχρεούται να περατώσει οργανωμένο κύκλο μαθημάτων που ορίζεται από την Γ.Σ.Ε.Σ. στα πλαίσια του Π.Μ.Σ. Ο χρόνος παρακολούθησης κύκλου υποχρεωτικών μαθημάτων υπολογίζεται στον ελάχιστο χρόνο για την απόκτηση διδακτορικού διπλώματος.

δ) Ο υποψήφιος διδάκτορας έχει υποχρέωση, εφόσον του ζητηθεί, να προσφέρει εκπαιδευτικές υπηρεσίες στο Τμήμα, στο οποίο εκπονεί τη διατριβή του, σύμφωνα με τον Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών του ιδρύματος.

ε) Με πρόταση της Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος και κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Οικονομίας και Οικονομικών μπορεί να ανατίθεται σε υποψήφιους διδάκτορες η επικουρία μελών Δ.Ε.Π. σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο με ωριαία αντιμισθία που επιβαρύνει τον προϋπολογισμό του ιδρύματος.

στ) Η τριμελής συμβουλευτική επιτροπή σε συνεργασία με τον υποψήφιο διδάκτορα υποβάλλει έκθεση προόδου στη Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος στο τέλος κάθε χρόνου από τον ορισμό της.

4. α) Για την τελική αξιολόγηση και κρίση της διατριβής του υποψήφιου διδάκτορα, μετά την ολοκλήρωση των υποχρεώσεών του, ορίζεται από τη Γ.Σ.Ε.Σ. επταμελής εξεταστική επιτροπή, στην οποία μετέχουν και τα μέλη της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής. Τέσσερα (4) τουλάχιστον μέλη της επταμελούς εξεταστικής επιτροπής πρέπει να είναι μέλη Δ.Ε.Π., εκ των οποίων τουλάχιστον δύο (2) πρέπει να ανήκουν στο οικείο Τμήμα. Τα υπόλοιπα μέλη της επιτροπής

μπορεί να είναι μέλη Δ.Ε.Π. Πανεπιστημίων της ημεδαπής ή ομοταγών ιδρυμάτων της αλλοδαπής, αποχωρήσαντες λόγω ορίου ηλικίας καθηγητές Α.Ε.Ι., καθηγητές Α.Σ.Ε.Ι. ή μέλη Ε.Π. των Τ.Ε.Ι. και της Α.Σ.ΠΑΙ.Τ.Ε. ή ερευνητές των βαθμίδων Α΄, Β΄ ή Γ΄ αναγνωρισμένου ερευνητικού κέντρου του εσωτερικού ή εξωτερικού, οι οποίοι είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος. Όλα τα μέλη της επταμελούς εξεταστικής επιτροπής πρέπει να έχουν την ίδια ή συναφή επιστημονική ειδικότητα με αυτή, στην οποία ο υποψήφιος διδάκτορας εκπόνησε τη διατριβή του.

β) Ο υποψήφιος διδάκτορας αναπτύσσει τη διατριβή του, δημόσια, ενώπιον της επταμελούς εξεταστικής επιτροπής, η οποία στη συνέχεια κρίνει το πρωτότυπο της διατριβής και κατά πόσον αυτή αποτελεί συμβολή στην επιστήμη. Για την έγκριση της διδακτορικής διατριβής απαιτείται η σύμφωνη γνώμη τουλάχιστον πέντε (5) μελών της επταμελούς εξεταστικής επιτροπής. Η αναγόρευση του υποψηφίου σε διδάκτορα γίνεται από τη Γ.Σ.Ε.Σ. Τα σχετικά με την αναγόρευση καθορίζονται στον Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών.

γ) Με απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ. ορίζεται η γλώσσα συγγραφής της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας ή της διδακτορικής διατριβής.

5. α) Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές για απόκτηση Μ.Δ.Ε. και οι υποψήφιοι διδάκτορες που δεν έχουν υγειονομική κάλυψη δικαιούνται υγειονομικής και νοσοκομειακής περίθαλψης, όπως ισχύει και για τους προπτυχιακούς φοιτητές.

β) Οι διατάξεις του άρθρου 13 του ν. 2640/1998 (ΦΕΚ 206 Α΄) εφαρμόζονται αναλόγως και στους μεταπτυχιακούς φοιτητές για απόκτηση Μ.Δ.Ε. ή υποψήφιους διδάκτορες, σε περίπτωση που πραγματοποιούν πρακτική άσκηση σύμφωνα με το πρόγραμμα σπουδών τους.

γ) Για τους μεταπτυχιακούς φοιτητές και υποψήφιους διδάκτορες εφαρμόζονται οι διατάξεις της παραγράφου 8 του άρθρου 43 του ν. 2413/1996 (ΦΕΚ 124 Α΄) για τη χορήγηση φοιτητικών δανείων.

**ΕΙΔΙΚΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ
ΣΠΟΥΔΩΝ «ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ»
(ΦΕΚ 1610/τ. Β'/17.8.2007)**

1. Γενικές Διατάξεις

Το Τμήμα Οικιακής Οικονομίας και Οικολογίας του Χαροκοπέιου Πανεπιστημίου οργανώνει και λειτουργεί Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) με τίτλο «Εκπαίδευση και Πολιτισμός», σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 10 έως 12 του Ν. 2083/92 και σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 1 έως 11 του Ν. 3685/2008.

2. Αντικείμενο – Σκοπός

Αντικείμενο του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ) «Εκπαίδευση και Πολιτισμός» είναι η κατάρτιση πτυχιούχων ΑΕΙ –ΤΕΙ σε θέματα εκπαίδευσης και πολιτισμού.

Το Πρόγραμμα «Εκπαίδευση και Πολιτισμός» αποσκοπεί στη σύζευξη της εκπαιδευτικής πράξης με την πολιτισμική παιδεία, δύο επιστημονικών πεδίων που λειτουργούν ανεξάρτητα, ενώ θα ήταν χρήσιμο να συνεργάζονται και να αλληλοτροφοδοτούνται. Συγκεκριμένα, σκοπός του Προγράμματος είναι η παροχή στους πτυχιούχους του εξειδικευμένης ψυχοπαιδαγωγικής γνώσης σε θέματα που αφορούν στη μάθηση, τη διδασκαλία, την οργάνωση και διοίκηση της εκπαίδευσης και τις διαπροσωπικές σχέσεις στο σχολείο καθώς και την ευαισθητοποίησή τους σε θέματα τέχνης και πολιτισμού, για να τους βοηθήσει να συμβάλουν στην αναβάθμιση της διδακτικής πράξης και την προαγωγή της έρευνας που σχετίζεται με τα παραπάνω αντικείμενα.

Ειδικότερα, το Πρόγραμμα στοχεύει στο να καταστήσει τους αποφοίτους του ικανούς:

- να αξιοποιούν τις δυνατότητες των σύγχρονων αναλυτικών προγραμμάτων στη διδακτική πράξη για την κάλυψη των μαθησιακών αναγκών των μαθητών
- να εφαρμόζουν εναλλακτικές μορφές διδασκαλίας και σύγχρονα συστήματα αξιολόγησης της επίδοσης των μαθητών
- να αναγνωρίζουν τις ψυχολογικές ανάγκες των μαθητών και να εντοπίζουν τυχόν μαθησιακά τους προβλήματα με σκοπό την παροχή σε αυτούς ανάλογης υποστήριξης
- να ανταποκρίνονται στα καθήκοντα στελεχών Διοίκησης Σχολικών Μονάδων και Διευθύνσεων της Εκπαίδευσης
- να καλλιεργούν τα πολιτισμικά ενδιαφέροντα των μαθητών και την ευαισθησία τους σε θέματα πολιτισμού και σεβασμού της πολιτισμικής διαφορετικότητας
- να μπορούν να στελεχώνουν διάφορες εκπαιδευτικές υπηρεσίες που σχετίζονται με την ανάπτυξη και την εφαρμογή προγραμμάτων και με την εποπτεία σχολείων, καθώς και άλλα δημόσια ή ιδιωτικά εκπαιδευτικά ερευνητικά κέντρα

- να αναλαμβάνουν έργο Σχολικών Συμβούλων, προκειμένου να λειτουργήσουν ως καθοδηγητές και υποστηρικτές της διδακτικής προσπάθειας των συναδέλφων τους
- να επιμελούνται στα σχολεία τη διοργάνωση πολιτιστικών δραστηριοτήτων, όπως οργάνωση θεατρικών παραστάσεων και σχολικών ομίλων, έκδοση περιοδικών, δημιουργία σχολικών μουσείων, συλλογών κ.ά.
- να αναλαμβάνουν στο Υπουργείο Πολιτισμού, την τοπική αυτοδιοίκηση και στον ιδιωτικό τομέα τη διοργάνωση πολιτιστικών δραστηριοτήτων και την υλοποίηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων
- να μπορούν να υλοποιούν τις Καινοτόμες Δράσεις, οι οποίες οργανώνονται από το ΥΠΕΠΘ
- να μπορούν να καταλαμβάνουν ανώτερες διοικητικές θέσεις στην εκπαίδευση

3. Μεταπτυχιακοί Τίτλοι

Το Π.Μ.Σ. απονέμει:

α) Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης (Μ.Δ.Ε.) στις παρακάτω κατευθύνσεις:

- Παιδαγωγική Ψυχολογία και Εκπαιδευτική Πράξη
- Διοίκηση και Διαχείριση Εκπαιδευτικών Μονάδων
- Αγωγή και Πολιτισμός

β) Διδακτορικό Δίπλωμα (Δ.Δ.) στα ανωτέρω επιστημονικά πεδία

4. Κατηγορίες Πτυχιούχων

Στο Π.Μ.Σ. γίνονται δεκτοί πτυχιούχοι του Τμήματος Οικιακής Οικονομίας και Οικολογίας του Χαροκοπείου Πανεπιστημίου, πτυχιούχοι Παιδαγωγικών και άλλων Τμημάτων Πανεπιστημίων της ημεδαπής καθώς και Τμημάτων αναγνωρισμένων ομοταγών ιδρυμάτων της αλλοδαπής. Επίσης, γίνονται δεκτοί πτυχιούχοι Τμημάτων ΤΕΙ σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2916/2001 (ΦΕΚ114/τ.Α'). Με απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ. θα καθορίζονται συμπληρωματικά κριτήρια ή πιθανή εξέταση σε ορισμένα μαθήματα κατά την επιλογή.

5. Χρονική Διάρκεια

Η ελάχιστη χρονική διάρκεια των σπουδών για την απονομή των τίτλων ορίζεται:

α) για το **Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης (Μ.Δ.Ε.)** σε τέσσερα (4) ακαδημαϊκά εξάμηνα εκ των οποίων τρία (3) εξάμηνα διατίθενται για την διδασκαλία μαθημάτων και ένα (1) εξάμηνο για την εκπόνηση διπλωματικής εργασίας. Σε ειδικές περιπτώσεις, όπου ο φοιτητής αιτείται την επιμήκυνση του χρόνου σπουδών, το θέμα εξετάζεται κατά περίπτωση από τη Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος.

β) για το **Διδακτορικό Δίπλωμα (Δ.Δ.)** σε έξι (6) τουλάχιστον ακαδημαϊκά εξάμηνα μετά την λήψη του Μ.Δ.Ε..

6. Πρόγραμμα Μαθημάτων

Στο ΠΜΣ προσφέρονται είκοσι οκτώ (28) τρίωρα υποχρεωτικά μαθήματα, από τα οποία τα τέσσερα (4) είναι κοινά για όλες τις κατευθύνσεις, ενώ τα υπόλοιπα είκοσι τέσσερα (24) μαθήματα κατανέμονται ισάριθμα στις τρεις (3) κατευθύνσεις. Κάθε εξάμηνο σπουδών περιλαμβάνει δώδεκα (12) εβδομάδες μαθημάτων και δύο (2) εβδομάδες εξετάσεων. Η ύλη κάθε μαθήματος θεωρείται ότι έχει ολοκληρωθεί εφόσον έχουν πραγματοποιηθεί τριάντα έξι (36) ώρες διδασκαλίας σε αυτό. Στα είκοσι ένα (21) από τα είκοσι οκτώ (28) τρίωρα υποχρεωτικά μαθήματα αντιστοιχούν 3 διδακτικές μονάδες για το κάθε ένα. Στα δύο (2) από τα είκοσι οκτώ (28) τρίωρα υποχρεωτικά μαθήματα αντιστοιχούν τέσσερις (4) διδακτικές μονάδες για το κάθε ένα και στα υπόλοιπα πέντε (5) τρίωρα υποχρεωτικά μαθήματα αντιστοιχούν πέντε (5) διδακτικές μονάδες για το κάθε ένα. Αναλυτικά, τα προσφερόμενα ανά Εξάμηνο Σπουδών και ανά Κατεύθυνση μαθήματα, καθώς και οι διδακτικές μονάδες που αντιστοιχούν σε κάθε ένα από αυτά έχουν ως εξής:

ΜΑΘΗΜΑΤΑ 1ου ΕΞΑΜΗΝΟΥ (Κοινά για όλες τις κατευθύνσεις)		Διδακτικές Μονάδες
1	Παιδαγωγική Ψυχολογία - Θεωρία και πράξη της διδασκαλίας	3
2	Πολιτισμός και Πολιτισμοί	3
3	Οργάνωση και διοίκηση της εκπαίδευσης	3
4	Μεθοδολογία της έρευνας	3

ΜΑΘΗΜΑΤΑ 2ου ΕΞΑΜΗΝΟΥ		Διδακτικές Μονάδες
Κατεύθυνση: Παιδαγωγική Ψυχολογία και Εκπαιδευτική Πράξη		
1	Αναπτυξιακή Ψυχολογία	3
2	Μαθησιακά προβλήματα: Διάγνωση και αντιμετώπιση	3
3	Εκπαιδευτική αξιολόγηση	3
4	Εναλλακτικές μορφές διδασκαλίας - Διδακτικές ασκήσεις	5
Κατεύθυνση: Διοίκηση και Διαχείριση Εκπαιδευτικών Μονάδων		
1	Οικονομική ανάλυση	3
2	Διοίκηση ανθρωπίνων πόρων	3
3	Οργανωτική συμπεριφορά - Βιωματικά σεμινάρια προσωπικής ανάπτυξης	5
4	Στατιστική	4
Κατεύθυνση: Αγωγή και Πολιτισμός		
1	Μουσειακή εκπαίδευση	3
2	Θεατρολογία – Βιωματικά σεμινάρια προσωπικής ανάπτυξης	5
3	Αισθητική Αγωγή	3
4	Προστασία πολιτισμικής κληρονομιάς	3

ΜΑΘΗΜΑΤΑ 3ου ΕΞΑΜΗΝΟΥ		Διδακτικές Μονάδες
Κατεύθυνση: Παιδαγωγική Ψυχολογία και Εκπαιδευτική Πράξη		
1	Επικοινωνία και διαπροσωπικές σχέσεις στη σχολική τάξη	3
2	Σχολική Συμβουλευτική – Βιωματικά σεμινάρια προσωπικής ανάπτυξης	5
3	Διαπολιτισμική εκπαίδευση	3
4	Εκπόνηση και αξιολόγηση σχολικών προγραμμάτων	3
Κατεύθυνση: Διοίκηση και Διαχείριση Εκπαιδευτικών Μονάδων		
1	Αξιολόγηση Επενδύσεων στην εκπαίδευση και τη δια βίου μάθηση	3
2	Marketing Εκπαιδευτικών Μονάδων	3
3	Οργάνωση και λειτουργία Σχολικών Βιβλιοθηκών	4
4	Οικονομοτεχνικές μελέτες στην εκπαίδευση	3
Κατεύθυνση: Αγωγή και Πολιτισμός		
1	Λαϊκή Τέχνη και Πολιτισμός	3
2	Η Λογοτεχνία και ο Τύπος στην εκπαίδευση	3
3	Πολιτισμική Τεχνολογία	3
4	Τοπική Ιστορία, Τέχνη και Πολιτισμός - Πρακτικές Ασκήσεις	5
4ο ΕΞΑΜΗΝΟ		Διδακτικές Μονάδες
	Διπλωματική εργασία	20

Στο Πρόγραμμα Σπουδών προσφέρονται επίσης τα ακόλουθα:

A. «Διδακτικές Ασκήσεις», οι οποίες αποσκοπούν στην εξοικείωση των μεταπτυχιακών φοιτητών της κατεύθυνσης: «Παιδαγωγική Ψυχολογία και Εκπαιδευτική Πράξη» με τις εναλλακτικές μορφές διδασκαλίας και αξιολόγησης, μέσω προσομοιωτικών δραστηριοτήτων, όπως μικροδιδασκαλιών, βιντεοπροβολών σχετικών με την εφαρμογή των εναλλακτικών μοντέλων

μάθησης, με ακόλουθο σχολιασμό και καταγραφή απόψεων και ακόμη μέσω επισκέψεων και παρακολούθησης μαθημάτων σε σχολικές μονάδες όπου εφαρμόζεται η εναλλακτική διδακτική. **Β. «Βιωματικά Σεμινάρια Προσωπικής Ανάπτυξης»**, τα οποία αποσκοπούν, μέσα από βιωματική επεξεργασία, στην ευαισθητοποίηση των μεταπτυχιακών φοιτητών σε θέματα επικοινωνίας και προσωπικής ανάπτυξης, όπως αναγνώριση και έκφραση προσωπικών συναισθημάτων, χρήση της ενσυναίσθησης ως μέσου επικοινωνίας, διαχείριση του άγχους, διαχείριση δυσκολιών και προβλημάτων στον εργασιακό χώρο κ.α.

Γ. «Πρακτικές Ασκήσεις», οι οποίες αποσκοπούν στην εξοικείωση των μεταπτυχιακών φοιτητών της κατεύθυνσης «Αγωγή και Πολιτισμός» με τη διοργάνωση πολιτιστικών δραστηριοτήτων και εκπαιδευτικών προγραμμάτων μετά από παρακολούθηση ανάλογων δράσεων σε σχολικές μονάδες, μουσεία, ιδρύματα και φορείς που ασχολούνται με τον πολιτισμό και με ακόλουθο σχολιασμό και καταγραφή απόψεων.

Ο κάθε φοιτητής οφείλει να συγκεντρώσει εξήντα (60) διδακτικές μονάδες. Σαράντα (40) από αυτές αντιστοιχούν στα δώδεκα (12) μαθήματα του Προγράμματος Σπουδών και είκοσι (20) στη διπλωματική εργασία.

Αναλυτικά, τα προσφερόμενα μαθήματα, ανά Εξάμηνο Σπουδών και ανά Κατεύθυνση, οι διδακτικές μονάδες και οι μονάδες ECTS που αντιστοιχούν σε κάθε ένα από αυτά παρουσιάζονται στον Εσωτερικό Κανονισμό Σπουδών του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών, που ακολουθεί.

7. Αριθμός Εισακτέων

Ο αριθμός εισακτέων στο Π.Μ.Σ. ορίζεται κατ' ανώτατο όριο σε σαράντα πέντε (45) κατ' έτος, δεκαπέντε (15) για κάθε κατεύθυνση μαζί με τους ισοβαθμήσαντες στην 15^η θέση.

8. Προσωπικό

Στο Π.Μ.Σ. απασχολούνται μέλη Δ.Ε.Π του οικείου Τμήματος ή άλλων Τμημάτων του ιδίου ή άλλων Πανεπιστημίων. Επίσης, απασχολούνται ομότιμοι καθηγητές, επισκέπτες καθηγητές, εντεταλμένοι επίκουροι καθηγητές ή ειδικοί επιστήμονες και ερευνητές αναγνωρισμένων ερευνητικών Ιδρυμάτων της ημεδαπής ή της αλλοδαπής καθώς και επιστήμονες αναγνωρισμένου κύρους σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγρ. 3α του αρθρ.12 του ν. 2083/1992.

9. Υλικοτεχνική Υποδομή

Το Τμήμα διαθέτει σύγχρονες αίθουσες διδασκαλίας και πλήρως εξοπλισμένα εργαστήρια ηλεκτρονικών υπολογιστών, τα οποία μπορούν να στηρίξουν τη λειτουργία, τις διδακτικές και ερευνητικές ανάγκες του Προγράμματος.

**ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ «ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ»**

1. Εισακτέοι στο Π.Μ.Σ. - Διαδικασίες Επιλογής Μεταπτυχιακών Φοιτητών

α) Κάθε χρόνο, κατά τη διάρκεια του Χειμερινού Εξαμήνου, το Τμήμα δημοσιεύει πρόσκληση σε δυο (2) ημερήσιες εφημερίδες των Αθηνών και μία (1) της Θεσσαλονίκης, που κοινοποιείται και στα ενδιαφερόμενα Υπουργεία, Ν.Π.Δ.Δ. ή Ν.Π.Ι.Δ. για την εισαγωγή φοιτητών στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών, του οποίου η έναρξη έχει προγραμματισθεί για το αμέσως επόμενο ακαδημαϊκό εξάμηνο.

β) Οι ενδιαφερόμενοι έχουν το δικαίωμα να υποβάλουν αίτηση για την εγγραφή τους στο Π.Μ.Σ. εντός ενός (1) μηνός από τη δημοσίευση της πρόσκλησης στον ημερήσιο τύπο. Οι αιτήσεις των υποψηφίων πρέπει να συνοδεύονται από τα προβλεπόμενα δικαιολογητικά. Αιτήσεις που δεν συνοδεύονται από τα απαραίτητα πιστοποιητικά και λοιπά δικαιολογητικά δεν λαμβάνονται υπόψη κατά τη διαδικασία επιλογής των υποψηφίων.

γ) Στο Π.Μ.Σ. γίνονται δεκτοί πτυχιούχοι του Τμήματος Οικιακής Οικονομίας και Οικολογίας του Χαροκοπέιου Πανεπιστημίου, πτυχιούχοι Παιδαγωγικών και άλλων Τμημάτων Πανεπιστημίων της ημεδαπής καθώς και Τμημάτων αναγνωρισμένων ομοταγών ιδρυμάτων της αλλοδαπής. Επίσης, γίνονται δεκτοί πτυχιούχοι Τμημάτων ΤΕΙ σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2916/2001 (ΦΕΚ114/τ.Α').

δ) Προκειμένου να διασφαλισθεί η αντικειμενικότητα της αξιολόγησης των υποψηφίων συγκροτείται με απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ. *Επιτροπή Επιλογής* από μέλη Δ.Ε.Π. με συναφή γνωστικά αντικείμενα. Στην Επιτροπή αυτή διαβιβάζονται οι αιτήσεις των υποψηφίων με τα συνημμένα δικαιολογητικά. Έργο της Επιτροπής είναι:

- ο έλεγχος των αιτήσεων ως προς το έγκαιρο της υποβολής τους
- ο έλεγχος και η αξιολόγηση όλων των υποβληθέντων πιστοποιητικών
- ο έλεγχος της γλωσσικής επάρκειας. Για την περίπτωση της Αγγλικής γλώσσας, η επαρκής γνώση τεκμηριώνεται με Πιστοποιητικό Proficiency του Πανεπιστημίου του Cambridge ή Michigan ή TOEFL με πρόσφατη βαθμολογία τουλάχιστον 80 ή IELTS με βαθμολογία τουλάχιστον 6/9 ή Κρατικό Πιστοποιητικό Γλωσσομάθειας επιπέδου Γ2 ή άλλο δίπλωμα επιπέδου Proficiency. Για την περίπτωση άλλων ξένων γλωσσών, η επάρκεια τεκμηριώνεται με αντιστοίχου με την Αγγλική γλώσσα επιπέδου πιστοποιητικά. Εάν δεν υπάρχει κανένα από τα παραπάνω πιστοποιητικά, η επάρκεια πιστοποιείται με γραπτή εξέταση που πραγματοποιείται στο Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο. Από την υποχρέωση αυτή εξαιρούνται οι κάτοχοι προ-

πτυχιακού ή μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών αναγνωρισμένου από το ΔΟΑΤΑΠ Πανεπιστημίων της αλλοδαπής ή πτυχίου ξενόγλωσσων τμημάτων των ελληνικών Πανεπιστημίων.

- η κατάρτιση προγράμματος γραπτής ή/και προφορικής δοκιμασίας των υποψηφίων
- η κατάταξη των υποψηφίων κατά σειρά επιτυχίας ύστερα από συνεκτίμηση των αποτελεσμάτων της δοκιμασίας και των προσόντων των υποψηφίων

ε) Στη διαμόρφωση της τελικής βαθμολογίας συμβάλλουν:

▪ ο βαθμός των εξεταζόμενων μαθημάτων	(75%)
▪ ο βαθμός πτυχίου	
▪ η επίδοση σε πτυχιακή εργασία, εάν υπάρχει	
▪ συστατικές επιστολές	
▪ ερευνητική δραστηριότητα, εάν υπάρχει	(25%)
▪ η βαθμολογία στα προπτυχιακά μαθήματα που είναι σχετικά με τα μαθήματα του Π.Μ.Σ.	
▪ η προφορική συνέντευξη	

Ο ελάχιστος αποδεκτός βαθμός ανά μάθημα για τη συμμετοχή του υποψηφίου στην προφορική συνέντευξη είναι το 5.

Τα προαναφερθέντα κριτήρια αξιολόγησης των υποψηφίων είναι δυνατόν να διαφοροποιηθούν με απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ., η οποία θα λαμβάνεται πριν την δημοσίευση της αγγελίας στον ημερήσιο τύπο.

στ) Ο αριθμός των εισακτέων στο Π.Μ.Σ. ορίζεται σε σαράντα πέντε (45) κατ' έτος, δηλαδή δεκαπέντε (15) για κάθε κατεύθυνση, συν τους ισοβαθμήσαντες –εάν υπάρχουν– με τον τελευταίο ανά κατεύθυνση επιτυχόντα.

ζ) Η Επιτροπή Επιλογής περατώνει την αξιολόγησή της εντός ενός μηνός και υποβάλλει τις προτάσεις της (σειρά κατάταξης υποψηφίων φοιτητών) για έγκριση και επικύρωση στη Γ.Σ.Ε.Σ.

η) Ο πίνακας των εισακτέων ανακοινώνεται στον ιστότοπο του ΠΜΣ και στον πίνακα ανακοινώσεων του Πανεπιστημίου. Οι εγγραφές των επιτυχόντων λαμβάνουν χώρα εντός πέντε εργάσιμων ημερών από την επίσημη ανακοίνωση των αποτελεσμάτων.

2. Εγγραφή στο Πρόγραμμα

α) Η φοιτητική ιδιότητα αποκτάται με την εγγραφή του φοιτητή στο Π.Μ.Σ. Η φοίτηση είναι υποχρεωτική για όλους τους φοιτητές. Αυτό σημαίνει εγγραφή και παρακολούθηση σε όλα τα υποχρεωτικά μαθήματα κάθε εξαμήνου, όπου αυτό απαιτείται από το πρόγραμμα σπουδών. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις και ύστερα από αιτιολογημένη πρόταση του Επιβλέποντος μέλους Δ.Ε.Π., η Συντονιστική Επιτροπή μπορεί να επιτρέψει την αναβολή της φοίτησης για ένα έτος.

β) Η εγγραφή του φοιτητή στο πρόγραμμα είναι υποχρεωτική για κάθε εξάμηνο και πρέπει να γίνει προ της καταληκτικής ημερομηνίας, όπως αυτή εμφανίζεται στο ημερολόγιο ακαδημαϊκών δραστηριοτήτων. Παραβίαση της προθεσμίας εγγραφής ισοδυναμεί με απώλεια της δυνατότητας παρακολούθησης του τρέχοντος εξαμήνου. Σε αυτή την περίπτωση, για τη συνέχιση της φοίτησης απαιτείται απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ.

γ) Κάθε μεταπτυχιακός φοιτητής με την εγγραφή του στο Πρόγραμμα:

- αποδέχεται τους κανόνες λειτουργίας του Π.Μ.Σ., όπως αναπτύσσονται στον παρόντα Οδηγό Μεταπτυχιακών Σπουδών και αναγνωρίζει το δικαίωμα της Γ.Σ.Ε.Σ. να αποφασίσει τη διαγραφή του σε περίπτωση οριστικής αποτυχίας
- αποδέχεται τις υποχρεώσεις που καθορίζει κάθε διδάσκων για τη διδακτική και βαθμολογική διαχείριση του μαθήματος που διδάσκει.

δ) Ημέρες μαθημάτων κατά τις οποίες τυχαίνει να είναι αργία δύνανται να μετατίθενται από το διδάσκοντα για διεξαγωγή σε διαφορετική ημερομηνία.

3. Δίδακτρα

Το Π.Μ.Σ. έχει δίδακτρα, το ύψος των οποίων καθορίζεται με απόφαση της Συγκλήτου Ειδικής Σύνοψης.

4. Φοίτηση

α) Ο μεταπτυχιακός φοιτητής έχει δικαίωμα να απουσιάσει δικαιολογημένα μέχρι τρεις (3) φορές σε κάθε μάθημα κατά τη διάρκεια του εξαμήνου. Σε περίπτωση απουσίας του πάνω από τρεις (3) φορές ανά μάθημα σε κάθε εξάμηνο ο μεταπτυχιακός φοιτητής δε ξαναδικαιούται να εξετασθεί στο συγκεκριμένο μάθημα και οφείλει να το παρακολουθήσει σε επόμενο εξάμηνο, προκειμένου να έχει δικαίωμα εξέτασής του σε αυτό.

β) Ο μεταπτυχιακός φοιτητής οφείλει να προσέρχεται σε όλα τα μαθήματα που παρακολουθεί ανά εξάμηνο 15 λεπτά πριν την έναρξή τους. Σε περίπτωση δικαιολογημένης καθυστέρησής του ο μεταπτυχιακός φοιτητής έχει το δικαίωμα να προσέλθει στο μάθημα εντός 10 λεπτών από την έναρξή του. Μετά την παρέλευση του παραπάνω χρονικού διαστήματος ο φοιτητής απαγορεύεται να προσέλθει στην αίθουσα μέχρι την ολοκλήρωση της συγκεκριμένης ώρας διδασκαλίας.

5. Δικαιώματα και υποχρεώσεις Μεταπτυχιακών Φοιτητών

α) Η συμμετοχή των μεταπτυχιακών φοιτητών στα μαθήματα είναι **υποχρεωτική** και αξιολογείται κατά την κρίση του διδάσκοντα. Τα προβλήματα που προκύπτουν σχετικά με την παρακολούθηση των μαθημάτων αντιμετωπίζονται κατά περίπτωση αρχικά από το διδάσκοντα και στη συνέχεια από το Διευθυντή και τη Συντονιστική Επιτροπή.

β) Μεταπτυχιακός φοιτητής που δεν έχει συμπληρώσει το 75% των ωρών παρακολούθησης κάθε μαθήματος δεν έχει δικαίωμα συμμετοχής στις εξετάσεις του μαθήματος.

γ) Σε περίπτωση ελλιπούς παρακολούθησης σε ένα (1) μάθημα, η Γ.Σ.Ε.Σ. του Π.Μ.Σ. μπορεί να επιτρέψει μία μόνο προσπάθεια παρακολούθησής του από την αρχή ή κάλυψη με άλλο τρόπο, μετά από σχετική απόφαση. Σε περίπτωση ελλιπούς παρακολούθησης σε περισσότερα από ένα μαθήματα, η Συντονιστική Επιτροπή μπορεί να εισηγηθεί τη διαγραφή του μεταπτυχιακού φοιτητή από το Πρόγραμμα.

δ) Κάθε μεταπτυχιακός φοιτητής έχει το δικαίωμα να ζητήσει (άπαξ) άδεια αναστολής της παρακολούθησης των μαθημάτων ή της ολοκλήρωσης του πειραματικού μέρους της υπό εκπόνηση διπλωματικής εργασίας. Η άδεια δεν μπορεί να υπερβεί το ένα ακαδημαϊκό έτος, εκτός από τις περιπτώσεις εκπλήρωσης στρατιωτικής θητείας ή μητρότητας, οπότε μπορεί να είναι διετής. Ο χρόνος διακοπής της παρακολούθησης του Π.Μ.Σ. δεν υπολογίζεται σε περίπτωση υπέρβασης της χρονικής διάρκειας της φοίτησης. Στην περίπτωση παράτασης, ο μεταπτυχιακός φοιτητής δεν καταβάλλει επιπλέον δίδακτρα.

ε) Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές συμμετέχουν δια των εκπροσώπων τους στα συλλογικά πανεπιστημιακά όργανα λήψης αποφάσεων και στα εκλεκτορικά σώματα ανάδειξης πανεπιστημιακών αρχών.

ζ) Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές δικαιούνται υγειονομικής περίθαλψης και διευκολύνσεων για τις μετακινήσεις τους κατ' αναλογία προς τους προπτυχιακούς φοιτητές.

6. Διδάσκοντες στο Π.Μ.Σ.- Επιβλέποντες

1. Τη διδασκαλία των μαθημάτων και τις ασκήσεις στα Π.Μ.Σ., σύμφωνα με το γενικό θεσμικό πλαίσιο, μπορούν να αναλαμβάνουν:

α) Μέλη Δ.Ε.Π. ή Ε.Π. του οικείου Τμήματος ή άλλων Τμημάτων του ίδιου ή άλλου Α.Ε.Ι., αποχωρήσαντες λόγω ορίου ηλικίας καθηγητές, επισκέπτες καθηγητές, ειδικοί επιστήμονες ή διδάσκοντες βάσει του π.δ. 407/1980 (ΦΕΚ 112 Α'), οι οποίοι είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος.

β) Ερευνητές αναγνωρισμένων ερευνητικών ιδρυμάτων της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, οι οποίοι είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος και έχουν επαρκή επιστημονική συγγραφική ή ερευνητική δραστηριότητα.

γ) Επιστήμονες αναγνωρισμένου κύρους, οι οποίοι διαθέτουν εξειδικευμένες γνώσεις ή σχετική εμπειρία στο γνωστικό αντικείμενο του Π.Μ.Σ.

2. Η διδασκαλία των μαθημάτων και η πραγματοποίηση των βιωματικών ασκήσεων προσωπικής ανάπτυξης καθώς και των διδακτικών και πρακτικών ασκήσεων του Π.Μ.Σ. ανατίθενται από τη Γ.Σ.Ε.Σ., ύστερα από εισήγηση της Συντονιστικής Επιτροπής. Για κάθε μάθημα του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών ορίζεται «Υπεύθυνος/η μαθήματος», ο/η οποίος/α καλύπτει τουλάχιστον το 50% των ωρών του μαθήματος. Για την κάλυψη των υπολοίπων ωρών του διδασκόμενου μαθήματος, είναι δυνατόν να ορίζονται έως το πολύ δύο διδάσκοντες από το οικείο πανεπιστήμιο ή από άλλα Α.Ε.Ι. της Ελλάδας ή του εξωτερικού. Στο πλαίσιο ενός μαθήματος είναι δυνατόν να δίδονται διαλέξεις από διακεκριμένους επιστήμονες από την Ελλάδα και το εξωτερικό. Μέλος Δ.Ε.Π. του Χαροκοπέιου Πανεπιστημίου δύναται να είναι Υπεύθυνος ή Διδάσκων σε δύο (2) το πολύ μαθήματα ανά εξάμηνο σπουδών. Οι εξωτερικοί συνεργάτες δύνανται να είναι Υπεύθυνοι ή Διδάσκοντες σε ένα μόνο μάθημα ανά εξάμηνο σπουδών.

3. Για κάθε μεταπτυχιακό φοιτητή, ο οποίος παρακολουθεί το Π.Μ.Σ. ορίζεται από τη Γ.Σ.Ε.Σ., ύστερα από πρόταση της Σ.Ε., ένα μόνιμο μέλος Δ.Ε.Π. ως επιβλέπων. Η Συντονιστική Επιτροπή και ο επιβλέπων έχουν την ευθύνη της παρακολούθησης της πορείας και του ελέγχου των σπουδών του Μεταπτυχιακού Φοιτητή. Ερευνητές αναγνωρισμένων ερευνητικών ιδρυμάτων, οι οποίοι είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος, ή άλλα μόνιμα μέλη Δ.Ε.Π. μπορεί να ορίζονται συνεπιβλέποντες του μεταπτυχιακού φοιτητή. Για την εξέταση της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας ορίζεται από τη Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος τριμελής επιτροπή, στην οποία συμμετέχουν

ο επιβλέπων και δύο (2) άλλα μέλη Δ.Ε.Π. ή ερευνητές των βαθμίδων Α΄, Β΄ ή Γ΄, οι οποίοι είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος. Τα μέλη της επιτροπής πρέπει να έχουν την ίδια ή συναφή επιστημονική ειδικότητα με το γνωστικό αντικείμενο του προγράμματος.

7. Καθήκοντα Διδασκόντων

Κάθε διδάσκων στο Πρόγραμμα οφείλει:

- α) να κατανοεί τη βασική αρχή ότι επίκεντρο του μεταπτυχιακού προγράμματος, είναι η υπό διαμόρφωση προσωπικότητα του υποψήφιου επιστήμονα και ο σεβασμός της χωρίς όρους και διακρίσεις
- β) να προασπίζει την αξία και το κύρος της επιστημονικής και ερευνητικής διαδικασίας, οριοθετώντας με σαφήνεια κάθε φορά την ενδεδειγμένη πορεία κατάκτησης της επιστημονικής γνώσης
- γ) να προεκτείνει διαρκώς τους γνωστικούς του ορίζοντες και να ενημερώνεται συχνά για θέματα που άπτονται του επιστημονικού του πεδίου, προκειμένου να είναι σε θέση να προσφέρει σύνθετη, διεπιστημονική και σύγχρονη γνώση
- δ) να είναι προσιτός και συνεργάσιμος με τους μεταπτυχιακούς φοιτητές και να προσφέρει χωρίς διακρίσεις τις γνώσεις και τις εμπειρίες του
- ε) να παρουσιάζει σαφές σχέδιο μαθήματος με οδηγίες, βιβλιογραφία και εμπλουτισμένο θεματολόγιο σύμφωνα με τη διεθνή πρακτική, ώστε η διδακτέα ύλη να καλύπτει επαρκώς τις επιστημονικές απαιτήσεις του αντικειμένου
- στ) να συμμετέχει ως Επιβλέπων Καθηγητής ενεργά στην οργάνωση της παρουσίασης της Ερευνητικής Πρότασης των φοιτητών, με στόχο την ποιοτική αναβάθμιση του προτεινόμενου έργου
- ζ) να ανακοινώνει τα αποτελέσματα εξετάσεων, εργασιών, εργαστηριακών ασκήσεων και άλλων αξιολογήσεων εντός δέκα (10) εργάσιμων ημερών από την ημέρα διεξαγωγής τους και να επιτρέπει την πρόσβαση των φοιτητών στα γραπτά τους μετά τη διόρθωση
- η) να έχει την τελική ευθύνη της επιλογής του θέματος έρευνας για κάθε έναν από τους υπό επί-

βλεψη μεταπτυχιακούς φοιτητές του και να εξαντλεί τις δυνατότητες επιτυχούς έκβασής της ανεξάρτητα από τον υπόλοιπο φόρτο εργασίας

θ) να ενημερώνει έγκαιρα το Διευθυντή του Προγράμματος σε περίπτωση που, για οποιονδήποτε λόγο αδυνατεί να συνεχίσει την επίβλεψη ενός φοιτητή, ώστε η επίβλεψη να ανατίθεται σε άλλον διδάσκοντα

ι) να αποδέχεται τις διαδικασίες αξιολόγησης του εκπαιδευτικού και ερευνητικού έργου που εισάγει το Π.Μ.Σ.

8. Διαδικασία Απόκτησης Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης

α) Για την απόκτηση Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης απαιτούνται:

- Επιτυχής παρακολούθηση μαθημάτων, διδακτική και ερευνητική απασχόληση, συνόλου **40 διδακτικών μονάδων που αντιστοιχούν σε 120 μονάδες ECTS** και
- Εκπόνηση Διπλωματικής Εργασίας υπό την επίβλεψη του ορισθέντος μέλους Δ.Ε.Π. συνόλου **20 διδακτικών μονάδων που αντιστοιχούν σε 32 μονάδες ECTS**.

β) Στο Π.Μ.Σ. προσφέρονται είκοσι οκτώ (28) τρίωρα υποχρεωτικά μαθήματα, από τα οποία τα τέσσερα (4) είναι κοινά για όλες τις κατευθύνσεις, ενώ τα υπόλοιπα είκοσι τέσσερα (24) μαθήματα κατανέμονται ισάριθμα στις τρεις (3) κατευθύνσεις. Κάθε εξάμηνο σπουδών περιλαμβάνει δώδεκα (12) εβδομάδες μαθημάτων και δύο (2) εβδομάδες εξετάσεων. Η ύλη κάθε μαθήματος θεωρείται ότι έχει ολοκληρωθεί εφόσον έχουν πραγματοποιηθεί τριάντα έξι (36) ώρες διδασκαλίας σε αυτό. Στα είκοσι ένα (21) από τα είκοσι οκτώ (28) τρίωρα υποχρεωτικά μαθήματα αντιστοιχούν 3 διδακτικές μονάδες για το κάθε ένα. Στα δύο (2) από τα είκοσι οκτώ (28) τρίωρα υποχρεωτικά μαθήματα αντιστοιχούν τέσσερις (4) διδακτικές μονάδες για το κάθε ένα και στα υπόλοιπα πέντε (5) τρίωρα υποχρεωτικά μαθήματα αντιστοιχούν πέντε (5) διδακτικές μονάδες για το κάθε ένα. Ο κάθε φοιτητής οφείλει να συγκεντρώσει **εξήντα (60) διδακτικές μονάδες**. Σαράντα (40) από αυτές αντιστοιχούν στα δώδεκα (12) μαθήματα του Προγράμματος Σπουδών και είκοσι (20) στη διπλωματική εργασία. Αναλυτικά, τα προσφερόμενα ανά Εξάμηνο Σπουδών και ανά Κατεύθυνση μαθήματα, καθώς και οι διδακτικές μονάδες που αντιστοιχούν σε κάθε ένα από αυτά έχουν ως εξής:

Πίνακας Μαθημάτων ΠΜΣ

Μαθήματα Α' Εξαμήνου Σπουδών		ΩΡΕΣ	ΔΜ*	ECTS [#]
Κοινά για όλες τις Κατευθύνσεις				
101	Παιδαγωγική Ψυχολογία - Θεωρία και πράξη της διδασκαλίας	3	3	7
102	Πολιτισμός και Πολιτισμοί	3	3	7
103	Οργάνωση και διοίκηση της εκπαίδευσης	3	3	7
104	Μεθοδολογία της έρευνας	3	3	7

*ΔΜ: Αριθμός Διδακτικών Μονάδων, [#]ECTS: Αριθμός Πιστωτικών Μονάδων

Μαθήματα Β' Εξαμήνου Σπουδών		ΩΡΕΣ	ΔΜ*	ECTS [#]
Κατεύθυνση: Παιδαγωγική Ψυχολογία και Εκπαιδευτική Πράξη				
211	Αναπτυξιακή Ψυχολογία	3	3	7
212	Μαθησιακά προβλήματα: Διάγνωση και αντιμετώπιση	3	3	8
213	Εκπαιδευτική αξιολόγηση	3	3	7
214	Εναλλακτικές μορφές διδασκαλίας - Διδακτικές ασκήσεις	3	5	10
Κατεύθυνση: Διοίκηση και Διαχείριση Εκπαιδευτικών Μονάδων				
221	Οικονομική ανάλυση	3	3	7
222	Διοίκηση ανθρωπίνων πόρων	3	3	7
223	Οργανωτική συμπεριφορά - Βιωματικά σεμινάρια προσωπικής ανάπτυξης	3	5	10
224	Στατιστική	3	4	8

Κατεύθυνση: Αγωγή και Πολιτισμός				
231	Μουσειακή εκπαίδευση	3	3	7
232	Θεατρολογία – Βιωματικά σεμινάρια προσωπικής ανάπτυξης	3	5	10
233	Αισθητική Αγωγή	3	3	7
234	Προστασία πολιτισμικής κληρονομιάς	3	3	8

*ΔΜ: Αριθμός Διδακτικών Μονάδων, #ECTS: Αριθμός Πιστωτικών Μονάδων

Μαθήματα Γ' Εξαμήνου Σπουδών		ΩΡΕΣ	ΔΜ*	ECTS#
Κατεύθυνση: Παιδαγωγική Ψυχολογία και Εκπαιδευτική Πράξη				
311	Επικοινωνία και διαπροσωπικές σχέσεις στη σχολική τάξη	3	3	6
312	Σχολική Συμβουλευτική – Βιωματικά σεμινάρια προσωπικής ανάπτυξης	3	5	10
313	Διαπολιτισμική εκπαίδευση	3	3	6
314	Εκπόνηση και αξιολόγηση σχολικών προγραμμάτων	3	3	6
Κατεύθυνση: Διοίκηση και Διαχείριση Εκπαιδευτικών Μονάδων				
321	Αξιολόγηση Επενδύσεων στην εκπαίδευση και τη δια βίου μάθηση	3	3	7
322	Marketing Εκπαιδευτικών Μονάδων	3	3	7
323	Οργάνωση και λειτουργία Σχολικών Βιβλιοθηκών	3	4	7
324	Οικονομοτεχνικές μελέτες στην εκπαίδευση	3	3	7

Κατεύθυνση: Αγωγή και Πολιτισμός				
331	Λαϊκή Τέχνη και Πολιτισμός	3	3	6
332	Η Λογοτεχνία και ο Τύπος στην εκπαίδευση	3	3	6
333	Πολιτισμική Τεχνολογία	3	3	6
334	Τοπική Ιστορία, Τέχνη και Πολιτισμός - Πρακτικές Ασκήσεις	3	5	10

*ΔΜ: Αριθμός Διδακτικών Μονάδων, #ECTS: Αριθμός Πιστωτικών Μονάδων

Δ' Εξάμηνο		ΔΜ*	ECTS#
Όλες οι κατευθύνσεις			
401	Διπλωματική Εργασία	20	32

*ΔΜ: Αριθμός Διδακτικών Μονάδων, #ECTS: Αριθμός Πιστωτικών Μονάδων

Στο Πρόγραμμα Σπουδών προσφέρονται επίσης: 1) Διδακτικές Ασκήσεις, 2) Βιωματικά Σεμινάρια Προσωπικής Ανάπτυξης και 3) Πρακτικές Ασκήσεις.

9. Αξιολόγηση της Επίδοσης των Μεταπτυχιακών Φοιτητών

α) Η αξιολόγηση και η βαθμολόγηση σε κάθε μάθημα είναι αποκλειστική αρμοδιότητα του διδάσκοντος καθηγητή, γίνεται σε πλήρη ανεξαρτησία από τα άλλα μαθήματα και αποτελεί παράγωγο της αντικειμενικής εκτίμησης της επίδοσης του φοιτητή στο συγκεκριμένο μάθημα.

β) Ο τελικός βαθμός κάθε μαθήματος προκύπτει από το σύνολο των επιδόσεων των φοιτητών σε συγκεκριμένους τομείς (π.χ. εργασίες, εξετάσεις, συμμετοχή) σύμφωνα με τις οδηγίες που παρέχει ο κάθε διδάσκων στην αρχή του εξαμήνου.

γ) Η αξιολόγηση της ακαδημαϊκής ικανότητας των φοιτητών γίνεται με βάση τη δεκαβάθμια κλίμακα (με ακρίβεια 1/10) και με βάση την ακόλουθη βαθμολογική κλίμακα:

Άριστα	8-10
Λίαν Καλώς	7-8
Καλώς	6-7

δ) Ελάχιστος αποδεκτός βαθμός μαθήματος ορίζεται το 5.

ε) Επανεξέταση μπορεί να γίνει μέχρι και δύο φορές στο επόμενο εξάμηνο σπουδών. Μετά τη τρίτη αποτυχία του φοιτητή το θέμα παραπέμπεται στη Συντονιστική Επιτροπή, η οποία θα εισηγηθεί κατά περίπτωση είτε τη διαγραφή του φοιτητή από το πρόγραμμα είτε την παραπομπή του θέματος σε τριμελή επιτροπή. Η επιτροπή αυτή θα αποτελείται από το διδάσκοντα του μαθήματος και δύο μέλη ΔΕΠ συναφούς γνωστικού αντικείμενου.

10. Προγραμματισμός και συγγραφή της διπλωματικής εργασίας

α. Επιλογή θέματος

Κάθε φοιτητής μετά το τέλος του 3^{ου} εξαμήνου επιλέγει θέμα διπλωματικής εργασίας μετά από συνεννόηση με τον Επιβλέποντα Καθηγητή. Όλοι οι φοιτητές πρέπει υποχρεωτικά να έχουν επιλέξει θέμα το αργότερο μέχρι το τέλος του 4^{ου} εξαμήνου σπουδών τους. Όταν επιλεγεί το θέμα, και αφού πρώτα ο μεταπτυχιακός φοιτητής έχει ολοκληρώσει επιτυχώς όλα τα υποχρεωτικά μαθήματα των τριών πρώτων εξαμήνων Σπουδών, συμπληρώνεται και υποβάλλεται στη Γραμματεία ειδικό έντυπο υπογεγραμμένο από τον Επιβλέποντα Καθηγητή και το φοιτητή. Στην αμέσως επόμενη Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύνθεσης του Τμήματος ορίζονται τα μέλη της Τριμελούς Επιτροπής, που μπορεί να είναι: α) μέλη ΔΕΠ του Τμήματος Οικιακής Οικονομίας και Οικολογίας ή β) μέλη ΔΕΠ άλλων τμημάτων του Χαροκοπείου ή γ) μέλη ΔΕΠ άλλων τμημάτων ΑΕΙ της ημεδαπής ή της αλλοδαπής ή δ) ερευνητές αναγνωρισμένων Ερευνητικών Κέντρων ή Ιδρυμάτων της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, εφόσον είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος και διαθέτουν αναγνωρισμένο επιστημονικό έργο. Σε όλη τη διάρκεια εκπόνησης της διπλωματικής εργασίας πρέπει να υπάρχει συνεργασία με τον Επιβλέποντα Καθηγητή και τα υπόλοιπα μέλη της Τριμελούς Επιτροπής.

β. Περιεχόμενο

Το περιεχόμενο των διπλωματικών εργασιών πρέπει να είναι σχετικό με τα γνωστικά αντικείμενα των κατευθύνσεων του ΠΜΣ. Εάν η διπλωματική εργασία έχει εμπειρικό χαρακτήρα, η συλλογή των δεδομένων γίνεται με ευθύνη του φοιτητή. Σε κάθε περίπτωση, ως τεκμήριο ποιότητας μιας διπλωματικής εργασίας θεωρείται η δυνατότητα αποδοχής της για δημοσίευση σε

διεθνή ή ελληνικά επιστημονικά περιοδικά του αντίστοιχου χώρου ή η ανακοίνωση της σε διεθνή ή ελληνικά συνέδρια.

Στις διπλωματικές εργασίες, η έμφαση θα δίνεται στην ενδελεχή ανασκόπηση της σχετικής βιβλιογραφίας, στην κριτική σύνθεση και αξιολόγηση θεωρητικών και εμπειρικών ευρημάτων, στον ερευνητικό σχεδιασμό και τη μέθοδο, στη σωστή χρήση των στατιστικών μεθόδων για την ανάλυση των αποτελεσμάτων και στο σχολιασμό και ερμηνεία των αποτελεσμάτων και της συμβολής τους στην προαγωγή της επιστήμης. Θα γίνεται κριτική αξιολόγηση του σχεδιασμού της έρευνας και της συλλογής των στοιχείων. Οι μέθοδοι ανάλυσης δεδομένων (ποσοτικές, ποιοτικές) που χρησιμοποιούνται θα πρέπει να εξηγούνται με σαφήνεια. Εκτός από εμπειρικές μελέτες, ο υποψήφιος έχει τη δυνατότητα να προβαίνει σε εκτεταμένη ανασκόπηση βιβλιογραφίας σε θέματα που παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τις επιστήμες της αγωγής μέσα από μετα-ανάλυση εμπειρικών δεδομένων.

γ. Μορφή

Η διπλωματική εργασία θα πρέπει να πληροί τους βασικούς κανόνες παρουσίασης ενός επιστημονικού άρθρου.

- i. Ο τίτλος να έχει σχέση με το περιεχόμενο
- ii. Να έχει περίληψη στην Ελληνική και Αγγλική γλώσσα
- iii. Να έχει εισαγωγή με το σκοπό της διπλωματικής εργασίας και την περιγραφή των κεφαλαίων. Τα κεφάλαια να έχουν τίτλους.
- iv. Να έχει πλήρεις και σωστές αναφορές στο κείμενο και στη βιβλιογραφία, οι παραπομπές σε βιβλία να δίνουν σελίδες, κ.λ.π. Ο μεταπτυχιακός φοιτητής μπορεί να συμβουλευτεί καταλόγους σημείων ελέγχου (checklists) για άρθρα που υποβάλλονται στα επιστημονικά περιοδικά.
- v. Οι βιβλιογραφικές αναφορές να αναφέρονται στο τέλος της διπλωματικής εργασίας – και όχι στο τέλος κάθε κεφαλαίου – με αλφαβητική σειρά (σύστημα APA) **μαζί** ξενόγλωσσες και ελληνικές.

Συγκεκριμένες οδηγίες σχετικά με τη μορφή και τη δομή της διπλωματικής εργασίας παρατίθενται στο Παράρτημα Α του παρόντος οδηγού.

δ. Διαδικασία υποβολής και παρουσίασης διπλωματικών εργασιών

1. Οι διπλωματικές εργασίες παρουσιάζονται σε τακτές ημερομηνίες που ορίζονται στην αρχή κάθε ακαδημαϊκού έτους. Οι ημερομηνίες είναι 3 στη διάρκεια κάθε ακαδημαϊκού έτους και

τοποθετούνται χρονικά περίπου στις αρχές Οκτωβρίου, αρχές Μαρτίου και τέλος Ιουνίου. Η ημέρα και η ώρα καθορίζεται από τη Γραμματεία με σύμφωνη γνώμη της Τριμελούς Επιτροπής και του Υποψηφίου.

2. Ο φοιτητής που θέλει να παρουσιάσει τη διπλωματική εργασία του σε κάποια συγκεκριμένη ημερομηνία, θα πρέπει να παραδίδει το τελικό κείμενο τουλάχιστον 1 μήνα πριν στα μέλη της Τριμελούς Επιτροπής.
3. Ο κάθε φοιτητής πριν την υποστήριξη της διπλωματικής του εργασίας, θα πρέπει, υποχρεωτικά να έχει παρακολουθήσει την υποστήριξη δύο (2) τουλάχιστον διπλωματικών εργασιών άλλων μεταπτυχιακών φοιτητών.
4. Η παρουσίαση γίνεται με τη βοήθεια διαφανειών σε Η/Υ ή επιδιαφανοσκόπιο. Η διάρκεια της παρουσίασης πρέπει να είναι περίπου 30 λεπτά. Οι διαφάνειες που παρουσιάζονται να είναι διαμορφωμένες για την παρουσίαση (όχι κατευθείαν αναπαραγωγή των σελίδων της διπλωματικής εργασίας).
5. Η τελική αξιολόγηση της διπλωματικής εργασίας γίνεται από την Τριμελή Επιτροπή. Για την έγκριση απαιτείται από την Τριμελή Συμβουλευτική Επιτροπή η σύμφωνη γνώμη δύο (2) τουλάχιστον μελών της. Σε περίπτωση απόρριψης της διπλωματικής εργασίας καθορίζεται από τη Σ.Ε.Μ.Σ. νέα ημερομηνία αξιολόγησης τουλάχιστον τρεις (3) μήνες μετά την πρώτη κρίση.
6. Η εγκεκριμένη διπλωματική εργασία, με τις τυχόν διορθώσεις που προτείνει η Τριμελής Συμβουλευτική Επιτροπή, κατατίθεται στη βιβλιοθήκη σε δύο αντίτυπα (ένα βιβλιοδετημένο έντυπο και ένα σε ηλεκτρονική μορφή).

11. Χρονική διάρκεια εκπόνησης και εξέτασης διπλωματικής εργασίας

α) Η χρονική διάρκεια ολοκλήρωσης, παράδοσης και επιτυχούς εξέτασης της διπλωματικής εργασίας δεν μπορεί να ξεπερνά τα δύο ακαδημαϊκά εξάμηνα μετά το τέλος των τεσσάρων (4) εξαμήνων Σπουδών του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών.

β) Ειδικότερα, μετά την επιτυχή ολοκλήρωση των τεσσάρων ακαδημαϊκών εξαμήνων Σπουδών ο μεταπτυχιακός φοιτητής έχει δικαίωμα παράτασης δύο (2) επιπλέον ακαδημαϊκών εξαμήνων, με στόχο την ολοκλήρωση, παράδοση στην Τριμελή Επιτροπή παρακολούθησης και επιτυχή εξέταση της διπλωματικής εργασίας. Σε περίπτωση μη επιτυχούς ολοκλήρωσης και εξέτασης της διπλωματικής εργασίας ο μεταπτυχιακός φοιτητής χάνει την φοιτητική του ιδιότητα και αποβάλλεται από το Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών.

γ) Σημειώνεται ότι μόνο σε περίπτωση σοβαρού κωλύματος υγείας που βεβαιώνεται επίσημα από Νοσοκομείο, η Συντονιστική Επιτροπή είναι δυνατόν να εισηγηθεί στη Γ.Σ.Ε.Σ. περαιτέρω παράταση των μεταπτυχιακών σπουδών του φοιτητή για ένα επιπλέον ακαδημαϊκό εξάμηνο. Μετά την εκπνοή και της παραπάνω χρονικής παράτασης, και σε περίπτωση μη επιτυχούς ολοκλήρωσης και εξέτασης της διπλωματικής εργασίας ο μεταπτυχιακός φοιτητής χάνει τη φοιτητική του ιδιότητα και αποβάλλεται από το Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών.

12. Διδακτορικό Δίπλωμα (Δ.Δ.)

1. Για την απόκτηση του Διδακτορικού Διπλώματος ο φοιτητής πρέπει να εκπονήσει διδακτορική διατριβή σε γνωστικό αντικείμενο σχετικό με τις τρεις κατευθύνσεις του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών «Εκπαίδευση και Πολιτισμός».

2. Ο υποψήφιος που ενδιαφέρεται να εκπονήσει διδακτορική διατριβή υποβάλλει σχετική αίτηση στη Γραμματεία του Τμήματος, κάθε Οκτώβριο ή Ιούνιο του ακαδημαϊκού έτους, η οποία συνοδεύεται από εμπεριστατωμένη ερευνητική πρόταση. Η Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος εγκρίνει την πρόταση, μετά από σχετική εισήγηση της συντονιστικής επιτροπής. Στη συνέχεια ορίζει την τριμελή συμβουλευτική επιτροπή για την επίβλεψη της πορείας και την καθοδήγηση του υποψηφίου. Στην Τριμελή Συμβουλευτική Επιτροπή μετέχουν ένα (1) μέλος Δ.Ε.Π. του οικείου Τμήματος στη βαθμίδα του καθηγητή, αναπληρωτή καθηγητή ή επίκουρου καθηγητή, ως επιβλέπων, και άλλα δύο (2) μέλη, τα οποία μπορεί να είναι μέλη Δ.Ε.Π. του ιδίου ή άλλου Τμήματος του ιδίου ή άλλου Πανεπιστημίου της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, αποχωρήσαντες λόγω ορίου ηλικίας καθηγητές Α.Ε.Ι., καθηγητές Α.Σ.Ε.Ι. ή μέλη Ε.Π. των Τ.Ε.Ι. και της Α.Σ.ΠΑΙ.Τ.Ε. ή ερευνητές των βαθμίδων Α', Β' ή Γ', αναγνωρισμένου ερευνητικού κέντρου του εσωτερικού ή εξωτερικού, οι οποίοι είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος. Τα μέλη της επιτροπής πρέπει να έχουν την ίδια ή συναφή επιστημονική ειδικότητα με αυτή, στην οποία ο υποψήφιος διδάκτορας εκπονεί τη διατριβή του. Η τριμελής συμβουλευτική επιτροπή σε συνεργασία με τον υποψήφιο διδάκτορα καθορίζει το θέμα της διδακτορικής διατριβής και υποβάλλει έκθεση προόδου στη Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος στο τέλος κάθε χρόνου από τον ορισμό της.

3. Η χρονική διάρκεια για την απόκτηση του Διδακτορικού Διπλώματος δεν μπορεί να είναι μικρότερη από τρία (3) πλήρη ημερολογιακά έτη από την ημερομηνία ορισμού της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής.

4. Ο υποψήφιος διδάκτορας, μετά από συνεννόηση με τον επιβλέποντα καθηγητή, βοηθά στις

επιτηρήσεις κατά τη διάρκεια των εξεταστικών περιόδων, συμμετέχει σε εκπαιδευτικές ασκήσεις και είναι δυνατόν να συμβάλλει σε, σχετικές με το αντικείμενό του, επιστημονικές - ερευνητικές δραστηριότητες.

5. Κάθε μέλος Δ.Ε.Π. μπορεί να επιβλέπει μέχρι πέντε (5) το πολύ υποψήφιους διδάκτορες.
6. Αξιολόγηση και κρίση της διδακτορικής διατριβής:

α) Για την τελική αξιολόγηση και κρίση της διατριβής του υποψήφιου διδάκτορα, μετά την ολοκλήρωση των υποχρεώσεών του, ορίζεται από τη Γ.Σ.Ε.Σ. επταμελής εξεταστική επιτροπή, στην οποία μετέχουν και τα μέλη της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής. Τέσσερα (4) τουλάχιστον μέλη της επταμελούς εξεταστικής επιτροπής πρέπει να είναι μέλη Δ.Ε.Π., εκ των οποίων τουλάχιστον δύο (2) πρέπει να ανήκουν στο οικείο Τμήμα. Τα υπόλοιπα μέλη της επιτροπής μπορεί να είναι μέλη Δ.Ε.Π. Πανεπιστημίων της ημεδαπής ή ομοταγών ιδρυμάτων της αλλοδαπής, αποχωρήσαντες λόγω ορίου ηλικίας καθηγητές Α.Ε.Ι., καθηγητές Α.Σ.Ε.Ι. ή μέλη Ε.Π. των Τ.Ε.Ι. και της Α.Σ.ΠΑΙ.Τ.Ε. ή ερευνητές των βαθμίδων Α', Β' ή Γ' αναγνωρισμένου ερευνητικού κέντρου του εσωτερικού ή εξωτερικού, οι οποίοι είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος. Όλα τα μέλη της επταμελούς εξεταστικής επιτροπής πρέπει να έχουν την ίδια ή συναφή επιστημονική ειδικότητα με αυτή, στην οποία ο υποψήφιος διδάκτορας εκπόνησε τη διατριβή του.

β) Η γλώσσα συγγραφής της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας ή της διδακτορικής διατριβής είναι η ελληνική. Κατά περίπτωση, η Γ.Σ.Ε.Σ. μπορεί να εγκρίνει τη συγγραφή της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας ή της διδακτορικής διατριβής στην αγγλική γλώσσα.

γ) Ο υποψήφιος διδάκτορας αναπτύσσει τη διατριβή του, δημόσια, ενώπιον της επταμελούς εξεταστικής επιτροπής, η οποία στη συνέχεια κρίνει το πρωτότυπο της διατριβής και κατά πόσον αυτή αποτελεί συμβολή στην επιστήμη. Για την έγκριση της διδακτορικής διατριβής απαιτείται η σύμφωνη γνώμη τουλάχιστον πέντε (5) μελών της επταμελούς εξεταστικής επιτροπής. Η αναγόρευση του υποψηφίου σε διδάκτορα γίνεται από τη Γ.Σ.Ε.Σ. Τα σχετικά με την αναγόρευση καθορίζονται στον Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών του Πανεπιστημίου.

Οι οδηγίες για τη συγγραφή ερευνητικής πρότασης για εκπόνηση διδακτορικής διατριβής καθώς και οι οδηγίες συγγραφής της διδακτορικής διατριβής παρατίθενται στα Παραρτήματα Β και Γ του παρόντος οδηγού.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΚΟΙΝΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

101 – Παιδαγωγική ψυχολογία - Θεωρία και πράξη της διδασκαλίας

Εξάμηνο:	A'
Ωρες διδασκαλίας:	3
Διδακτικές Μονάδες:	3
Αριθμός Πιστωτικών Μονάδων (ECTS):	7
Υπεύθυνες Μαθήματος:	Αικατερίνη Μαριδάκη-Κασσωτάκη, Καθηγήτρια, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο (Παιδαγωγική Ψυχολογία) Κωνσταντίνα Κουτρούμπα, Επίκουρη Καθηγήτρια, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο (Θεωρία και πράξη της διδασκαλίας)

A' Μέρος: Παιδαγωγική Ψυχολογία

Σκοπός:

Το μάθημα αποσκοπεί στο να παρουσιάσει τις λειτουργίες της μάθησης και της νοημοσύνης στο πλαίσιο σύγχρονων ερευνητικών προσεγγίσεων. Συγκεκριμένα, εξετάζονται το νευροφυσιολογικό υπόβαθρο της μάθησης καθώς και βασικές έννοιες σχετικές με τη μάθηση και τη νοημοσύνη. Παρουσιάζονται σύγχρονες θεωρίες για τη νοημοσύνη όπως η θεωρία για τους πολλαπλούς τύπους νοημοσύνης και η θεωρία για την τριαρχική νοημοσύνη ή νοημοσύνη της επιτυχίας. Γίνεται εκτενής αναφορά στη συναισθηματική νοημοσύνη και δίδεται ιδιαίτερη έμφαση στις πρακτικές εφαρμογές της στην εκπαιδευτική διαδικασία.

Μαθησιακά αποτελέσματα:

Οι φοιτητές αναμένεται να:

- κατανοήσουν βασικές αρχές και έννοιες της μάθησης, της νοημοσύνης και της συναισθηματικής νοημοσύνης
- κατανοήσουν το ρόλο της συναισθηματικής νοημοσύνης στο χώρο της εργασίας, της υγείας και της εκπαίδευσης
- να εξοικειωθούν με τις πρακτικές εφαρμογές της συναισθηματικής νοημοσύνης στο χώρο της εκπαίδευσης

Περιγραφή:

Μάθηση: Εννοιολογικές διασαφήσεις, σύγχρονες θεωρίες για τη μάθηση. Το νευροφυσιολογικό υπόβαθρο της μάθησης. Νοημοσύνη: Εννοιολογικές διασαφήσεις, αξιολόγηση της νοημοσύνης. Νοημοσύνη: Θεωρία για τους πολλαπλούς τύπους νοημοσύνης. Συναισθηματική νοημοσύνη: Εννοιολογικές διασαφήσεις, μοντέλα και αξιολόγηση. Ο ρόλος της συναισθηματικής νοημοσύνης στο χώρο της εκπαίδευσης, της εργασίας και της υγείας. Πρακτικές εφαρμογές της συναισθηματικής νοημοσύνης στο χώρο της εκπαίδευσης.

Διδακτική μεθοδολογία:

- Διαλέξεις από τη διδάσκουσα ή από προσκεκλημένους ομιλητές από Πανεπιστήμια της Ελλάδας ή του εξωτερικού
- Προβολή εκπαιδευτικών ταινιών
- Μελέτη και επεξεργασία επιστημονικής αρθρογραφίας

Διδακτικός χρόνος:

18 ώρες (3x6 εβδομάδες)

Γλώσσα διδασκαλίας:

Ελληνική, Αγγλική

Προαπαιτούμενες γνώσεις:

Βασικές γνώσεις Παιδαγωγικής Ψυχολογίας

Αξιολόγηση:

Γραπτή εξέταση (100%)

Προτεινόμενη βασική βιβλιογραφία

Η παρακάτω βιβλιογραφία είναι ενδεικτική και βοηθά τους μεταπτυχιακούς φοιτητές να διευρύνουν τις γνώσεις τους στο συγκεκριμένο αντικείμενο και να κατανοήσουν καλύτερα βασικές έννοιες. Ως διδακτικά βοηθήματα θα δοθούν στους μεταπτυχιακούς φοιτητές άρθρα επιλεγμένων συγγραφέων καθώς και εκτενής βιβλιογραφία.

Gardner, H. (2007). *Five minds for the future*. Harvard Business School Press: Cambridge, MA.

- Μαριδάκη-Κασσωτάκη, Αικ. (2011). *Εισαγωγή στην Παιδαγωγική Ψυχολογία*. Αθήνα: Ατραπός.
- Mayer, D.J., Roberts, R.D., & Barsade, S.G. (2008). Human abilities: Emotional intelligence, *Annual Review of Psychology*, 59, 507-36.
- Πλατσίδου, Μ. (2010). *Η Συναισθηματική Νοημοσύνη. Θεωρητικά μοντέλα, τρόποι μέτρησης και εφαρμογές στην εκπαίδευση και την εργασία*. Αθήνα: Gutenberg.
- Sternberg, R. (1996/1999). *Successful intelligence* (Ελλην. Μεταφρ. *Η Νοημοσύνη της επιτυχίας*). Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Β' Μέρος: Θεωρία και πράξη της διδασκαλίας

Σκοπός:

Το δεύτερο μέρος του μαθήματος αποσκοπεί στο να εξετασθούν βασικοί παράγοντες που επηρεάζουν και διαμορφώνουν το φαινόμενο της διδασκαλίας. Ειδικότερα, παράγοντες όπως ο σύγχρονος ρόλος του εκπαιδευτικού, τα στάδια της επαγγελματικής του ανάπτυξης, το επαγγελματικό άγχος σε σχέση με τη διδασκαλία και την αποτελεσματικότητα αυτής, το θέμα της διαχείρισης της τάξης σε σχέση με τη διαμόρφωση υγιούς μαθησιακού περιβάλλοντος και τέλος οι σχέσεις εκπαιδευτικών – γονέων – μαθητών εξετάζονται μέσω σύγχρονων βιβλιογραφικών πηγών και ερευνητικών δεδομένων. Η μελέτη, διαμόρφωση και ανάδειξη καλών πρακτικών και χρήσιμων προτάσεων για τους συμμετέχοντες μεταπτυχιακούς φοιτητές αποτελεί τον κύριο στόχο του συγκεκριμένου μαθήματος.

Μαθησιακά αποτελέσματα:

Μετά την ολοκλήρωση του παραπάνω μαθήματος οι φοιτητές αναμένεται να:

- Αποκτήσουν σφαιρική γνώση και να οικειωθούν βασικές έννοιες, όπως επαγγελματισμός, διαχείριση κρίσεων στην τάξη, διαχείριση επαγγελματικού άγχους, διαμόρφωση αποτελεσματικής και γόνιμης σχέσης εκπαιδευτικών και γονέων.
- Εξοικειωθούν με τη μελέτη της διεθνούς επιστημονικής αρθρογραφίας πάνω στα προαναφερόμενα θέματα.
- Να αποκτήσουν την ικανότητα αποτελεσματικής μελέτης και εξαγωγής χρήσιμων για αυτούς συμπερασμάτων μέσω της μελέτης διεθνών επιστημονικών ερευνών, που έχουν διεξαχθεί για τα παραπάνω θέματα.
- Να αναδειχτούν, μέσω της μελέτης των παραπάνω θεμάτων, καλές πρακτικές και τεχνικές βελτίωσης.

Περιγραφή:

Πρόκειται για εισαγωγικό μάθημα, κοινό για όλες τις κατευθύνσεις. Κύριοι θεματικοί άξονες του μαθήματος αποτελούν: Δάσκαλος και διδασκαλία, νεωτερική και μετανεωτερική προσέγγιση της διδασκαλίας. Πηγές της γνωστικής βάσης της διδασκαλίας. Επαγγελματισμός και δάσκαλος: προσδοκίες και απόψεις της κοινωνίας σχετικά με τον επαγγελματικό ρόλο των εκπαιδευτικών, ο σύγχρονος ρόλος του εκπαιδευτικού και η επαγγελματική του ανάπτυξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση, στοιχεία ακαδημαϊκού και κοινωνικού & ηθικοπλαστικού ρόλου του σύγχρονου εκπαιδευτικού, στάδια επαγγελματικής ανάπτυξης του εκπαιδευτικού, διαμόρφωση της αυτοεικόνας του δασκάλου (βιβλιογραφική και ερευνητική προσέγγιση). Άγχος και δάσκαλος: Εκδηλώσεις του επαγγελματικού στρες στο σχολείο, στάδια επαγγελματικής εξουθένωσης του εκπαιδευτικού, καλές πρακτικής παρέμβασης και άμβλυνσης του φαινομένου (βιβλιογραφική και ερευνητική προς, εκδηλώσεις. Διαχείριση τάξης: Εκδηλώσεις του φαινομένου μέσα στην τάξη, συνέπειες στο διδακτικό έργο, καλές πρακτικές παρέμβασης και αντιμετώπισης, (βιβλιογραφική και ερευνητική προσέγγιση). Σχέσεις σχολείου - οικογένειας: Ερευνητικά δεδομένα, προτάσεις, καλές πρακτικές.

Διδακτική μεθοδολογία:

- Διαλέξεις από τις διδάσκουσες ή από προσκεκλημένους ομιλητές
- Προβολή εκπαιδευτικών ταινιών
- Μελέτη και επεξεργασία επιστημονικής αρθρογραφίας

Διδακτικός χρόνος:

18 ώρες (3x6 εβδομάδες)

Γλώσσα διδασκαλίας:

Ελληνική

Προαπαιτούμενες γνώσεις:

Βασικές γνώσεις Γενικής Παιδαγωγικής

Αξιολόγηση:

Γραπτή εξέταση (100%)

Προτεινόμενη βασική βιβλιογραφία:

Η παρακάτω βιβλιογραφία είναι ενδεικτική και βοηθά τους μεταπτυχιακούς φοιτητές να διευρύνουν τις γνώσεις τους στο συγκεκριμένο αντικείμενο και να κατανοήσουν καλύτερα βασικές έννοιες. Ως διδακτικά βοηθήματα θα δοθούν στους μεταπτυχιακούς φοιτητές άρθρα επιλεγμένων συγγραφέων καθώς και εκτενής βιβλιογραφία.

Coley, S. (2009). *How to survive your first year in teaching*. U.K.: Continuum.

Fisher, R. (2001). *Teaching Children to learn*. U.K.: Nelson Thornes.

Kyriakou C. (2001). Teacher Stress: Directions for future research, *Educational Review*, 53(1), 27-35.

Marzano, R. & Marzano, J. (2003). The Key to Classroom Management, *Educational Leadership*, 61(1), 6-18.

Μπρούζος, Α., Μισαηλίδη, Π., Εμβαλωτής, Α. & Ευκλείδη, Α. (επιμ. εκδ.) (2008). *Σχολείο και Οικογένεια*. Επιστημονική Επετηρίδα της Ψυχολογικής Εταιρείας Βορείου Ελλάδος, τομ. 6., Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

102 – Πολιτισμός και πολιτισμοί

Εξάμηνο:	Α΄
Ωρες διδασκαλίας:	3
Διδακτικές Μονάδες:	3
Αριθμός Πιστωτικών Μονάδων (ECTS):	7
Υπεύθυνη Μαθήματος:	Ευαγγελία Γεωργιτσογιάννη, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο

Σκοπός:

Επιδιώκεται η αναζήτηση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών των διάφορων πολιτισμών και της συγκρότησης του ενιαίου πλαισίου του ανθρώπινου πολιτισμού, ώστε οι μεταπτυχιακοί φοιτητές/τριες να συνειδητοποιήσουν τη σημασία των πολιτισμικών παραγόντων στη διαμόρφωση της ανθρώπινης ζωής, να διευρύνουν τους ορίζοντές τους μέσω της γνωριμίας με διαφορετικούς πολιτισμούς και μέσω μιας σφαιρικής θεώρησης του ελληνικού πολιτισμού, να αποκτήσουν ευρύτερη ανθρωπιστική παιδεία, να καλλιεργήσουν την κριτική τους σκέψη και

να αναπτύξουν την αισθητική τους να διευρύνουν τα πολιτισμικά τους ενδιαφέροντα και να καλλιεργήσουν την ευαισθησία τους σε θέματα πολιτισμού και σεβασμού της πολιτισμικής διαφορετικότητας· να μπορέσουν να κατανοήσουν καλύτερα το σύγχρονο κόσμο, τους συνανθρώπους τους και τον εαυτό τους.

Μαθησιακά αποτελέσματα:

Μετά την ολοκλήρωση του παραπάνω μαθήματος οι μεταπτυχιακοί φοιτητές/τριες αναμένεται να έχουν εξοικειωθεί με:

- τα χαρακτηριστικά των κυριότερων πολιτισμών και τις σχέσεις μεταξύ τους
- τις κύριες περιόδους της παγκόσμιας ιστορίας της τέχνης
- τη σημασία του πολιτισμού στο σύγχρονο κόσμο

Περιγραφή:

Θεωρία του Πολιτισμού. Η Παγκόσμια Πολιτισμική Κληρονομιά: Ευρωπαϊκοί Πολιτισμοί. Ισλαμικοί Πολιτισμοί. Πολιτισμοί της Άπω Ανατολής. Πολιτισμοί της Αμερικής. Πολιτισμοί της Αφρικής. Πολιτισμοί της Ωκεανίας. Κοινωνικο-Πολιτισμικοί Παράγοντες, Θρησκεία και Διατροφή. Πολιτισμοί και Παγκοσμιοποίηση.

Διδακτική μεθοδολογία:

- Διαλέξεις (από τη διδάσκουσα και από προσκεκλημένους ομιλητές) με χρήση εποπτικού υλικού
- Ανάθεση προαιρετικών εργασιών
- Επισκέψεις σε μουσεία.

Διδακτικός χρόνος:

36 ώρες (3x12 εβδομάδες)

Γλώσσα διδασκαλίας:

Ελληνική

Προαπαιτούμενες γνώσεις:

Βασικές γνώσεις Ιστορίας

Αξιολόγηση:

- Γραπτή εξέταση (100%)
- Συγγραφή προαιρετικών εργασιών (30%, προστίθεται στο βαθμό της γραπτής εξέτασης, εάν αυτός είναι τουλάχιστον τέσσερα 4)

Προτεινόμενη βασική βιβλιογραφία:

Braudel F. (2003). *Γραμματική των Πολιτισμών*, μτφρ. Αρ. Αλεξάκης. Αθήνα: Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης.

Kleiner Fr. & Mamiya Ch. (2005). *Gardner's Art through the Ages*. New York: Harcourt Brace Jovanovich.

Wallbank T.W., Taylor A., Bailkey N., Jewsbery G., Lewis Cl., Hackett N. (1992). *Civilization. Past and Present*. Νέα Υόρκη.

Ιστορία της Τέχνης (1990) *Larousse*. Αθήνα: Βιβλιόραμα.

Χόντορ Χ. & Φλέμινγκ Τζ. (2002). *Ιστορία της Τέχνης*. Αθήνα: Ε. Γ. Σαραφίδου & ΣΙΑ Ε.Ε.

103 – Οργάνωση και διοίκηση της εκπαίδευσης

Εξάμηνο:	Α΄
Ωρες διδασκαλίας:	3
Διδακτικές Μονάδες:	3
Αριθμός Πιστωτικών Μονάδων (ECTS):	7
Υπεύθυνος Μαθήματος:	Χρίστος Σαΐτης, Ομότιμος Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Αθηνών

Σκοπός:

Η διοίκηση είναι από τις σημαντικές ανθρώπινες δραστηριότητες αφού εναρμονίζει τις δραστηριότητες των μελών μιας οργάνωσης. Σε αυτό το μάθημα αναλύονται όλα τα στοιχεία και οι αρχές της διοίκησης που καθορίζουν τη διοίκηση της εκπαίδευσης αλλά και το πώς αυτή διαφοροποιείται από τα υπόλοιπα επιστημονικά πεδία.

Μαθησιακά Αποτελέσματα:

Ο βασικός στόχος του μαθήματος είναι να παρέχει στους μεταπτυχιακούς φοιτητές την επιστημονική γνώση και τα απαραίτητα εργαλεία έτσι ώστε να μπορούν να εμβαθύνουν στη διοικητική επιστήμη αλλά και να υπογραμμίσει όλους τους διοικητικούς στόχους του σχολείου με τη δέουσα υπευθυνότητα και να μπορούν να διαχειριστούν αποτελεσματικά το ανθρώπινο κεφάλαιο μιας σχολικής μονάδας (ως μελλοντικά διευθυντικά στελέχη).

Περιγραφή:

Εισαγωγή στη διοικητική σκέψη, στοιχεία οργανωτικής θεωρίας, η λειτουργία του σχεδιασμού και προγραμματισμού, βασικά στοιχεία οργανωτικού προγραμματισμού, ηγεσία, η λειτουργία του ελέγχου, σχολείο ως ένα ανοιχτό και κοινωνικό σύστημα, η διοικητική λειτουργία των διευθυντών σχολείων, η οργάνωση και λειτουργία των σχολικών μονάδων, διαχείριση κρίσεων στην εκπαίδευση, μελέτες περίπτωσης

Διδακτική μεθοδολογία:

Διαλέξεις

Διδακτικός χρόνος:

36 ώρες (3x12 εβδομάδες)

Γλώσσα διδασκαλίας:

Ελληνική

Προαπαιτούμενες γνώσεις

Καμιά

Αξιολόγηση:

Γραπτή εξέταση (100%)

Προτεινόμενη βασική βιβλιογραφία:

Η παρακάτω βιβλιογραφία είναι ενδεικτική και βοηθά τους μεταπτυχιακούς φοιτητές να επεκτείνουν τις γνώσεις τους στο συγκεκριμένο αντικείμενο και να κατανοήσουν καλύτερα τις έννοιες. Ως διδακτικά βοηθήματα θα δοθούν στους μεταπτυχιακούς φοιτητές άρθρα επιλεγμένων συγγραφέων καθώς και εκτενής βιβλιογραφία.

- Bush, T., Bell, L. & Middlewood, D. (Eds) (2010). *The principles of educational leadership and Management*, 2nd Edition, London: Sage Publication.
- Bush, T. and Bell, L. (eds) (2003). *The Principles and Practices of Educational Management*. London: Paul Chapman Publishing.
- Bush, T. and Bell, L.A. (2002). *The Principles and Practice of Educational Management*. London: Paul Chapman Publishing.
- Walker, A. and Dimmock, C. (Eds) (2002). *School Leadership and Administration*. London: Routledge Publications.
- Σα της, X. (2008). *Οργάνωση & διοίκηση της Εκπαίδευσης*. Αθήνα: Αυτοέκδοση.

104 – Μεθοδολογία της έρευνας

Εξάμηνο:	A'
Ωρες διδασκαλίας:	3
Διδακτικές Μονάδες:	3
Αριθμός Πιστωτικών Μονάδων (ECTS):	7
Υπεύθυνοι Μαθήματος:	Χρύσα Σοφianoπούλου, Επίκουρη Καθηγήτρια, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο Πέτρος Ρούσσος, Λέκτορας, Πανεπιστήμιο Αθηνών

Σκοπός:

Το μάθημα αυτό είναι ένα από τα τέσσερα υποχρεωτικά κοινά για όλες τις κατευθύνσεις του Π.Μ.Σ. και στοχεύει στην εισαγωγή των φοιτητών στις μεθόδους έρευνας που χρησιμοποιούνται στις κοινωνικές επιστήμες σήμερα, στην παρουσίαση των σημαντικότερων στατιστικών τεχνικών και κριτηρίων για την περιγραφή και την ανάλυση ερευνητικών δεδομένων, στην εξοικείωση των φοιτητών με ένα λογισμικό στατιστικής επεξεργασίας ερευνητικών δεδομένων, και στην εκμάθηση του τρόπου συγγραφής μιας ερευνητικής εργασίας ακολουθώντας τις κατευθύνσεις της Αμερικανικής Ψυχολογικής Εταιρίας (APA).

Μαθησιακά Αποτελέσματα:

Μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος οι μεταπτυχιακοί φοιτητές αναμένεται να έχουν εξοικειωθεί:

- με τις εισαγωγικές έννοιες της Στατιστικής (Περιγραφική Στατιστική, Στατιστική Συμπερασματολογία και Μεθοδολογία Δειγματοληψίας)
- με τις έννοιες και τα χαρακτηριστικά της επιστημονικής έρευνας

Περιγραφή:

Εισαγωγή στους στόχους του μαθήματος - Έννοια και χαρακτηριστικά της επιστημονικής έρευνας - Βασικές αρχές μέτρησης (μεταβλητές, κλίμακες μέτρησης, περιγραφική και επαγωγική στατιστική). Επιλογή και διατύπωση ερευνητικών προβλημάτων - Μέθοδοι συλλογής ερευνητικών δεδομένων. Πληθυσμοί και δείγματα (μέθοδοι δειγματοληψίας) - Οργάνωση και παρουσίαση ερευνητικών δεδομένων - Έλεγχος ερευνητικών υποθέσεων - Σφάλμα δειγματοληψίας - Υποθέσεις μονής και διπλής κατεύθυνσης - Σφάλματα Τύπου I & II - Διαστήματα εμπιστοσύνης. Το ερωτηματολόγιο (κατασκευή - έλεγχος αξιοπιστίας και εγκυρότητας) - Ερμηνεία συχνοτήτων κατηγοριών - Το στατιστικό κριτήριο χ^2 . Συσχετιστικές έρευνες (Η έννοια της συνάφειας και ο δείκτης συσχέτισης) - Πειραματικοί σχεδιασμοί - Μελέτη επιδράσεων ανεξάρτητων μεταβλητών (εισαγωγή στο t-κριτήριο και στην Ανάλυση Διακύμανσης). Επιστήμη και έρευνα, Θεωρία και έρευνα, Επισκόπηση βιβλιογραφίας, Ζητήματα σχεδιασμού έρευνας, Εννοιολογικοί ορισμοί μεταβλητών, Αποσαφήνιση εννοιών, Στρατηγικές συνδυασμού της ποσοτικής και ποιοτικής έρευνας, Συγγραφή αποτελεσμάτων έρευνας, Χρήση και Χρησιμότητα ερευνητικών αποτελεσμάτων.

Διδακτική μεθοδολογία:

- Μελέτη και επεξεργασία επιστημονικής αρθρογραφίας
- Διαλέξεις
- Εκπαίδευση και εργαστηριακές ασκήσεις στη χρήση λογισμικού στατιστικής επεξεργασίας δεδομένων

Διδακτικός χρόνος

36 ώρες (3x12 εβδομάδες)

Γλώσσα διδασκαλίας:

Ελληνική

Προαπαιτούμενες γνώσεις:

Βασικές γνώσεις μεθόδων κοινωνικής έρευνας

Αξιολόγηση:

Γραπτή εξέταση (60%)

Εργασία (40%)

Προτεινόμενη βασική βιβλιογραφία:

Ρούσσος, Π., & Τσαούσης, Γ. (2006²). *Στατιστική εφαρμοσμένη στις κοινωνικές επιστήμες*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Cohen, L. & Manion, L. (1994). *Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής έρευνας*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Βάμβουκας, Μ. (1988). *Εισαγωγή στην ψυχοπαιδαγωγική έρευνα και μεθοδολογία*. Αθήνα: Γρηγόρης.

de Vaus, D.A. (2008). *Ανάλυση κοινωνικών δεδομένων*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα

Robson, C. (2007). *Η έρευνα του πραγματικού κόσμου*. Αθήνα: Gutenberg

**ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ: ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ
«ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΡΑΞΗ»**

211 – Αναπτυξιακή ψυχολογία

Εξάμηνο:	Β΄
Κατεύθυνση:	Παιδαγωγική Ψυχολογία και Εκπαιδευτική Πράξη
Ωρες διδασκαλίας:	3
Διδακτικές Μονάδες:	3
Αριθμός Πιστωτικών Μονάδων (ECTS):	7
Υπεύθυνες Μαθήματος:	Αικατερίνη Μαριδάκη-Κασσωτάκη, Καθηγήτρια, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο Ασημίνα Ράλλη, Λέκτορας, Πανεπιστήμιο Αθηνών Αικατερίνη Λιγκοβανλή, Δρ. Ψυχολογίας

Σκοπός:

Το μάθημα αποσκοπεί στο να παρουσιάσει σύγχρονα θέματα που αφορούν στη γνωστική, γλωσσική, συναισθηματική και κοινωνική ανάπτυξη των ατόμων. Εξετάζονται οι θεωρητικές προσεγγίσεις για τη γλωσσική, συναισθηματική και κοινωνική ανάπτυξη κατά τη βρεφική, προσχολική, σχολική και εφηβική ηλικία. Παρουσιάζονται επίσης οι θεωρίες για τη «θεωρία του νου» και οι διάφοροι παράγοντες που επηρεάζουν την ανάπτυξη της.

Μαθησιακά αποτελέσματα:

Οι φοιτητές αναμένεται να:

- κατανοήσουν βασικές αρχές και έννοιες της γλωσσικής και κοινωνικής ανάπτυξης, της ψυχολογίας των συγκινήσεων και της θεωρίας του νου
- κατανοήσουν το ρόλο της συναισθηματικής και κοινωνικής ανάπτυξης στη μαθησιακή διαδικασία

Περιγραφή:

Γλωσσική ανάπτυξη: Θεωρητικές προσεγγίσεις για τη γλωσσική ανάπτυξη. Ανάπτυξη της γλώσσας κατά τη βρεφική, προσχολική, σχολική και εφηβική ηλικία. Ειδικές δυσκολίες στην ομιλία και στη γλώσσα.

Κοινωνική ανάπτυξη (βρεφική και προσχολική ηλικία): Προσκόλληση-Δεσμός. Διαμόρφωση της έννοιας του εαυτού στην προσχολική ηλικία. Ταυτότητα του φύλου. Δυσκολίες προσαρμογής στο σχολείο. Επιθετικότητα κατά την προσχολική ηλικία.

Κοινωνική ανάπτυξη (σχολική και εφηβική ηλικία): Ανάπτυξη της έννοιας του εαυτού κατά την σχολική ηλικία. Η διαμόρφωση δεσμών φιλίας κατά την παιδική ηλικία. Διαπολιτισμικές διαφορές στη συγκρότηση ταυτότητας. Κοινωνικά προβλήματα κατά την εφηβική ηλικία.

Θεωρίες βασικών συγκινήσεων (Δαρβίνος, Ekman) και συστατικών συγκινήσεων (Lazarus, Averill): Βασικές αρχές και επίδρασή τους στη διαμόρφωση των αναπτυξιακών θεωριών των διακριτών συγκινήσεων (Izard, Malatesta) και των δυναμικών συστημάτων (Fogel, Camras).

Η ανάπτυξη των συγκινήσεων και των μηχανισμών ρύθμισής τους. Κατανόηση των γνωστικών και συγκινησιακών αλληλεπιδράσεων κατά τη διαδικασία της μάθησης. Συγκινήσεις και Εκπαίδευση: Θεωρητικές προσεγγίσεις και ερευνητικά δεδομένα.

Ατομικές διαφορές και διαταραχές της συγκίνησης κατά τη διάρκεια της ανάπτυξης: Θεωρητικές προσεγγίσεις και ερευνητικά δεδομένα.

Θεωρία του Νου: Εννοιολογικές διασαφήσεις και θεωρητικές προσεγγίσεις. Κοινωνικοί, γλωσσικοί και συναισθηματικοί παράγοντες που επηρεάζουν τη θεωρία του νου. Θεωρία του νου και αναφορική επικοινωνία.

Διδακτική μεθοδολογία:

- Διαλέξεις
- Προβολή εκπαιδευτικών ταινιών
- Παρουσιάσεις εργασιών στην τάξη
- Μελέτη και επεξεργασία επιστημονικής αρθρογραφίας
- Παρακολουθήσεις σεμιναρίων και διαλέξεων προσκεκλημένων ομιλητών από την Ελλάδα και το εξωτερικό

Διδακτικός χρόνος:

36 ώρες (3x12 εβδομάδες)

Γλώσσα διδασκαλίας:

Ελληνική, Αγγλική

Προαπαιτούμενες γνώσεις:

Βασικές γνώσεις Αναπτυξιακής Ψυχολογίας.

Αξιολόγηση:

Η συνολική αξιολόγηση της επίδοσης των φοιτητών προκύπτει από τη βαθμολογία στις παρακάτω δοκιμασίες:

- Γραπτή εξέταση με την ολοκλήρωση του μαθήματος (30%)
- Γραπτή εργασία, θεωρητικού ή εμπειρικού χαρακτήρα, έκτασης 4000 λέξεων (60%)
- Προφορική παρουσίαση της εργασίας (10%)

Προτεινόμενη βασική βιβλιογραφία:

Η παρακάτω βιβλιογραφία είναι ενδεικτική και βοηθά τους μεταπτυχιακούς φοιτητές να διευρύνουν τις γνώσεις τους στο συγκεκριμένο αντικείμενο και να κατανοήσουν καλύτερα βασικές έννοιες. Ως διδακτικά βοηθήματα θα δοθούν στους μεταπτυχιακούς φοιτητές άρθρα επιλεγμένων συγγραφέων καθώς και εκτενής βιβλιογραφία.

- Cole, M., & Cole. S. R. (2001). *Η ανάπτυξη των παιδιών*. Β' Τόμος. (Μ. Σόλμαν, Μετ. & Ζ. Μπαμπλέκου, Επιμ.). Αθήνα: ΤΥΠΩΘΗΤΩ-Γιώργος Δαρδανός.
- Fischer, K. W., Shaver, P. R., & Carnochan, P. (1990). How emotions develop and how they organise development. *Cognition and Emotion*, 4 (2), 81-127.
- Lewis, C., Carpendale, J., Towse J., & Maridaki-Kassotaki, K. (2010). Epistemic flow and the social making of the minds. In B. Sokol, U. Müller, J.I. M. Carpendale, A. Young, & G. Iarocci (Eds.). *Self-and social-regulation: Exploring the relations between social interaction, social cognition, and the development of executive functions*. Oxford: Oxford University Press.
- Μαριδάκη-Κασσωτάκη, Αικ. (1997). *Σύγχρονες απόψεις για τη σκέψη του παιδιού*. Αθήνα: Γρηγόρης.
- Oatley, K. & Jenkins, J. (2004) (μτφρ. Μ. Σόλμαν & Μ. Ντάβου, Μ. Ντάβου, Επιμ.) (1996). *Συγκίνηση: Ερμηνείες και Κατανόηση*. Αθήνα: Παπαζήσης.

212 – Μαθησιακά προβλήματα: Διάγνωση και αντιμετώπιση

Εξάμηνο:	Β΄
Κατεύθυνση:	Παιδαγωγική Ψυχολογία και Εκπαιδευτική Πράξη
Ωρες διδασκαλίας:	3
Διδακτικές Μονάδες:	3
Αριθμός Πιστωτικών Μονάδων (ECTS):	8
Υπεύθυνη Μαθήματος:	Αικατερίνη Αντωνοπούλου, Λέκτορας, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο

Σκοπός:

Το μάθημα αποσκοπεί στο να:

- συμβάλλει στην ανάπτυξη της γνώσης γύρω από τη συμβολή της παιδαγωγικής ψυχολογίας στην αναγνώριση, κατανόηση, αξιολόγηση και αντιμετώπιση των προβλημάτων μάθησης στο χώρο της γενικής σχολικής εκπαίδευσης
- συμβάλλει στην ανάπτυξη θετικής στάσης απέναντι σε θέματα που αφορούν στην εκπαιδευτική και κοινωνική ενσωμάτωση μαθητών με προβλήματα μάθησης
- ενισχύσει την κριτική σκέψη στην αξιολόγηση θεωρητικών προσεγγίσεων, πολιτικών και πρακτικών που αφορούν στην αποτελεσματικότητα του σύγχρονου σχολείου απέναντι στα προβλήματα μάθησης

Μαθησιακά αποτελέσματα:

Με την ολοκλήρωση του συγκεκριμένου μαθήματος οι μεταπτυχιακοί φοιτητές αναμένεται θα είναι σε θέση να:

- ερμηνεύουν και να αξιολογούν τη συμβολή της παιδαγωγικής ψυχολογίας στην κατανόηση και ανάπτυξη αποτελεσματικών προσεγγίσεων στην υποστήριξη παιδιών και εφήβων με μαθησιακά προβλήματα
- διακρίνουν ανάμεσα στις ποικίλες μορφές μαθησιακών δυσκολιών και να κατανοούν τα στάδια της διαφορικής διάγνωσης, τα χαρακτηριστικά της ανίχνευσης και αξιολόγησης καθώς και τους τρόπους παρέμβασης και αντιμετώπισης των μαθησιακών δυσκολιών στη σχολική

πραγματικότητα

- κατανοούν και να αξιολογούν τις εννοιολογικές διαστάσεις της σχολικής ενσωμάτωσης
- εξετάζουν και να αξιολογούν κριτικά εμπειρικά ευρήματα που στηρίζουν συγκεκριμένες θεωρίες και πρακτικές προσεγγίσεις
- εφαρμόζουν τις γνώσεις τους στο σχεδιασμό και την αξιολόγηση ψυχοπαιδαγωγικών προσεγγίσεων στα πλαίσια της υποστήριξης παιδιών και εφήβων με μαθησιακά προβλήματα στη γενική τάξη

Επιπλέον, οι φοιτητές που ολοκληρώνουν επιτυχώς το συγκεκριμένο μάθημα αναμένεται να έχουν αναπτύξει δεξιότητες στους παρακάτω τομείς:

- Γραπτή επικοινωνία.
- Προφορική επικοινωνία (μέσα από την ενεργό συμμετοχή σε συζήτηση και ανάπτυξη επιχειρηματολογίας).
- Συνεργασία (μέσα από ομαδικές ασκήσεις όπως μελέτες περίπτωσης, ανάπτυξη επιχειρηματολογίας).
- Χρήση ηλεκτρονικού υπολογιστή (επεξεργασία κειμένου, πρόσβαση σε ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων και χρήση υπηρεσιών βιβλιοθήκης και κέντρου πληροφόρησης).
- Ανάλυση και σύνθεση βιβλιογραφίας
- Αυτοαξιολόγηση.

Περιγραφή:

Μαθησιακά προβλήματα: Εννοιολογικές διασαφήσεις, Διαγνωστική έρευνα – Στάδια διαφορικής διάγνωσης, Ψυχομετρικά εργαλεία – Κλίμακες συμπεριφοράς - Άτυπη αξιολόγηση, Ενσωμάτωση: Συζήτηση θεωρητικών και εμπειρικών ευρημάτων, Ειδικές μαθησιακές δυσκολίες – Δυσλεξία, Ήπια νοητική καθυστέρηση, Διάχυτες αναπτυξιακές διαταραχές, Διαταραχή Ελλειμματικής Προσοχής – Υπερκινητικότητα (ΔΕΠ-Υ), Συναισθηματικά προβλήματα και προβλήματα συμπεριφοράς, Εξατομικευμένα Εκπαιδευτικά Προγράμματα, Συναισθηματικά χαρακτηριστικά παιδιών και εφήβων με μαθησιακές δυσκολίες.

Διδακτική μεθοδολογία:

- Διαλέξεις
- Μελέτη περιπτώσεων
- Προβολή εκπαιδευτικών ταινιών
- Παρουσιάσεις εργασιών στην τάξη

- Μελέτη και επεξεργασία επιστημονικής αρθρογραφίας
- Ατομική καθοδήγηση και εποπτεία
- Ενθάρρυνση της συμμετοχής των φοιτητών σε ατομικές και ομαδικές δραστηριότητες
- Παρακολουθήσεις σεμιναρίων και διαλέξεων προσκεκλημένων ομιλητών από την Ελλάδα και το εξωτερικό

Διδακτικός χρόνος:

Διδακτικές ενότητες (36 ώρες)

Ατομική καθοδήγηση & εποπτεία (6 ώρες)

Γλώσσα διδασκαλίας:

Ελληνικά, Αγγλικά με τους φοιτητές του προγράμματος ERASMUS

Προαπαιτούμενες γνώσεις:

Καλές γνώσεις Παιδαγωγικής Επιστήμης και βασικές γνώσεις Εξελικτικής Ψυχολογίας και Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης

Αξιολόγηση:

Η συνολική αξιολόγηση της επίδοσης των φοιτητών προκύπτει από τη βαθμολογία στις παρακάτω δοκιμασίες:

- Γραπτή εξέταση με την ολοκλήρωση του μαθήματος (30%)
- Γραπτή εργασία, θεωρητικού χαρακτήρα, έκτασης 4000 λέξεων (60%)
- Προφορική παρουσίαση της εργασίας (10%)

Προτεινόμενη βασική βιβλιογραφία:

Dockrell, J. & Lindsay, G. (2000) Meeting the needs of children with specific speech and language difficulties. *European Journal of Special Needs Education*, 15, 24–41.

Gardner, J. (2006). *Assessment and learning*. London: Sage Publications.

Λιβανίου, Ε. (2004). *Μαθησιακές δυσκολίες και προβλήματα συμπεριφοράς στην κανονική τάξη*. Αθήνα: Κέδρος.

Μαριδάκη-Κασσωτάκη, Αικ. (2005). *Δυσκολίες μάθησης: Ψυχοπαιδαγωγική προσέγγιση*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Marlowe, B. A. & Canestrari, A. S. (2006). *Educational psychology in context: readings for future teachers*. London: Sage Publications.

213 – Εκπαιδευτική αξιολόγηση

Εξάμηνο:	Β΄
Κατεύθυνση:	Παιδαγωγική Ψυχολογία και Εκπαιδευτική Πράξη
Ωρες διδασκαλίας:	3
Διδακτικές Μονάδες:	3
Αριθμός Πιστωτικών Μονάδων (ECTS):	7
Υπεύθυνος Μαθήματος:	Δημήτριος Ζμπάινος, Λέκτορας, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο

Σκοπός:

Το μάθημα αποσκοπεί στο να:

- ενημερωθούν οι φοιτητές/τριες σχετικά με τον επιστημονικό χώρο της αξιολόγησης γενικά και της αξιολόγησης στην εκπαίδευση ειδικότερα.
- γνωρίσουν τις διεθνείς τάσεις της βιβλιογραφίας σε θέματα που αφορούν την εκπαιδευτική αξιολόγηση
- είναι σε θέση να χειρίζονται με κριτικό τρόπο την σχετική βιβλιογραφία καθώς και τα αξιολογικά εργαλεία που ταιριάζουν σε διαφορετικές εκπαιδευτικές περιστάσεις.

Μαθησιακά αποτελέσματα:

Με την ολοκλήρωση του συγκεκριμένου μαθήματος οι μεταπτυχιακοί φοιτητές αναμένεται θα είναι σε θέση να:

- κατανοούν τη σημασία της εκπαιδευτικής αξιολόγησης για την εξέλιξη της εκπαιδευτικής πραγματικότητας.
- κατανοούν σε βάθος ζητήματα εκπαιδευτικής αξιολόγησης και τις σχέσεις τους με ιδεολογικές πολιτικές και κοινωνικές θεωρήσεις.

- διακρίνουν τη διαφορά μεταξύ της επιστημονικά σχεδιασμένης εκπαιδευτικής αξιολόγησης και των μη επιστημονικών πρακτικών που εφαρμόζονται σε διάφορα εκπαιδευτικά περιβάλλοντα.
- γνωρίζουν τη σχέση μεταξύ διαδικασιών αξιολόγησης και μαθησιακού αποτελέσματος.
- κατασκευάζουν αξιολογικές δραστηριότητες για καλλιέργεια γνωστικών και μεταγνωστικών διαδικασιών.
- εφαρμόζουν τις κατάλληλες αξιολογικές πρακτικές κατά τη διάρκεια της καριέρας τους.

Περιγραφή:

Αξιολόγηση, (ορισμοί, διασαφηνίσεις), Αξιολογικά Παραδείγματα, Η εκπαιδευτική μέτρηση, Η εκπαιδευτική αξιολόγηση, Εγκυρότητα και αξιοπιστία της Αξιολόγησης, Βαθμολογικές πρακτικές των εκπαιδευτικών, Είδη αξιολογήσεων, Αυτοαξιολόγηση του μαθητή, Αξιολόγηση του εκπαιδευτικού, Αυτοαξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου, Διεθνείς αξιολογήσεις μαθητών και εκπαιδευτικών συστημάτων, Πρακτικές εφαρμογές.

Διδακτική μεθοδολογία:

- Διαλέξεις από το διδάσκοντα και από προσκεκλημένους ομιλητές από την Ελλάδα και το εξωτερικό
- Μελέτη αρθρογραφίας
- Παρουσιάσεις εργασιών στην τάξη
- Παρακολουθήσεις σεμιναρίων και συνεδρίων καθώς και παρακολουθήσεις μαθημάτων σε άλλα πανεπιστήμια της Ελλάδας και του εξωτερικού.

Διδακτικός χρόνος:

Διδακτικές ενότητες (36 ώρες)

Ατομική καθοδήγηση & εποπτεία (6 ώρες)

Γλώσσα διδασκαλίας:

Ελληνικά, Αγγλικά με τους φοιτητές του προγράμματος ERASMUS

Προαπαιτούμενες γνώσεις:

Καλές γνώσεις Ψυχολογίας της Εκπαίδευσης

Αξιολόγηση:

- Γραπτή εξέταση με την ολοκλήρωση του μαθήματος (30%)
- Γραπτή εργασία, θεωρητικού ή εμπειρικού χαρακτήρα, έκτασης 4000 λέξεων (60%)
- Προφορική παρουσίαση της εργασίας (10%)

Προτεινόμενη βασική βιβλιογραφία:

Airaisian, P.W. (1991). *Classroom assessment*. New York: McGraw-Hill.

Gipps, C. (1994). *Beyond Testing. Towards a theory of educational assessment*. London. Washington, D.C.: The Falmer Press.

Κασσωτάκης, Μ. (1998). *Η αξιολόγηση της επιδόσεως των μαθητών*. Αθήνα: Γρηγόρης.

MacBeath, J. (2001). *Η αυτοαξιολόγηση στο σχολείο: Ουτοπία και πράξη*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Ζμπάινος, Δ. & Hallam, S. (2001). *Αξιολόγηση στην Εκπαίδευση, Παρελθόν, Παρόν και Μέλλον: Θεωρητικά και Μεθοδολογικά Ζητήματα*. <http://www.auth.gr/virtualschool/2.2-3/Theory-Research/ZbainosHallamEvaluationInEducation.html>

214 – Εναλλακτικές μορφές διδασκαλίας – Διδακτικές ασκήσεις

Εξάμηνο:	Β΄
Κατεύθυνση:	Παιδαγωγική Ψυχολογία και Εκπαιδευτική Πράξη
Ωρες διδασκαλίας:	3
Διδακτικές Μονάδες:	5
Αριθμός Πιστωτικών Μονάδων (ECTS):	10
Υπεύθυνη Μαθήματος:	Κωνσταντίνα Κουτρούμπα, Επίκουρη. Καθηγήτρια, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο

Σκοπός:

Το μάθημα αποσκοπεί:

- στη μελέτη των βασικών εναλλακτικών μορφών διδασκαλίας

- στην οικείωση των φοιτητών/τριών με τις παραπάνω εκπαιδευτικές τεχνικές μέσω της συμμετοχής τους σε βιωματικές και ομαδοσυνεργατικές δραστηριότητες μέσα στην τάξη, καθώς και επίσκεψη σε εκπαιδευτικές δομές όπου εφαρμόζεται η εναλλακτική διδακτική
- στην αμφίδρομη μαθησιακή διαδικασία βασισμένη στις αρχές του εποικοδομισμού μέσα από την ενεργό συμμετοχή σε συζήτηση και ανάπτυξη επιχειρηματολογίας
- στην ανταλλαγή γνώσεων, προτάσεων και δημιουργικών ιδεών πάνω σε θέματα εφαρμοσμένης εναλλακτικής διδακτικής
- ομαδική ή ατομική μελέτη και επεξεργασία σχετικής αρθρογραφίας
- γραπτή επικοινωνία
- χρήση ηλεκτρονικού υπολογιστή (επεξεργασία κειμένου, πρόσβαση σε ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων και χρήση υπηρεσιών βιβλιοθήκης και κέντρου πληροφόρησης)
- ανάλυση και σύνθεση βιβλιογραφίας
- αυτοαξιολόγηση

Μαθησιακά αποτελέσματα:

Μετά την ολοκλήρωση του παραπάνω μαθήματος οι μεταπτυχιακοί φοιτητές αναμένεται να έχουν επεξεργαστεί και οικειωθεί τόσο σε θεωρητικό επίπεδο όσο και σε επίπεδο εφαρμογής με:

- τα διαφορετικά είδη μάθησης
- τα ενδοδομικά στοιχεία της διδασκαλίας
- τα βασικά μαθησιακά στυλ των εκπαιδευομένων και τους τρόπους αξιοποίησής τους στη διδασκαλία
- τις βασικές αρχές του κονστρουκτιβισμού στην εκπαίδευση
- τις εναλλακτικές εκπαιδευτικές τεχνικές, τα δομικά στοιχεία που τις συνθέτουν και τα επίπεδα εφαρμογής τους μέσα στην τάξη
- τις βασικές τεχνικές ανάπτυξης της κριτικής και δημιουργικής σκέψης
- μορφές αξιολόγησης και αυτοαξιολόγησης κατά την εφαρμογή εναλλακτικών εκπαιδευτικών τεχνικών στην τάξη

Περιγραφή:

Αρχές, κριτήρια και πλαίσιο οργάνωσης της διδακτικής-μαθησιακής διαδικασίας. Νεωτερική και μετανεωτερική διδασκαλία, εναλλακτική διδακτική, δύο διαφορετικά είδη μάθησης, βασικές αρχές του κονστρουκτιβισμού στη διδακτική πράξη, ο ρόλος του δασκάλου. Βασικές προϋπο-

θέσεις σχεδιασμού μιας διδακτικής ενότητας, διαμόρφωση σχεδίου μαθήματος με βάση την ενίσχυση των γνώσεων, ικανοτήτων και δεξιοτήτων. Εκπαιδευτική στρατηγική: Επίπεδο διερεύνησης, επίδειξης & παρουσίασης, εφαρμογής. Εκπαιδευτική μέθοδος, εναλλακτικές εκπαιδευτικές τεχνικές, δασκαλοκεντρικές και μαθητοκεντρικές-ενεργητικές-συμμετοχικές εκπαιδευτικές τεχνικές (ασκήσεις, δραστηριότητες) κριτική και δημιουργική σκέψη, τεχνικές ανάπτυξης της δημιουργικής σκέψης - τεστ, χαρακτηριστικά δημιουργικών ατόμων, εμπόδια στην επικοινωνία δασκάλου-μαθητών, διευκολυντές επικοινωνίας (ασκήσεις, βιωματικές δραστηριότητες).

Διδακτική μεθοδολογία:

- Μελέτη και επεξεργασία επιστημονικής αρθρογραφίας
- Διαλέξεις (από τη διδάσκουσα και από προσκεκλημένους ομιλητές)
- Ομαδικές δραστηριότητες – ασκήσεις
- Ατομική ή ομαδική ανάθεση, σύνθεση και παρουσίαση εργασιών
- Παρακολούθηση και σχολιασμός εκπαιδευτικών DVD σχετικών με τα διδασκόμενα γνωστικά αντικείμενα, με στόχο την ανατροφοδότηση
- Επίσκεψη σε εκπαιδευτικές δομές, που εφαρμόζουν εναλλακτικές μορφές διδασκαλίας

Διδακτικός χρόνος:

Διδακτικές ενότητες (32 ώρες)

Παρουσίαση εργασιών & ατομική καθοδήγηση & εποπτεία (4 ώρες)

Γλώσσα διδασκαλίας:

Ελληνική

Προαπαιτούμενες γνώσεις:

Καλές γνώσεις Παιδαγωγικής και Διδακτικής

Αξιολόγηση:

- Γραπτή εξέταση (40%)
- Γραπτή εργασία (50%)
- Προφορική παρουσίαση εργασίας & συμμετοχικότητα (10%)

Προτεινομένη βασική βιβλιογραφία:

Η παρακάτω βιβλιογραφία είναι ενδεικτική και βοηθά τους μεταπτυχιακούς φοιτητές να επεκτείνουν τις γνώσεις τους στο συγκεκριμένο αντικείμενο και να κατανοήσουν καλύτερα τις έννοιες. Ως διδακτικά βοηθήματα θα δοθούν στους μεταπτυχιακούς φοιτητές άρθρα επιλεγμένων συγγραφέων καθώς και εκτενής βιβλιογραφία.

- Jacobson, A. D., Eggen, P. & Kauchak, D. (2009). *Μέθοδοι Διδασκαλίας: Ενίσχυση της μάθησης των παιδιών από το Νηπιαγωγείο έως το Λύκειο* (Μτφ. Ρίτα Λαμπρέλλη). Αθήνα: Ατραπός.
- Petty, G. (2004). *Teaching Today*. UK: Nelson Thornes.
- Pollard, A. (2006). *Reflective Teaching*. London: Continuum.
- Reece, I. & Walker, S. (2009). *Teaching, Training & Learning*. U.K.: Business Education Publishers.
- Τσακίρη Δ. & Καπετανίδου, Μ. (2007). Τεχνικές για την ανάπτυξη της κριτικής & Δημιουργικής Σκέψης Ι. Στο: *Σύγχρονες Διδακτικές Προσεγγίσεις για την Ανάπτυξη Κριτικής-Δημιουργικής Σκέψης*. Αθήνα: ΟΕΠΕΚ.

311 – Επικοινωνία και διαπροσωπικές σχέσεις στη σχολική τάξη

Εξάμηνο:	Γ'
Κατεύθυνση:	Παιδαγωγική Ψυχολογία και Εκπαιδευτική Πράξη
Ωρες διδασκαλίας:	3
Διδακτικές Μονάδες:	3
Αριθμός Πιστωτικών Μονάδων (ECTS):	6
Υπεύθυνη Μαθήματος:	Αικατερίνη Αντωνοπούλου, Λέκτορας, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο

Σκοπός:

Το μάθημα αποσκοπεί στο να:

- συμβάλει στην ανάπτυξη της γνώσης γύρω από τη συμβολή της παιδαγωγικής ψυχολογίας στη μελέτη των ικανοτήτων επικοινωνίας των τυπικά αναπτυσσόμενων παιδιών και εφήβων και των παιδιών και εφήβων με μαθησιακές δυσκολίες

- συμβάλλει στην κατανόηση της γνωστικής, γλωσσικής, ψυχοσυναισθηματικής και κοινωνικής διάστασης της επικοινωνίας και των διαπροσωπικών σχέσεων στο χώρο της σχολικής τάξης
- ενθαρρύνει την κριτική σκέψη στην αξιολόγηση και το σχεδιασμό προσεγγίσεων ενίσχυσης των δεξιοτήτων επικοινωνίας στο σχολείο
- ενισχύσει την ανάπτυξη δεξιοτήτων επικοινωνίας μέσα από την ανασκόπηση της βιβλιογραφίας, την κριτική αξιολόγηση, ανάλυση και παρουσίαση θεωρητικών και εμπειρικών δεδομένων τόσο σε ατομικό όσο και σε ομαδικό επίπεδο

Μαθησιακά αποτελέσματα:

Με την ολοκλήρωση του συγκεκριμένου μαθήματος οι μεταπτυχιακοί φοιτητές αναμένεται θα είναι σε θέση να:

- κατανοούν, να εξετάζουν και να αξιολογούν τις ποικίλες θεωρητικές και ερευνητικές προσεγγίσεις και εφαρμογές της παιδαγωγικής ψυχολογίας στην περιγραφή και μελέτη των ικανοτήτων επικοινωνίας του παιδιού και του εφήβου και της ψυχοδυναμικής της τάξης
- διακρίνουν, να συγκρίνουν και να αξιολογούν τα ψυχοκοινωνικά και επικοινωνιακά χαρακτηριστικά των παιδιών και εφήβων με και χωρίς μαθησιακές δυσκολίες
- γνωρίζουν και να εξετάζουν τις ποικίλες μορφές επικοινωνίας και διαπροσωπικών σχέσεων στη σχολική τάξη
- αναγνωρίζουν και να ερμηνεύουν τη σημασία της αυτοεκτίμησης, της αυτοαντίληψης και της ενσυναισθησίας στη διαπροσωπική και ενδοπροσωπική ετοιμότητα παιδιών και εφήβων
- κατανοούν, να αξιολογούν ερευνητικά δεδομένα στο σχεδιασμό ψυχοπαιδαγωγικών προσεγγίσεων για την ενίσχυση επικοινωνιακών και ψυχοκοινωνικών δεξιοτήτων στο σχολείο

Επιπλέον, οι φοιτητές που ολοκληρώνουν επιτυχώς το συγκεκριμένο μάθημα αναμένεται να έχουν αναπτύξει δεξιότητες στους παρακάτω τομείς:

- Γραπτή επικοινωνία (εργασία)
- Προφορική επικοινωνία (παρουσίαση εργασίας, συζήτηση και ανάπτυξη επιχειρηματολογίας)
- Συνεργασία (μελέτη περίπτωσης και βιωματικές ασκήσεις στο πλαίσιο ομάδας)
- Χρήση ηλεκτρονικού υπολογιστή (επεξεργασία κειμένου, πρόσβαση σε ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων και χρήση υπηρεσιών βιβλιοθήκης και κέντρου πληροφόρησης)
- Κριτική αξιολόγηση, ανάλυση και σύνθεση βιβλιογραφίας
- Αυτοαξιολόγηση και αξιολόγηση ομάδας
- Δεξιότητες εποικοδομητικής ανατροφοδότησης, αυτενέργεια και δημιουργικότητα

Περιγραφή:

Ανάπτυξη της ικανότητας της επικοινωνίας στον άνθρωπο. Μορφές επικοινωνίας στη σχολική τάξη. Το εμπειρικό παράδειγμα της παραπεμπτικής επικοινωνίας. Μεθοδολογικές στρατηγικές που προάγουν τις διαπροσωπικές σχέσεις και αναπτύσσουν την επικοινωνία στο σχολείο. Αυτοεκτίμηση, αυτοαντίληψη και επικοινωνία. Ενσυναίσθηση και επικοινωνία. Συναισθηματική νοημοσύνη, επικοινωνία και διαπροσωπικότητα. Μαθησιακές δυσκολίες, επικοινωνία και διαπροσωπικές σχέσεις (π.χ αυτισμός, κινητικά προβλήματα, αισθητηριακά προβλήματα). Δυναμική και χαρακτηριστικά της ομάδας. Συνεργασία σχολείου-οικογένειας.

Στο πλαίσιο του συγκεκριμένου μαθήματος η ανάπτυξη των παραπάνω θεμάτων θα πραγματοποιηθεί με συνεχείς αναφορές στις αρχές και πρακτικές της σχολικής ενσωμάτωσης.

Διδακτική μεθοδολογία:

- Διαλέξεις
- Μελέτη περιπτώσεων
- Προβολή εκπαιδευτικών ταινιών
- Βιωματικές ασκήσεις σε ομάδες
- Μελέτη και επεξεργασία επιστημονικής αρθρογραφίας, ατομική καθοδήγηση και εποπτεία
- Παρουσιάσεις εργασιών στην τάξη
- Παρακολούθηση διαλέξεων προσκεκλημένων ομιλητών από την Ελλάδα και το εξωτερικό

Διδακτικός χρόνος:

Διδακτικές ενότητες (36 ώρες)

Ατομική καθοδήγηση & εποπτεία (6 ώρες)

Γλώσσα διδασκαλίας:

Ελληνικά, Αγγλικά με τους φοιτητές του προγράμματος ERASMUS

Προαπαιτούμενες γνώσεις:

Γνώσεις Παιδαγωγικής Επιστήμης και βασικές γνώσεις Γενικής Ψυχολογίας

Αξιολόγηση:

- Γραπτή εξέταση με την ολοκλήρωση του μαθήματος (30%)
- Γραπτή εργασία, εμπειρικού χαρακτήρα, έκτασης 4000 λέξεων (50%)

- Αναρτημένη παρουσίαση της εργασίας, έκτασης 1000 λέξεων και πεντάλεπτη προφορική παρουσίασή της (20%)

Προτεινόμενη βασική βιβλιογραφία:

Bruner, J. S. (1974-1975). From communication to language: a psychological perspective. *Cognition*, 3(3), 225-287

Donaldson, M. (1995). *Η σκέψη των παιδιών*. Αθήνα: Gutenberg.

Lloyd, P. (1998). *Γνωστική και γλωσσική ανάπτυξη*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Potter, C. & Whittaker, C. (2001). *Enabling communication in children with autism*. London: Jessica Kingsley Publishers.

Siegal, M. (2008). *Marvelous minds: the discovery of what children know*. Oxford: Oxford University Press.

312 – Σχολική συμβουλευτική – Βιωματικά σεμινάρια προσωπικής ανάπτυξης¹

Εξάμηνο:	Γ΄
Κατεύθυνση:	Παιδαγωγική Ψυχολογία και Εκπαιδευτική Πράξη
Ωρες διδασκαλίας:	3
Διδακτικές Μονάδες:	5
Αριθμός Πιστωτικών Μονάδων (ECTS):	10
Υπεύθυνος Μαθήματος:	Γεώργιος Κλεφτάρας, Αναπληρωτής Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

Σκοπός:

Στόχος του μαθήματος αυτού είναι η εισαγωγή των φοιτητών: α) στον τρόπο σκέψης, στη στάση και στη φιλοσοφία ζωής που χαρακτηρίζουν τον αποτελεσματικό σύμβουλο και νοηματοδοτούν τις τεχνικές που χρησιμοποιεί και β) στις βασικές έννοιες και δεξιότητες της Συμβουλευτικής και της

1. Για τα βιωματικά σεμινάρια προσωπικής ανάπτυξης βλ. σελ. 27-28.

Επικοινωνίας, με απώτερο σκοπό να γνωρίσουν πώς να προσεγγίζουν εποικοδομητικά και κάποιες φορές να στηρίζουν σε ένα πρώτο επίπεδο τους μαθητές, αλλά και τους γονείς και τους εκπαιδευτικούς. Εκτός από το θεωρητικό μέρος, το μάθημα περιλαμβάνει και ένα καθαρά πρακτικό μέρος που θα γίνεται μέσα στην τάξη, αλλά και με εργασίες εκτός τάξης έτσι ώστε με το τέλος του μαθήματος οι φοιτητές να έχουν αφομοιώσει πλήρως τις έννοιες και τις δεξιότητες που θα διδαχθούν.

Μαθησιακά αποτελέσματα:

Μετά την ολοκλήρωση του παραπάνω μαθήματος στόχος είναι οι μεταπτυχιακοί φοιτητές να έχουν:

- πλήρως κατανοήσει θεωρητικά και βιωματικά τις έννοιες της στάσης αποδοχής, της κατανόησης, του σεβασμού του άλλου ως υπαρξιακής ολότητας, της αυθεντικότητας, της ειλικρίνειας και της ενσυναίσθησης, Συγκεκριμένα οι φοιτητές καλούνται να κατανοήσουν τη σημασία των παραπάνω εννοιών για τη συμβουλευτική διαδικασία, να εκτιμήσουν αν τις έχουν επαρκώς ανεπτυγμένες και στη συνέχεια να δουν τον τρόπο με τον οποίο μπορούν να τις καλλιεργήσουν και
- κατακτήσει τις βασικές δεξιότητες συμβουλευτικής (λεκτική και μη λεκτική επικοινωνία, ανοικτές και κλειστές ερωτήσεις, απόσπαση παραδείγματος, ελάχιστη ενθάρρυνση, παράφραση, αντανάκλαση συναισθήματος και περίληψη)

Περιγραφή:

Οι βασικές ενότητες που περιλαμβάνει το μάθημα είναι:

- Στάση και φιλοσοφία ζωής του συμβούλου: Στάση αποδοχής, κατανόηση, σεβασμός του άλλου ως υπαρξιακής ολότητας, αυθεντικότητα, ειλικρίνεια, ενσυναίσθηση. Έννοιες που νοηματοδοτούν τις δεξιότητες συμβουλευτικής που χρησιμοποιεί ο εκπαιδευτικός και καθορίζουν την αποτελεσματικότητά τους.
- Λεκτική και μη λεκτική συμπεριφορά του Συμβούλου. Η πρώτη συνάντηση. Η συμβουλευτική σχέση.
- Ανοικτή πρόσκληση για συζήτηση. Ανοικτές και κλειστές ερωτήσεις. Τύποι ερωτήσεων και η σημασία τους. Απόσπαση παραδείγματος. Παράδειγμα. Πρακτική εξάσκηση φοιτητών.
- Διευκρίνιση. Στοιχειώδης Ενθάρρυνση και Παράφραση. Στοιχειώδεις λεκτικές και μη λεκτικές ενθαρρύνσεις. Χαρακτηριστικά αποτελεσματικής Παράφρασης. Παράδειγμα. Πρακτική εξάσκηση φοιτητών.

- Αντανάκλαση Συναισθημάτων. Λεκτικό και συναισθηματικό περιεχόμενο μηνύματος. Χαρακτηριστικά αποτελεσματικής αντανάκλασης συναισθημάτων. Παράδειγμα. Πρακτική εξάσκηση φοιτητών.
- Περίληψη και παραποίηση. Λειτουργίες της περίληψης. Χαρακτηριστικά αποτελεσματικής περίληψης. Παράδειγμα. Πρακτική εξάσκηση φοιτητών.

Διδακτική μεθοδολογία:

Αφού γίνει η θεωρητική παρουσίαση της κάθε δεξιότητας και οι φοιτητές ασκηθούν μέσα από «παίξιμο ρόλων» στη συγκεκριμένη δεξιότητα, την βδομάδα που ακολουθεί θα πρέπει να πραγματοποιήσουν μία δεκάλεπτη, τουλάχιστον, συνέντευξη με ένα άτομο του περιβάλλοντός τους, που παρουσιάζει κάποιο πρόβλημα ή δυσκολία. Στη συζήτηση αυτή, που μαγνητοφωνείται, οι φοιτητές προσπαθούν να βάλουν σε εφαρμογή την δεξιότητα που διδάχτηκαν. Στη συνέχεια κάνουν μια πλήρη απομαγνητοφώνηση της κασέτας, καταγράφουν σε πίνακα τις δεξιότητες που χρησιμοποίησαν και τα μη λεκτικά χαρακτηριστικά της συνέντευξης και τέλος σχολιάζουν λεπτομερώς τον τρόπο με τον οποίο χειρίστηκαν τη συζήτηση: προσωπικές αδυναμίες και πλεονεκτήματα, δυνατά και αδύνατα σημεία της συνέντευξης, καθώς και τι θα μπορούσαν να είχαν κάνει για να τα αποφύγουν. Στο τέλος του εξαμήνου οι φοιτητές θα πρέπει να κάνουν μια μεγάλη συνέντευξη πενήντα περίπου λεπτών. Στη συνέντευξη αυτή θα αφήσουν ελεύθερο τον εαυτό τους και θα εστιαστούν στις δεξιότητες που αυθόρμητα θεωρούν, ότι με βάση τη περίπτωση που έχουν απέναντί τους, θα πρέπει να χρησιμοποιήσουν. Η αξιολόγηση των φοιτητών στηρίζεται σε έξι υποχρεωτικές απαλλακτικές εργασίες που έχουν το περιεχόμενο που μόλις περιγράφηκε παραπάνω.

Διδακτικός χρόνος:

36 ώρες (3x12 εβδομάδες)

Γλώσσα διδασκαλίας:

Ελληνική

Προαπαιτούμενες γνώσεις:

Καλές γνώσεις Ψυχολογίας και Συμβουλευτικής

Αξιολόγηση:

Η αξιολόγηση των φοιτητών στηρίζεται σε έξι υποχρεωτικές απαλλακτικές εργασίες που έχουν το περιεχόμενο που περιγράφηκε στη διδακτική μεθοδολογία.

Προτεινόμενη βασική βιβλιογραφία:

- Geldard, K., & Geldard, D. (2004). *Η συμβουλευτική Ψυχολογία στα παιδιά: Θεωρία-εφαρμογές* (Μ. Μαλικιώση-Λοϊζου, επιμ. έκδ., Σ. Μεταξάς, μτφρ.). Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Ivey, A. E., Gluckstern, N. B., & Bradford Ivey, M. (1996). *Συμβουλευτική μέθοδος πρακτικής προσέγγισης* (Μ. Μαλικιώση-Λοϊζου, επιμ. έκδ.). Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Nelson-Jones, R. (2009). *Βασικές δεξιότητες συμβουλευτικής: Ένα Εγχειρίδιο για Βοηθούς*. (Μ. Μαλικιώση-Λοϊζου, επιμ. έκδ.). Αθήνα: Πεδίο.
- Κλεφτάρας, Γ. (2009). *Πολιτισμική και πολυπολιτισμική συμβουλευτική: Άτομα με ειδικές ανάγκες, μειονότητες, μαθητές*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Μαλικιώση-Λοϊζου, Μ. (1993). *Συμβουλευτική Ψυχολογία*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

313 – Διαπολιτισμική εκπαίδευση

Εξάμηνο:	Γ΄
Κατεύθυνση:	Παιδαγωγική Ψυχολογία και Εκπαιδευτική Πράξη
Ωρες διδασκαλίας:	3
Διδακτικές Μονάδες:	3
Αριθμός Πιστωτικών Μονάδων (ECTS):	6
Υπεύθυνοι Μαθήματος:	Γεώργιος Μάρκου, Καθηγητής Πανεπιστημίου Αθηνών Ευλαμπία Γεωργιάδου, Διδάκτωρ Πανεπιστημίου Αθηνών

Σκοπός:

Βασικός σκοπός του μαθήματος είναι η επιστημονική υποστήριξη των φοιτητών/τριών α) στη γνώση του πολυπολιτισμικού, κοινωνικού περιβάλλοντος μέσα στο οποίο λειτουργεί το σχολείο, β) στη γνώση των προσεγγίσεων που ακολουθήθηκαν στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής, παγκόσμιας

και ελληνικής πραγματικότητας σχετικά με την ένταξη των μαθητών με εθνοπολιτισμικές ιδιαιτερότητες (αλλοδαπών και παλιννοστούντων μαθητών) στο σχολείο, και γ) στη παιδαγωγική γνώση για την αποτελεσματικότητα στη διαχείριση προβλημάτων σχετικών με στερεότυπες αντιλήψεις και προκαταλήψεις που αναδύονται στο πλαίσιο της πολιτισμικής πολυμορφίας της σχολικής τάξης. Στους κύριους στόχους του μαθήματος είναι ο προσανατολισμός των συμμετεχόντων σε μια ερμηνευτική προσέγγιση και αναστοχαστική οπτική σε θέματα πολιτισμικών διαφορών και ετερότητας, καθώς και η ανάδειξη της σπουδαιότητας των δεξιοτήτων διαπολιτισμικής επικοινωνίας (μαθητών και εκπαιδευτικών) μέσα από βιωματικές δραστηριότητες.

Μαθησιακά αποτελέσματα:

Μετά την ολοκλήρωση του παραπάνω μαθήματος οι μεταπτυχιακοί φοιτητές αναμένεται να:

- αναγνωρίζουν τις διαφορετικές προσεγγίσεις σχετικά με την ένταξη-εκπαίδευση των μαθητών με διαφορετική εθνοπολιτισμική προέλευση
- έχουν κατανοήσει τις βασικές αρχές και τους στόχους της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης
- αντιλαμβάνονται την πολυπολιτισμικότητα ως ένα «εν δυνάμει προνόμιο» και όχι ως ένα κοινωνικό πρόβλημα
- έχουν αναπτύξει ενδιαφέρον όσον αφορά στις διεργασίες διαμόρφωσης και αλλαγής των στερεότυπων αντιλήψεων, προκαταλήψεων και στάσεων, στις διομαδικές σχέσεις, όπως και στις συνθήκες που, συχνά, μπορεί να οδηγούν σε διακρίσεις, ρατσισμό και συγκρούσεις

Περιγραφή:

Διασάφηση βασικών εννοιών: Πολιτισμός, κουλτούρα, πολυπολιτισμικότητα, διαπολιτισμός. Επιπολιτισμός και θεωρία του Berry: (Εναρμόνιση, αφομοίωση, διαχωρισμός, περιθωριοποίηση). Μετανάστευση, παλιννόστηση, προσαρμογή, αφομοίωση, ενσωμάτωση, Πολυπολιτισμικός πλουραλισμός.

Προσεγγίσεις της πολυπολιτισμικότητας: Αφομοιωτική, Ενσωματική, Πολυπολιτισμική, Αντιρατσιστική, Διαπολιτισμική. *Ο ρόλος των διεθνών οργανισμών στη διαχείριση εκπαιδευτικών ζητημάτων που προέκυψαν από την μετανάστευση:* Οι διεθνείς οργανισμοί, Το Συμβούλιο της Ευρώπης, η Ευρωπαϊκή Ένωση, ο Ο.Ο.Σ.Α., η UNESCO. *Η ανάπτυξη της Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης στην:* Ευρώπη, Αμερική, Αυστραλία. *Εκπαιδευτική πολιτική και αντιμετώπιση της πολυπολιτισμικότητας στο ελληνικό σχολικό περιβάλλον:* Αλλοδαποί, παλιννοστούντες, τσιγγάνοι και μαθητές από την μουσουλμανική μειονότητα. Τάξεις Υποδοχής. Φροντιστηριακά Τμήματα. Η

εμφάνιση και η ανάπτυξη της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης στο ελληνικό σχολείο. Τομείς παρέμβασης των διαπολιτισμικών προγραμμάτων. Στερεότυπες αντιλήψεις, προκατάληψη, διάκριση: Θεωρίες για τη διαμόρφωση και την αλλαγή των στερεότυπων αντιλήψεων. Δεξιότητες διαπολιτισμικής επικοινωνίας: Ενσυναίσθηση, Κοινωνικοπολιτισμική δεξιότητα επικοινωνίας.

Διδακτική μεθοδολογία:

- Διαλέξεις (από τη διδάσκουσα και από προσκεκλημένους ομιλητές)
- Ομαδικές & βιωματικές δραστηριότητες αυτογνωσίας και ευαισθητοποίησης (στην αρχή κάθε μαθήματος)
- Ατομική ή ομαδική ανάθεση, σύνθεση και παρουσίαση εργασιών
- Επίσκεψη και ανταλλαγή απόψεων με μαθητές και εκπαιδευτικούς σε σχολεία με πολυπολιτισμικό μαθητικό πληθυσμό

Διδακτικός χρόνος:

36 ώρες (3x12 εβδομάδες)

Γλώσσα διδασκαλίας:

Ελληνική

Προαπαιτούμενες γνώσεις:

Βασικές γνώσεις Παιδαγωγικής και Κοινωνιολογίας της Εκπαίδευσης

Αξιολόγηση:

- Γραπτή εξέταση (50%)
- Συμμετοχικότητα και δραστηριοποίηση (10%)
- Συγγραφή και παρουσίαση εργασιών (40%)

Προτεινόμενη βασική βιβλιογραφία:

Abdallah- Pretceille, M. (2003). *Former et éduquer en contexte hétérogène*. Paris: Anthropos.
Banks, J.A. (2004). *Εισαγωγή στην Πολυπολιτισμική Εκπαίδευση*. Αθήνα: Παπαζήση. Bauman, Z. (1994) *Ο πολιτισμός ως πράξη*. Αθήνα: Πατάκης.
Γκότοβος, Α. (2002). *Εκπαίδευση και ετερότητα*. Αθήνα: Μεταίχμιο
Γκότοβος, Α. (2003) *Διαπο-*

λιτισμική παιδαγωγική. Αθήνα: Μεταίχμιο.
 Gundara, J. & Jacobs, S. (2009). *Διαπολιτισμική Ευρώπη: Διαφορετικότητα και κοινωνική πολιτική* (επιμέλεια-μετάφραση στην ελληνική γλώσσα, Ν. Παλαιολόγου). Αθήνα: Ατραπός.
 Μάρκου Γ. (1999). (επιμ.) *Διαπολιτισμική Αγωγή, θέματα διαπολιτισμικής εκπαίδευσης*. Αθήνα: Κέντρο Διαπολιτισμικής Αγωγής.

314 – Εκπόνηση και αξιολόγηση σχολικών προγραμμάτων

Εξάμηνο:	Γ'
Κατεύθυνση:	Παιδαγωγική Ψυχολογία και Εκπαιδευτική Πράξη
Ωρες διδασκαλίας:	3
Διδακτικές Μονάδες:	3
Αριθμός Πιστωτικών Μονάδων (ECTS):	6
Υπεύθυνος Μαθήματος:	Δημήτριος Ζμπάινος, Λέκτορας, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο

Σκοπός:

Το μάθημα αποσκοπεί στη σε βάθος κατανόηση της διαδικασίας εκπόνησης και αξιολόγησης των Αναλυτικών Προγραμμάτων. Οι φοιτητές-τριες καλούνται να γνωρίσουν τις διαφορετικές μεθοδολογικές-επιστημονικές θεωρήσεις σχετικά με τον ορισμό των Αναλυτικών Προγραμμάτων. Ενημερώνονται για τις σύγχρονες μεθόδους για την κατασκευή και αξιολόγηση Αναλυτικών Προγραμμάτων βήμα προς βήμα, ανάλογα με την κάθε θεωρία. Ιδιαίτερη αναφορά γίνεται στο Κρυφό Αναλυτικό Πρόγραμμα, καθώς και στο κλίμα και στην ατμόσφαιρα του σχολείου και στο πως αυτά επιδρούν στο προγραμματισμένο μαθησιακό αποτέλεσμα. Τέλος εξετάζεται η σύγχρονη βιβλιογραφία σχετικά με τα Αναλυτικά Προγράμματα για καλλιέργεια σύνθετων μαθησιακών, γνωστικών και μεταγνωστικών διαδικασιών καθώς και για την καλλιέργεια δεξιοτήτων όπως η Δημιουργικότητα και η Πρακτική ικανότητα.

Μαθησιακά αποτελέσματα:

Μετά την ολοκλήρωση του παραπάνω μαθήματος οι μεταπτυχιακοί φοιτητές θα είναι σε θέση να:

- γνωρίζουν τις διαφορετικές θεωρίες σχετικά με τα Αναλυτικά Προγράμματα
- αντιλαμβάνονται πώς οι διαφορετικές θεωρητικές προσεγγίσεις αντανακλούν επιστημονικές, κοινωνικές και πολιτικές θεωρήσεις
- κατανοούν τα βήματα τα οποία ακολουθούνται για την εκπόνηση των Αναλυτικών Προγραμμάτων
- κατέχουν σε βάθος τη μεθοδολογία για την επιστημονική αξιολόγηση Αναλυτικών Προγραμμάτων
- εκπονούν και να αξιολογούν Αναλυτικά Προγράμματα και την μικρο-εφαρμογή τους σε επίπεδο τάξης
- τροποποιούν τα Αναλυτικά Προγράμματα με στόχο την καλλιέργεια συγκεκριμένων γνωστικών δεξιοτήτων.

Περιγραφή:

Ορισμός και αποσαφήνιση όρων που σχετίζονται με τα Α.Π. Θεωρίες περί Αναλυτικών Προγραμμάτων Σκοποί Στόχοι, Ταξινομίες. Μοντέλα Αναλυτικών Προγραμμάτων. Κλειστά ΑΠ. Ανοικτά Α.Π. Αναλυτικά Προγράμματα στόχων, για προϊόντα και για Διαδικασίες. Αξιολόγηση Αναλυτικών Προγραμμάτων: μοντέλα και βήματα. Το Κρυφό Αναλυτικό Πρόγραμμα, το έθος τους σχολείου και η ατμόσφαιρά του. Αναλυτικά Προγράμματα για καλλιέργεια Αναλυτικής Δημιουργικής και Πρακτικής σκέψης.

Διδακτική μεθοδολογία:

- Μελέτη και επεξεργασία επιστημονικής αρθρογραφίας
- Διαλέξεις από τον διδάσκοντα και από προσκεκλημένους ομιλητές
- Ομαδικές & βιωματικές δραστηριότητες – ασκήσεις
- Εκπόνηση και παρουσίαση εργασιών (ατομικών και ομαδικών)

Διδακτικός χρόνος:

36 ώρες (3x12 εβδομάδες)

Γλώσσα διδασκαλίας:

Ελληνική

Προαπαιτούμενες γνώσεις:

Βασικές γνώσεις Παιδαγωγικής

Αξιολόγηση:

- Γραπτή εξέταση (40%)
- Συμμετοχικότητα και δραστηριοποίηση (10%)
- Συγγραφή και παρουσίαση εργασιών (50%)

Προτεινόμενη βασική βιβλιογραφία:

- Φλουρή, Γ. (1995). *Αναλυτικά Προγράμματα για μια Νέα Εποχή στην Εκπαίδευση*. Αθήνα: Γρηγόρης.
- Χατζηγεωργίου, Γ. (2000). *Γνώθι το Curriculum: Γενικά και Ειδικά Θέματα Αναλυτικών Προγραμμάτων και Διδακτικής*. Αθήνα: Ατραπός.
- Lawton, D. (1980). *The politics of the school curriculum*. London: Routledge and Kegan Paul.
- Levine, T. (2002). Stability and Change in Curriculum Evaluation. *Studies in Educational Evaluation*, 28(1), 1-33.
- Lewy, A Ed. (1977). *Handbook of Curriculum Evaluation* Paris: Unesco and New York: Longman.

**ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ: ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ
«ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ»**

221 – Οικονομική ανάλυση

Εξάμηνο:	Β΄
Κατεύθυνση:	Διοίκηση και Διαχείριση Εκπαιδευτικών Μονάδων
Ωρες διδασκαλίας:	3
Διδακτικές Μονάδες:	3
Αριθμός Πιστωτικών Μονάδων (ECTS):	7
Υπεύθυνος Μαθήματος:	Κωνσταντίνος Τσαμαδιάς, Αναπληρωτής Καθηγητής, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο

Σκοπός:

Σκοποί του μαθήματος είναι η κατανόηση:

- α) των βασικών εννοιών από τους κλάδους της Μικροοικονομικής της Μακροοικονομικής και της Δημόσιας Οικονομικής
- β) της λειτουργίας της εκπαίδευσης και της Δια Βίου Μάθησης στο πλαίσιο της πραγματικής οικονομίας και την εισαγωγική ερμηνευτική προσέγγιση αυτής από την Οικονομική Επιστήμη.
- και
- γ) η έναρξη συγκρότησης ενός θεωρητικού οικονομικού πλαισίου που είναι αναγκαίο για την αποτελεσματικότερη κατανόηση των μαθημάτων οικονομικού περιεχομένου του προγράμματος σπουδών.

Μαθησιακά αποτελέσματα:

Μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος οι μεταπτυχιακοί φοιτητές αναμένεται να έχουν εξοικειωθεί με:

- τις αρχές της μικροοικονομικής θεωρίας
- τις σύγχρονες οικονομικές θεωρίες της συμπεριφοράς του καταναλωτή
- τη δομή της αγοράς και τις μορφές λειτουργίας των επιχειρήσεων
- τις βασικές αρχές της δημοσιονομικής και νομισματικής πολιτικής
- τη λειτουργία και της επιπτώσεις της άσκησης εξωτερικής πολιτικής

Περιγραφή:

Το μάθημα αυτό διαπραγματεύεται θέματα Οικονομικής Ανάλυσης. Απευθύνεται σε Μεταπτυχιακούς Φοιτητές οι οποίοι για πρώτη φορά έρχονται σε επαφή με την Οικονομική Επιστήμη. Ειδικότερα, οι ενότητες του μαθήματος είναι οι εξής: οικονομία, οικονομική επιστήμη, θεμελιώδη και βασικά οικονομικά προβλήματα, διακρίσεις σε κλάδους της οικονομικής, οικονομικά συστήματα, στόχοι σύγχρονων οικονομιών, οικονομικό κύκλωμα συντελεστές παραγωγής, παραγωγικές δυνατότητες της οικονομίας, καμπύλη παραγωγικών δυνατοτήτων, κόστος ευκαιρίας, μεγέθυνση – ανάπτυξη της οικονομίας, καταμερισμός των εργασιών, αγορές, ζήτηση- προσφορά αγαθού, ο προσδιορισμός των τιμών στην αγορά, κρατική παρέμβαση στην αγορά, ελαστικότητες, παραγωγή, παραγωγικότητα, κόστος παραγωγής, μορφές αγοράς, βασικά μακροοικονομικά μεγέθη, εγχώριο –εθνικό προϊόν ως δείκτες οικονομικής ευημερίας, κατανάλωση, αποταμίευση, επένδυση, οικονομικές διακυμάνσεις, πληθωρισμός, ανεργία, ο οικονομικός ρόλος του κράτους, δημόσια οικονομικά(δημόσια έσοδα, δημόσιες δαπάνες), κρατικός προϋπολογισμός δημόσια αγαθά.

Διδακτική μεθοδολογία:

Διαλέξεις

Διδακτικός χρόνος:

36 ώρες (3x12 εβδομάδες)

Γλώσσα διδασκαλίας:

Ελληνική

Προαπαιτούμενες γνώσεις:

Βασικές γνώσεις των Οικονομικών Θεωριών.

Αξιολόγηση:

- Παρουσιάσεις σχετικών με τα αναπτυσσόμενα θέματα ακαδημαϊκών άρθρων (20%)
- Τελική γραπτή εξέταση (80%)

Προτεινόμενη βασική βιβλιογραφία:

Τσαμαδιάς, Κ. (2010). *Οικονομική ανάλυση*. Σημειώσεις
Κώτης, Γ. & Πετράκης, Α. (2008). *Σύγχρονη Μικροοικονομική*. Αθήνα: Εκδ. Ε. Μπένου
Κώτης, Γ. & Πετράκης, Α. (2000). *Σύγχρονη Μακροοικονομική*. Αθήνα: Εκδ. Ε. Μπένου

222 – Διοίκηση ανθρωπίνων πόρων

Εξάμηνο:	Β΄
Κατεύθυνση:	Διοίκηση και Διαχείριση Εκπαιδευτικών Μονάδων
Ωρες διδασκαλίας:	3
Διδακτικές Μονάδες:	3
Αριθμός Πιστωτικών Μονάδων (ECTS):	7
Υπεύθυνοι Μαθήματος:	Άννα Σαΐτη, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Χαροκό- πειο Πανεπιστήμιο Warwick David Middlewood, Professor, University, U.K.

Σκοπός:

Ανάμεσα στους παράγοντες που επηρεάζουν την απόδοση και την αποτελεσματικότητα ενός οργανισμού, ο βασικότερος παράγοντας είναι ο ανθρώπινος παράγοντας. Η απόδοση ενός οργανισμού (δημόσιου ή ιδιωτικού) καθορίζεται τόσο από τις αποφάσεις των εργαζομένων σχετικά με την εργασία όσο και από τη συμπεριφορά τους. Ανεξάρτητα λοιπόν από το είδος του οργανισμού, τις δραστηριότητές του και το περιβάλλον μέσα στο οποίο λειτουργεί, ο προσδιοριστικός παράγοντας της απόδοσης ενός οργανισμού είναι το κατάλληλο σύστημα προσέγκυσης, παρακίνησης και διαχείρισης του ανθρώπινου παράγοντα.

Μαθησιακά αποτελέσματα:

Μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος οι μεταπτυχιακοί φοιτητές αναμένεται να:

- έχουν εξοικειωθεί με τις απαραίτητες γνώσεις, εργαλεία και αρχές του μάνατζμεντ
- είναι σε θέση να διαχειριστούν τα θέματα των ανθρωπίνων πόρων αποτελεσματικά και αποδοτικά

Περιγραφή:

Η φύση της διοίκησης ανθρωπίνων πόρων, Προγραμματισμός ανθρώπινου δυναμικού, Δυναμικό περιβάλλον και αρχές της διοίκησης, Αξίες και Ηθική, Ανάλυση θέσεων εργασίας και περιγραφή θέσεων εργασίας, Στελέχωση (περιλαμβάνει και την επιλογή του προσωπικού), Εκπαίδευση και Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Κατανομή των εργασιών, Ικανοποίηση εργασίας και απόδοση των εργαζομένων, Αξιολόγηση Ανθρώπινου Δυναμικού και Σύστημα Πληρωμών, Διοίκηση Αλλαγών και Οργανωσιακές Αλλαγές, Κοινωνική Πολιτική και Δημόσια Διοίκηση.

Διδακτική μεθοδολογία:

- Διαλέξεις
- Παρουσιάσεις των εργασιών από τους μεταπτυχιακούς φοιτητές Η συζήτηση και οι κρίσεις των συμμετεχόντων στο μάθημα είναι απαραίτητη.

Διδακτικός χρόνος:

36 ώρες (3x12 εβδομάδες)

Γλώσσα διδασκαλίας:

Ελληνικά

Προαπαιτούμενες γνώσεις:

Καμία

Αξιολόγηση:

- Γραπτή εξέταση (70%)
- Γραπτή εργασία (30%)

Το θέμα της εργασίας θα πρέπει να βασίζεται σε μια θεματική ενότητα του μαθήματος ενώ θα πρέπει να παρουσιαστεί η εργασία – μελέτη από τους φοιτητές.

Προτεινόμενη βασική βιβλιογραφία:

Η παρακάτω βιβλιογραφία είναι ενδεικτική και βοηθά τους μεταπτυχιακούς φοιτητές να επεκτείνουν τις γνώσεις τους στο συγκεκριμένο αντικείμενο και να κατανοήσουν καλύτερα τις έν-

νοιες. Ως διδακτικά βοηθήματα θα δοθούν στους μεταπτυχιακούς φοιτητές άρθρα επιλεγμένων συγγραφέων καθώς και εκτενής βιβλιογραφία.

Flynn, N. (2007, fifth edition). *Public Sector management*. Sage Publications

Jackson, S. & Schuler, R. (2008). *Managing Human Resources*. South Western Publishing

Werner, J.N. & DeSimone R. L. (2008). *Human Resource Development*. South Western Publishing

Βαξεβανίδου, Μ. & Ρεκλείτης, Π. (2008). *Management Ανθρώπινων Πόρων*. Εκδόσεις Προπομπός

Bush, T. & Middlewood, D. (2005). *Leading and managing people in education*. Paul Chapman Publishing

223 – Οργανωτική συμπεριφορά – Βιωματικά σεμινάρια προσωπικής ανάπτυξης²

Εξάμηνο:	Β΄
Κατεύθυνση:	Διοίκηση και Διαχείριση Εκπαιδευτικών Μονάδων
Ωρες διδασκαλίας:	3
Διδακτικές Μονάδες:	5
Αριθμός Πιστωτικών Μονάδων (ECTS):	10
Υπεύθυνος Μαθήματος:	Κωνσταντίνος Φασούλης, Αναπληρωτής Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Αθηνών

Σκοπός:

Σκοπός του μαθήματος είναι η περιγραφή-εξήγηση-ερμηνεία-πρόβλεψη και ο έλεγχος της ανθρώπινης συμπεριφοράς, καθώς και των παραγόντων που επηρεάζουν την απόδοση των ανθρώπων, στο εργασιακό περιβάλλον.

Μαθησιακά Αποτελέσματα:

Μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος οι μεταπτυχιακοί φοιτητές αναμένεται να έχουν εξοικειωθεί με το χειρισμό του ανθρώπινου παράγοντα στο χώρο της εργασίας.

2. Για τα βιωματικά σεμινάρια προσωπικής ανάπτυξης βλ. σελ. 27-28.

Περιγραφή:

Θεωρίες ανθρώπινης συμπεριφοράς, Χαρακτηριστικά γνωρίσματα του ατόμου, Δύναμη-επιρροή-εξουσία, Το εργασιακό κλίμα ως παράγοντας ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού, Μορφές και είδη ανάπτυξης αποτελεσματικής επικοινωνίας, Η λειτουργία και η διαχείριση των ομάδων στον εργασιακό χώρο, Θεωρίες υποκίνησης του ανθρώπινου δυναμικού, Το συγκρουσιακό φαινόμενο και η αντιμετώπισή του, Οργανωσιακή κουλτούρα στη εκπαίδευση,, Διαχείριση αλλαγών στις εκπαιδευτικές μονάδες, Μελέτη περιπτώσεων.

Διδακτική μεθοδολογία:

Διαλέξεις

Διδακτικός χρόνος:

36 ώρες (3x12 εβδομάδες)

Γλώσσα διδασκαλίας:

Ελληνική

Προαπαιτούμενες γνώσεις

Καμιά

Αξιολόγηση:

Γραπτή εξέταση (100%)

Προτεινόμενη βασική βιβλιογραφία:

Η παρακάτω βιβλιογραφία είναι ενδεικτική και βοηθά τους μεταπτυχιακούς φοιτητές να επεκτείνουν τις γνώσεις τους σε θέματα της συμπεριφοράς οργανισμού-ανθρώπων και να κατανοήσουν καλύτερα το εύρος του συγκεκριμένου γνωστικού αντικειμένου.

Fineman, S., Gabriel, Y. and Sims, D. (2005). *Organizing and Organizations* (Third Edition). Sage Publications

Altman, Y., Bournois F. and Boje, D.M. (Eds.) (2008). *Managerial Psychology*. (Volume One). Sage Publications

Levi, D. (2007). *Group Dynamics for Teams*. (2nd Edition). Sage Publications
 Owens, R.C. (2001). *Organizational Behavior in Education*. Boston
 Cameron, K. and Quinn, R. (1997). *Diagnosis and Changing Organizational Culture*. London: Jossey
 Bass, London.

224 – Στατιστική

Εξάμηνο:	Β΄
Κατεύθυνση:	Διοίκηση και Διαχείριση Εκπαιδευτικών Μονάδων
Ωρες διδασκαλίας:	3
Διδακτικές Μονάδες:	3
Αριθμός Πιστωτικών Μονάδων (ECTS):	8
Υπεύθυνη Μαθήματος:	Μαλβίνα Βαμβακάρη, Επίκουρη Καθηγήτρια, Χα- ροκόπειο Πανεπιστήμιο

Σκοπός:

Το μάθημα αποσκοπεί στην παροχή δυνατότητας επεξεργασίας ποσοτικών ή ποιοτικών δεδομένων τα οποία προέρχονται από μετρήσεις διαφόρων χαρακτηριστικών είτε απ’ ευθείας είτε μέσω ερωτηματολογίου. Η επεξεργασία αυτή συνίσταται στην ταξινόμηση, τη στατιστική ανάλυση, την ερμηνεία και την παρουσίαση των πραγματικών αυτών δεδομένων.

Μαθησιακά αποτελέσματα:

Μετά την ολοκλήρωση του παραπάνω μαθήματος οι μεταπτυχιακοί φοιτητές αναμένεται να έχουν επεξεργαστεί σε επίπεδο εφαρμογής:

- Βασικές μεθόδους της Πολυμεταβλητής Στατιστικής
- Ανάλυση Διακύμανσης σε παραμετρικά και μη παραμετρικά μοντέλα
- Πολλαπλή Παλινδρόμηση
- Ανάλυση Κυρίων Συνιστωσών
- Ανάλυση σε Ομάδες

Περιγραφή:

Εισαγωγή στη πολυμεταβλητή στατιστική- Ανάλυση διακύμανσης (ANOVA) σε παραμετρικά και μη παραμετρικά μοντέλα- Παλινδρόμηση και συσχέτιση- Ανάλυση κυρίων συνιστωσών- Ανάλυση σε ομάδες. Εργασία δειγματοληψίας και στατιστικής ανάλυσης των δεδομένων. (Υπολογιστική υποστήριξη της ύλης με δυνατότητα χρησιμοποίησης των στατιστικών πακέτων STATGRAPHICS, MINITAB, SPSS, κ.ά.).

Διδακτική μεθοδολογία:

- Διαλέξεις
- Εργαστηριακές ασκήσεις με χρησιμοποίηση στατιστικών πακέτων

Διδακτικός χρόνος:

36 ώρες (3x12 εβδομάδες)

Γλώσσα διδασκαλίας:

Ελληνική

Προαπαιτούμενες γνώσεις:

Περιγραφική Στατιστική, Στατιστική Συμπερασματολογία

Αξιολόγηση:

Γραπτή εξέταση (100%)

Προτεινόμενη βασική βιβλιογραφία:

David, A. Freedman (2005). *Statistical Models: Theory and Practice*. Cambridge: Cambridge University Press.

Fox, J. (1997). *Applied Regression Analysis, Linear Models and Related Methods*. London: Sage.

Καρλής, Δ. (2005). *Πολυμεταβλητή Στατιστική Ανάλυση*. Αθήνα: Εκδόσεις Σταμούλη.

Mood, A., Graybill, F. and Boes, D. (1974). *Introduction in the Theory of Statistics*. 3rd Edition, McGraw-Hill Higher Ed.

Σιάρδος, Γ. (1999). *Μέθοδοι Πολυμεταβλητής Ανάλυσης (Μέρος 1^ο και 2^ο)*. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Ζήτη.

321 – Αξιολόγηση επενδύσεων στην εκπαίδευση και τη δια βίου μάθηση

Εξάμηνο:	Γ'
Κατεύθυνση:	Διοίκηση και Διαχείριση Εκπαιδευτικών Μονάδων
Ωρες διδασκαλίας:	3
Διδακτικές Μονάδες:	3
Αριθμός Πιστωτικών Μονάδων (ECTS):	7
Υπεύθυνος Μαθήματος:	Κωνσταντίνος Τσαμαδιάς, Αναπληρωτής Καθηγητής, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο

Σκοπός:

Το μάθημα αυτό διαπραγματεύεται την αξιολόγηση των κοινωνικών και ιδιωτικών επενδύσεων στην εκπαίδευση και τη Δια Βίου Μάθηση (ΔΒΜ). Σκοποί του μαθήματος είναι η κατανόηση:

- α) των εννοιών του ανθρωπίνου κεφαλαίου, της επένδυσης στην εκπαίδευση και τη ΔΒΜ, του κόστους της εκπαίδευσης και της ΔΒΜ, των οφελών, των εξωτερικοτήτων και των διαχυτικών αποτελεσμάτων από την εκπαίδευση και τη ΔΒΜ
- β) της εκτίμησης της αποδοτικότητας των ιδιωτικών και δημόσιων επενδύσεων στην εκπαίδευση και τη Δια Βίου Μάθηση με τη μέθοδο ανάλυσης κόστους-οφέλους. Επισημαίνεται η ενδοεπιχειρησιακή / ενδουπηρεσιακή ΔΒΜ. και
- γ) της χρήσης των εκτιμωμένων δεικτών στο σχεδιασμό πολιτικών στα πεδία της εκπαίδευσης και της ΔΒΜ και τη λήψη ορθολογικών αποφάσεων

Μαθησιακά αποτελέσματα:

Μετά την ολοκλήρωση του παραπάνω μαθήματος οι μεταπτυχιακοί φοιτητές αναμένεται να είναι σε θέση να:

- έχουν κατανοήσει την έννοια του κοινωνικού και ιδιωτικού κόστους, και των οφελών από την εκπαίδευση και τη δια βίου μάθηση
- έχουν κατανοήσει την έννοια της αποτελεσματικότητας της αξιοποίησης των πόρων και της

αποδοτικότητας των κοινωνικών και ιδιωτικών επενδύσεων στην εκπαίδευση και τη διαβίου μάθηση

Περιγραφή:

Εκπαίδευση, Δ.Β.Μ. και Οικονομία, Το Ανθρώπινο Κεφάλαιο, ιδιωτικό και Κοινωνικό Κόστος της Εκπαίδευσης, Χρηματοδότηση της Εκπαίδευσης, Οφέλη, Εξωτερικότητες, Διαχυτικά Αποτελέσματα της Εκπαίδευσης και της Δ.Β.Μ., Εκτίμηση της Αποδοτικότητας των Επενδύσεων. Μέθοδοι Ανάλυσης Κόστους-Οφέλους, Μέθοδοι Ανάλυσης Κόστους- Οφέλους II, Μέθοδοι Ανάλυσης Κόστους- Οφέλους III, Χρήση των Δεικτών Αποδοτικότητας των Επενδύσεων στο Σχεδιασμό Πολιτικών στην Εκπαίδευση και τη Δ.Β.Μ. και τη λήψη Ορθολογικών Αποφάσεων, Ενδοεπιχειρησιακή/ Ενδουπηρεσιακή Δ.Β.Μ. (Σχεδιασμός & Αξιολόγηση) I, Ενδοεπιχειρησιακή/ Ενδουπηρεσιακή Δ.Β.Μ. (Σχεδιασμός & Αξιολόγηση) II, Ανακεφαλαίωση-Συμπεράσματα-Σχόλια.

Διδακτική μεθοδολογία:

Το μάθημα θα στηριχθεί κυρίως στο συνδυασμό διαλέξεων και κριτικής ανάλυσης επιστημονικών άρθρων καθώς και περιπτωσιολογικών μελετών.

Διδακτικός χρόνος:

- Διδακτικές ενότητες (32 ώρες)
- Παρουσίαση εργασιών & ατομική καθοδήγηση & εποπτεία (4 ώρες)

Γλώσσα διδασκαλίας:

Ελληνική

Προαπαιτούμενες γνώσεις:

Γενικές γνώσεις στα οικονομικά της εκπαίδευσης

Αξιολόγηση:

Παρουσιάσεις ακαδημαϊκών άρθρων ή περιπτωσιολογικών μελετών (case study) (50%)
Τελική γραπτή εξέταση (50%)

Προτεινόμενη βασική βιβλιογραφία:

- Τσαμαδιάς Κ. (2010). *Αξιολόγηση επενδύσεων στην Εκπαίδευση και τη Δια Βίου Μάθηση* (σημειώσεις).
- Ψαχαρόπουλος, Γ. (1999). *Οικονομική της Εκπαίδευσης*. Αθήνα: Παπαζήσης.
- Spaulling D. T. (2008). *Program Evaluation in Practice: Core concepts and examples for discussion and analysis*. CA, USA: Jossey-Bass.
- Tsamadias, K. (2004). The social rates of return on investment in tertiary technological education by faculty as a guide for educational planning: The case of Greece. *Journal of Statistics & Management Systems*, 7(1), 1-23.
- Tsamadias, K. (2002). The returns of investment in Tertiary technological education in Greece. *Journal of Vocational Education and Training*, 54(1), 147-170.

322 – Marketing εκπαιδευτικών μονάδων

Εξάμηνο:	Γ΄
Κατεύθυνση:	Διοίκηση και Διαχείριση Εκπαιδευτικών Μονάδων
Ωρες διδασκαλίας:	3
Διδακτικές Μονάδες:	3
Αριθμός Πιστωτικών Μονάδων (ECTS):	7
Υπεύθυνος Μαθήματος:	Πέτρος Παπαγεωργίου, Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Πειραιώς

Σκοπός:

Ο Βασικός σκοπός του μαθήματος είναι να καλύψει τα βασικά θέματα που αφορούν το Μάρκετινγκ Υπηρεσιών και τις ιδιαιτερότητες του μάρκετινγκ των Εκπαιδευτικών Οργανισμών. Η αξία του ως εργαλείου στρατηγικού επιχειρησιακού προγραμματισμού και ως αναλυτικού μέσου διερεύνησης των ποσοτικών και ποιοτικών χαρακτηριστικών της ζήτησης (προτιμήσεων του καταναλωτή), έχει αναγνωριστεί από όλο τον επιχειρηματικό κόσμο. Η επιχειρησιακή λειτουργία του έχει ενσωματωθεί στη διοικητική δομή των περισσότερων εταιρειών. Προσδιορίζοντας τα βασικά χαρακτηριστικά των υπηρεσιών, ανοίγει το πεδίο για συζήτηση και διερεύνηση των θεμάτων που σχετίζονται με, την ταξινόμηση των υπηρεσιών, τον τρόπο και την μέθοδο παραγωγής και παροχής τους, την ποιότητα και την σημαντικότητα της εργασίας στο συνολικό απο-

τέλεσμα. Το Μάρκετινγκ θα αναλάβει να προωθήσει, να επικοινωνήσει το αποτέλεσμα προς τον καταναλωτή και να υποδείξει τρόπους και μέσα βελτίωσης και ανάπτυξης των παρεχομένων υπηρεσιών.

Μαθησιακά Αποτελέσματα:

Μετά την ολοκλήρωση του παραπάνω μαθήματος οι μεταπτυχιακοί φοιτητές αναμένεται να είναι σε θέση να γνωρίζουν και να είναι εξοικειωμένοι με τις βασικές έννοιες και στόχους του Μάρκετινγκ καθώς και πως έχει γίνει πλέον διεθνώς αποδεκτό ως μία βασική επιχειρηματική λειτουργία.

Περιγραφή:

Κατανόηση του ρόλου του Μάρκετινγκ (Μκτ) από τους επιχειρηματικούς οργανισμούς, την κοινωνία και τους φορείς της. Το Μκτ ως αποτελεσματικό εργαλείο κατανομής των πόρων. Συμπεριφορά των συντελεστών της αγοράς(καταναλωτική- αγοραστική). Στρατηγική σχεδιασμού και κατάρτισης προγραμμάτων Μκτ βάσει των εξελίξεων και προβλέψεων της αγοράς και των παραγόντων που καθορίζουν τις ευκαιρίες και τους «διαχωρισμούς» της. Στρατηγικός σχεδιασμός για την ικανοποίηση του καταναλωτή, Εργαλεία για ανταγωνιστική συμπεριφορά, διαφοροποίηση προϊόντος, υπηρεσιών. Ανάπτυξη, Δοκιμή και Λανσάρισμα προϊόντων, Υπηρεσιών. Αξιολόγηση ιδεών, ανάπτυξη προϊόντων υπηρεσιών, μέθοδοι μέτρησης προτιμήσεων καταναλωτή, δοκιμή καταναλωτικών αγαθών στην αγορά, εισαγωγή –τοποθέτηση, υιοθέτηση αποδοχή, προϊόντος, υπηρεσίας. Διοίκηση (Management) προϊόντων-υπηρεσιών, κατά τη διάρκεια του κύκλου ζωής τους, Σχεδιασμός προγραμμάτων Μκτ, Ταξινομήσεις προϊόντος και επιπτώσεις τους πάνω στη στρατηγική του Μκτ. Τιμολόγηση, εκπτώσεις, παροχές. Παρακολούθηση, ανάλυση, ανταγωνιστικής συμπεριφοράς. Διοίκηση (Management) διανομής, επιλογή τρόπου προώθησης προϊόντος στον καταναλωτή, κανάλια διανομής, Σχεδιασμός στρατηγικών μείγματος επικοινωνίας προώθησης και διαφημιστικών προγραμμάτων. Δημιουργία και αξιολόγηση μηνύματος, Διαφημιστικά μέσα. Δημόσιες σχέσεις. Κίνητρα πωλητών, στελεχών. Έλεγχος και αξιολόγηση συνολικής προσπάθειας Μκτ.

Διδακτική μεθοδολογία:

- Διαλέξεις
- Συζήτηση θεωρητικών θεμάτων με πρακτικά παραδείγματα επιχειρησιακών περιπτώσεων άλλου εκπαιδευτικού ενδιαφέροντος υλικού.
- Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές καλούνται να παρουσιάσουν τις ομαδικές εργασίες τους, οι οποίες

θα συνδυάζουν έννοιες, θεωρία και πρακτικές, μελέτες περιπτώσεων (σε υπαρκτά παραδείγματα). Η συζήτηση και οι κρίσεις των συμμετεχόντων στο μάθημα είναι απαραίτητη.

Διδακτικός χρόνος:

36 ώρες (3x12 εβδομάδες)

Γλώσσα διδασκαλίας:

Ελληνική

Προαπαιτούμενες γνώσεις

Βασικές Γνώσεις Οικονομικής Επιστήμης

Αξιολόγηση:

- Πραγματοποίηση - μελέτη - παρουσίαση (case study) των φοιτητών (40%)
- Γραπτή εξέταση (60%)

Προτεινόμενη βασική βιβλιογραφία:

- Gounaris, S. (2006). Measuring Internal Market Orientation in Services: Some Empirical Evidence. *Journal of Business Research*, 59, 432-48.
- Keller, K., L. & Kotler, P. (2006). *Μάρκετινγκ Μάνατζμεντ. Μτφ. Κατσαντώνης, Ι. & Σοκοδήμος, Α.* Αθήνα: Κλειδάριθμος.
- Παγανός, Η. (1998). *Εκπαιδευτικά Ιδρύματα και Μάρκετινγκ. Το στρατηγικό Μάρκετινγκ των εκπαιδευτικών Προγραμμάτων και υπηρεσιών.* Αθήνα: Leader Books
- Vakratsas, D. and Ambler, T. (1999). How Advertising Works. *Journal of Marketing*, 63(1), 26-43.
- Simkin, L. (2002). Barriers impending effective implementation of marketing plans-a training agenda. *The journal of Business and Industrial Marketing*, 17 (1), 8-24.

323 – Οργάνωση και λειτουργία σχολικών βιβλιοθηκών

Εξάμηνο:	Γ΄
Κατεύθυνση:	Διοίκηση και Διαχείριση Εκπαιδευτικών Μονάδων
Ωρες διδασκαλίας:	3
Διδακτικές Μονάδες:	4
Αριθμός Πιστωτικών Μονάδων (ECTS):	7
Υπεύθυνη Μαθήματος:	Γεωργία Προκοπιάδου, Διδάκτωρ Πανεπιστημίου Αθηνών

Σκοπός:

Το συγκεκριμένο μάθημα αναφέρεται στην οργάνωση και διοίκηση των σχολικών βιβλιοθηκών. Σκοπός του μαθήματος αποτελεί η διεξοδική μελέτη της χρησιμότητας των σχολικών βιβλιοθηκών στη μαθησιακή και εκπαιδευτική διαδικασία, αλλά και του σύγχρονου ρόλου που κατέχουν στη μετάδοση γνώσεων πληροφοριακού αλφαριθμητισμού, καθώς και της συμβολής τους στον τεχνολογικό εκσυγχρονισμό της σχολικής διοίκησης. Επιπλέον, στόχος του μαθήματος είναι ο προσδιορισμός των απαραίτητων προϋποθέσεων για την αποτελεσματική, εύρυθμη και αποδοτική λειτουργία των σχολικών βιβλιοθηκών στη σύγχρονη εποχή της Κοινωνίας της Πληροφορίας.

Μαθησιακά Αποτελέσματα:

Μετά την ολοκλήρωση του παραπάνω μαθήματος οι μεταπτυχιακοί φοιτητές αναμένεται να είναι σε θέση να:

- εμβαθύνουν σε στοιχεία για την καλύτερη οργάνωση και διοίκηση των σχολικών βιβλιοθηκών
- κατανοήσουν τη χρησιμότητα και το σημαντικό ρόλο των σχολικών βιβλιοθηκών στην εκπαιδευτική διαδικασία
- κατανοήσουν τη σημασία της εισαγωγής των Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνίας στην αποτελεσματική λειτουργία των σχολικών μονάδων

Περιγραφή:

Έννοια, σκοπός & στόχοι σχολικής βιβλιοθήκης: (Νομοθετικό πλαίσιο σχολικής βιβλιοθήκης και Μανιφέστο UNESCO), Ο ρόλος της σχολικής βιβλιοθήκης στο σύγχρονο σχολείο: (Λειτουργίες σχολικής βιβλιοθήκης και Παράγοντες αποτελεσματικότητας σχολικής βιβλιοθήκης), Οι αρμοδιότητες και ο ρόλος: (του υπεύθυνου της σχολικής βιβλιοθήκης, της επιτροπής, του διευθυντή, των εκπαιδευτικών, των μαθητών), Κτιριακές προδιαγραφές (διεθνείς - εθνικές Εξοπλισμός Προβολή εικόνων – παραδειγμάτων) Συλλογές σχολικής βιβλιοθήκης, Οργάνωση & βιβλιοθηκονομική επεξεργασία υλικού, Τρόποι, μέθοδοι & κανόνες πρόσβασης στο υλικό της σχολικής βιβλιοθήκης & στο διαδίκτυο, Δανεισμός υλικού Διαδανεισμός υλικού μεταξύ βιβλιοθηκών, Ηλεκτρονικά συστήματα διαχείρισης λειτουργιών και υλικού σχολικής βιβλιοθήκης, Συλλογικός κατάλογος σχολικών βιβλιοθηκών, Συμβολή Σχολικής Βιβλιοθήκης, Δίκτυο επικοινωνίας & συνεργασίας, Ψηφιακή Σχολική Διοίκηση, Διαλειτουργικότητα στη σχολική διοίκηση, Μοντελοποίηση διοικητικών εργασιών, Πρακτική.

Διδακτική μεθοδολογία:

- Διαλέξεις
- Επισκέψεις σε βιβλιοθήκες (σχολικές, ακαδημαϊκές)

Διδακτικός χρόνος:

36 ώρες (3x12 εβδομάδες)

Γλώσσα διδασκαλίας:

Ελληνική

Προαπαιτούμενες γνώσεις:

Καμία

Αξιολόγηση:

Γραπτή εξέταση (100%)

Προτεινόμενη βασική βιβλιογραφία:

Hartzell, G. (2003). *Building influence for the school librarian: tenets, targets & tactics*. 2nd ed. Worthington, Ohio: Linworth Pub.

- Hartzell, G. (2003). *Building influence for the school librarian: tenets, targets & tactics*. 2nd ed. Worthington, Ohio: Linworth Pub.
- Haycock, K. (ed.) (1999). *Foundations for effective school library media programs*. Colorado: Libraries Unlimited.
- American Association of School Librarians, Association for Educational Communications and Technology (1988). *Information power: guidelines for school library media programs*. Chicago: American Library Association, Washington, D.C.: Association for Educational Communications and Technology.
- Orden, P. V. (2000). *Selecting books for the elementary school library media center: a complete guide*. New York, London: Neal Schuman.

324 – Οικονομοτεχνικές μελέτες στην εκπαίδευση

Εξάμηνο:	Γ'
Κατεύθυνση:	Διοίκηση και Διαχείριση Εκπαιδευτικών Μονάδων
Ωρες διδασκαλίας:	3
Διδακτικές Μονάδες:	3
Αριθμός Πιστωτικών Μονάδων (ECTS):	7
Υπεύθυνη Μαθήματος:	Έλβια Σαΐτη, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο

Σκοπός:

Οι στόχοι της σχολικής μονάδας εξαρτώνται από πολλούς παράγοντες όπως για παράδειγμα αποτελεσματική κατανομή και διαχείριση των οικονομικών πόρων. Παρόλα αυτά οι αποφάσεις για τις εκπαιδευτικές δαπάνες εξαρτώνται όχι μόνο από νομισματικούς παράγοντες αλλά και από άλλους παράγοντες όπως είναι η επένδυση στο ανθρώπινο κεφάλαιο. Η εκπαίδευση αποτελεί το πιο σημαντικό δείκτη οικονομικής ανάπτυξης μιας χώρας και για την ομαλή διεξαγωγή της εκπαιδευτικής διαδικασίας είναι απαραίτητη η αποδοτική και αποτελεσματική διαχείριση των εκπαιδευτικών δαπανών.

Μαθησιακά Αποτελέσματα:

Μετά την ολοκλήρωση του παραπάνω μαθήματος οι μεταπτυχιακοί φοιτητές αναμένεται να είναι σε θέση να:

- κατανοήσουν την έννοια του ανθρώπινου κεφαλαίου και τη συμβολή του στην οικονομική ανάπτυξη μιας χώρας
- κατανοήσουν ότι ένας παραγωγικός πληθυσμός όπου έχει επενδύσει στο ανθρώπινο κεφάλαιο (εκπαίδευση) αποτελεί προσδιοριστικό παράγοντα οικονομικής ανάπτυξης

Περιγραφή:

Στοιχεία Ανάπτυξης, Οικονομική Ανάπτυξη και Οικονομική Μεγέθυνση, Μοντέλα Οικονομικής Μεγέθυνσης, Human capital, Endogenous growth models, Πληθυσμός, εργασία, υγεία και διατροφή, Κόστος και ανάλυση των μη νομισματικών ωφελειών της εκπαίδευσης, Οικονομικές θεωρίες για την εκπαίδευση (ανθρώπινο κεφάλαιο, signalling theory), Εκπαίδευση, Κατάρτιση και Παγκόσμια Οικονομία, Εκπαίδευση ως καταναλωτικό και επενδυτικό αγαθό, Επιδράσεις της εκπαίδευσης στην ανάπτυξη, Έμμεση και Άμεση επίδραση της εκπαίδευσης, Δημόσια Οικονομικά και Χρηματοδότηση της Εκπαίδευσης: Η περίπτωση της ελληνικής εκπαίδευσης, Ανάλυση κινδύνου, προσανατολισμός της εκπαίδευσης.

Διδακτική μεθοδολογία:

- Διαλέξεις
- Παρουσιάσεις των εργασιών από τους μεταπτυχιακούς φοιτητές Η συζήτηση και οι κρίσεις των συμμετεχόντων στο μάθημα είναι απαραίτητη.

Διδακτικός χρόνος:

36 ώρες (3x12 εβδομάδες)

Γλώσσα διδασκαλίας:

Ελληνική

Προαπαιτούμενες γνώσεις:

Βασικές Αρχές Οικονομικής Επιστήμης

Αξιολόγηση:

- Γραπτή εξέταση στο τέλος του εξαμήνου (70%)
- Συγγραφή και παρουσίαση εργασιών (30%)

Προτεινόμενη βασική βιβλιογραφία:

Η παρακάτω βιβλιογραφία είναι ενδεικτική και βοηθά τους μεταπτυχιακούς φοιτητές να επεκτείνουν τις γνώσεις τους στο συγκεκριμένο αντικείμενο και να κατανοήσουν καλύτερα τις έννοιες. Ως διδακτικά βοηθήματα θα δοθούν στους μεταπτυχιακούς φοιτητές άρθρα επιλεγμένων συγγραφέων καθώς και εκτενής βιβλιογραφία.

Hanushek, E.& Welch, F. (Editors) (2006). *Handbook of the Economics of Education Vol. .1* North Holland

Checci, D. (2006). *The Economics of Education: Human Capital, Family Background and Inequality*. Cambridge University Press

McMahon, W.W. (2002). *Education and Development: Measuring the social Benefits*. Oxford University Press

Goodman, R.T. (2003). *World, Class, Women: Global Literature, Education and Training*. Taylor & Francis Group

Lipman, P. (2003). *High stakes Education: Inequality, Globalisation and Urban school reform*. Taylor & Francis Group

**ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ: ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ
«ΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ»**

231 – Μουσειακή εκπαίδευση

Εξάμηνο:	Β΄
Κατεύθυνση:	Αγωγή και Πολιτισμός
Ωρες διδασκαλίας:	3
Διδακτικές Μονάδες:	3
Αριθμός Πιστωτικών Μονάδων (ECTS):	7
Υπεύθυνη Μαθήματος:	Ειρήνη Νάκου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

Σκοπός:

Το μάθημα προσεγγίζει την έννοια της μουσειακής εκπαίδευσης υπό το πρίσμα σύγχρονων επιστημολογικών προσεγγίσεων για την επικοινωνία και τη μάθηση και στη συνέχεια προσφέρει τα μεθοδολογικά εργαλεία για το σχεδιασμό δραστηριοτήτων παιδαγωγικής του ελεύθερου χρόνου στα μουσεία. Παράλληλα, παρέχει τη δυνατότητα στους φοιτητές να εξοικειωθούν με την εφαρμογή εκπαιδευτικών δράσεων μέσα από επισκέψεις σε μουσεία και τη συζήτηση με προσκεκλημένους ομιλητές με πλούσια εμπειρία στο χώρο της μουσειοπαιδαγωγικής.

Μαθησιακά αποτελέσματα:

Μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος οι μεταπτυχιακοί φοιτητές/τριες αναμένεται να έχουν εξοικειωθεί τόσο σε θεωρητικό επίπεδο όσο και σε επίπεδο εφαρμογής με:

- την έννοια και τη λειτουργία του σύγχρονου μουσείου
- τις βασικές ομάδες κοινού των μουσείων και τα χαρακτηριστικά τους
- το αντικείμενο της μουσειοπαιδαγωγικής
- τις έννοιες «τυπική εκπαίδευση», «μη τυπική εκπαίδευση», «άτυπη μάθηση»
- τις σύγχρονες θεωρητικές προσεγγίσεις στην έννοια της μάθησης
- τους διαφορετικούς τύπους νοημοσύνης και τα διαφορετικά στυλ μάθησης
- τις βασικές αρχές επικοινωνίας μουσείων και ομάδων κοινού
- τις βασικές κατηγορίες εκπαιδευτικών δράσεων εντός και εκτός μουσείου

- τη βασική μεθοδολογία ανάπτυξης εκπαιδευτικών δράσεων εντός και εκτός μουσείου σε σχέση με συγκεκριμένες ομάδες (target groups)
- την έρευνα αξιολόγησης

Περιγραφή:

Το σύγχρονο μουσείο – Εισαγωγικά ζητήματα. Επικοινωνία και μάθηση στο μουσείο – Θεωρητικές προσεγγίσεις. Επικοινωνιακή και εκπαιδευτική πολιτική μουσείων. Το κοινό των μουσείων: διαφορετικές ομάδες/διαφορετικές ανάγκες. Εκπαιδευτικά προγράμματα και δράσεις (Βασικές μεθοδολογικές αρχές και σχεδιασμός - Συγκεκριμένες εφαρμογές σε μουσεία - Μάθηση μέσω αντικειμένων – Μουσειοσκευές - Προγράμματα προσέγγισης). Αξιολόγηση εκπαιδευτικών δράσεων.

Διδακτική μεθοδολογία:

- Μελέτη και επεξεργασία επιστημονικής αρθρογραφίας
- Διαλέξεις (από τον υπεύθυνο του μαθήματος και από προσκεκλημένους ομιλητές)
- Ατομική ή ομαδική ανάθεση εργασιών

Διδακτικός χρόνος:

36 ώρες (3x12 εβδομάδες)

Γλώσσα διδασκαλίας:

Ελληνική

Προαπαιτούμενες γνώσεις:

Βασικές γνώσεις παιδαγωγικής

Αξιολόγηση:

- Γραπτή εξέταση (40%)
- Συγγραφή εργασιών (60%)

Προτεινόμενη βασική βιβλιογραφία:

Falk, J. and Dierking, L. (2000). *Learning from Museums: Visitor Experiences and the Making of Meaning*. AltaMira Press.

- Hooper-Greenhill, E. (1999). Σκέψεις για τη μουσειακή εκπαίδευση και επικοινωνία στη μεταμοντέρνα εποχή. *Αρχαιολογία και Τέχνες*, 72, 47-49.
- Hooper-Greenhill, E. (2007). *Museums and Education. Purpose, pedagogy, performance*. London: Routledge.
- Lord, B. (ed.) (2007). *The Manual of Museum Learning*. Lanham-New York-Toronto-Plymouth UK: AltaMira Press.
- Νάκου, Ε. (2001). *Μουσεία: Εμείς, τα Πράγματα και ο Πολιτισμός*. Αθήνα: Νήσος.

232 – Θεατρολογία – Βιωματικά σεμινάρια προσωπικής ανάπτυξης³

Εξάμηνο:	Β΄
Κατεύθυνση:	Αγωγή και Πολιτισμός
Ωρες διδασκαλίας:	3
Διδακτικές Μονάδες:	5
Αριθμός Πιστωτικών Μονάδων (ECTS):	10
Υπεύθυνη Μαθήματος:	Αύρα Ξεπαπαδάκου, Λέκτορας, Πανεπιστήμιο Κρήτης

Σκοπός:

Η προτεινόμενη σειρά μαθημάτων αποτελεί μία εισαγωγή στο σύνθετο φαινόμενο του θεάτρου. Στόχος της είναι ανιχνεύσει τα συστατικά στοιχεία και να καλύψει την μακράιωνη εξέλιξη της σκηνικής αυτής τέχνης.

Μαθησιακά αποτελέσματα:

Μετά την ολοκλήρωση του παραπάνω μαθήματος οι μεταπτυχιακοί φοιτητές αναμένεται να έχουν επεξεργαστεί και οικειωθεί με:

- τα είδη και της εκφάνσεις της θεατρικής τέχνης, αλλά και των τεχνών του θεάματος εν γένει.
- την έννοια της θεατρικής παράστασης.
- τα συστατικά του θεάτρου.

3. Για τα βιωματικά σεμινάρια προσωπικής ανάπτυξης βλ. σελ. 27-28.

- τις τέχνες που συνεργάζονται κατά τη θεατρική δημιουργία.
- τους βασικούς σταθμούς στην εξέλιξη της θεατρικής τέχνης από την αρχαιότητα έως σήμερα.
- όψεις του σύγχρονου θεατρικού γίνεσθαι.
- ζητήματα θεατρικής αγωγής και διδασκαλίας των τεχνών.

Περιγραφή:

Πρόκειται να αναπτυχθούν οι ακόλουθες ενότητες: Εισαγωγή στο θέατρο: Είδη, κατηγορίες, ορισμοί, κώδικες. Η παράσταση ως καλλιτεχνικό και κοινωνικό γεγονός. Το θέατρο μέσα στην ιστορία. Το δράμα και ο δραματουργός. Ο ηθοποιός και ο ρόλος. Οι τέχνες και οι άνθρωποι του θεάτρου. Ο θεατρικός χώρος. Από την πλευρά του θεατή. Άλλοι σκηνικοί κώδικες. Θέατρο και εκπαίδευση. Σύγχρονες τάσεις και πρωτοπορία στο θέατρο του 21^{ου} αιώνα.

Διδακτική μεθοδολογία:

- Μελέτη και επεξεργασία βιβλιογραφίας και επιστημονικής αρθρογραφίας
- Παρουσιάσεις-εισηγήσεις (από τον υπεύθυνο του μαθήματος και από προσκεκλημένους ομιλητές)
- Ομαδικές & βιωματικές δραστηριότητες – ασκήσεις και παιχνίδια, με στόχο τη συναισθηματική και σωματική ενεργοποίηση των φοιτητών και την εξοικείωσή τους με τη δραματική έκφραση.
- Ατομική ή ομαδική ανάθεση, σύνθεση και παρουσίαση εργασιών μέσα στην τάξη
- Παρακολούθηση και σχολιασμός εποπτικού υλικού
- Επίσκεψη σε θέατρα και παρακολούθηση παραστάσεων

Διδακτικός χρόνος:

36 ώρες (3x12 εβδομάδες)

Γλώσσα διδασκαλίας:

Ελληνική

Προαπαιτούμενες γνώσεις:

Καμία

Αξιολόγηση:

- Γραπτή εξέταση (80%)
- Συμμετοχικότητα και δραστηριοποίηση (20%)

Προτεινόμενη βασική βιβλιογραφία:

Θέατρο, Κινηματογράφος, Μουσική, Χορός, Εκπαιδευτική Ελληνική Εγκυκλοπαίδεια (1999). Τόμος 28. Αθήνα: Εκδοτική Αθηνών.

Egginton, W. (2003). *How the world became a stage. Presence, theatricality and the question of modernity*. Albany: State University of New York Press.

Ryngaert, J. (1991). *Introduction à l'analyse du théâtre*. Paris: Bordas.

Παπανδρέου, Ν. (1989). *Περί Θεάτρου*. Θεσσαλονίκη: University Studio Press.

Τσιάρας, Α. (επιμ.) (2007). *Το θέατρο στην εκπαίδευση. Θεωρία και πράξη*. Αθήνα: Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου-Τμήμα Θεατρικών Σπουδών & εκδ. Παπαζήση.

233 – Αισθητική αγωγή

Εξάμηνο:	Β΄
Κατεύθυνση:	Αγωγή και Πολιτισμός
Ωρες διδασκαλίας:	3
Διδακτικές Μονάδες:	3
Αριθμός Πιστωτικών Μονάδων (ECTS):	7
Υπεύθυνη Μαθήματος:	Ευαγγελία Γεωργιτσογιάννη, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο

Σκοπός:

Το μάθημα αποσκοπεί στην ανάδειξη των σύγχρονων αισθητικών προσεγγίσεων και του κριτικού προβληματισμού για την τέχνη, την παιδική τέχνη και την μέσω της τέχνης εκπαίδευση, ως απαραίτητων προϋποθέσεων για τη συγκρότηση της αισθητικής αγωγής.

Αναδεικνύεται η επιρροή που η συζήτηση για την τέχνη και την αισθητική καθώς και η φιλοσοφική προβληματική για το τι είναι τέχνη σήμερα, ασκούν στον τρόπο με τον οποίο αντιλαμβανόμαστε

νόμαστε την αισθητική αγωγή και τον τρόπο άσκησής της και αξιοποιείται η σύγχρονη προσέγγιση της αισθητικής ως καλλιέργειας των αισθήσεων, όπως αυτή διαμορφώνεται υπό το φως νέων επιστημονικών και περιβαλλοντικών τάσεων.

Εντός αυτού του πλαισίου εντάσσεται και η κριτική ανάλυση της έννοιας της ‘παιδικής τέχνης’ και της θεωρίας των αναπτυξιακών σταδίων του παιδικού ιχνογραφήματος και προβάλλεται η ανάγκη επαναπροσδιορισμού των παιδαγωγικών μεθόδων που προκύπτουν από την ανάλυση και ερμηνεία του, δεδομένου μάλιστα ότι αυτές κατευθύνουν, εν πολλοίς, και τον τρόπο με τον οποίο εισάγεται και αντιμετωπίζεται η τέχνη στην εκπαίδευση.

Μαθησιακά αποτελέσματα:

Μετά την ολοκλήρωση του παραπάνω μαθήματος οι μεταπτυχιακοί φοιτητές αναμένεται να έχουν εξοικειωθεί με:

- βασικές έννοιες και πεδία έρευνας της αισθητικής και της φιλοσοφίας της τέχνης
- σύγχρονες φιλοσοφικές συζητήσεις για την τέχνη και τους τρόπους με τους οποίους αυτές συνδέονται με και επηρεάζουν την αισθητική αγωγή
- θεωρίες και εκπαιδευτικά προγράμματα αισθητικής αγωγής
- τις ιστορικές παραμέτρους της έννοιας της παιδικής τέχνης
- βασικές μεθόδους ανάλυσης του παιδικού σχεδίου
- κριτική προσέγγιση των εκπαιδευτικών μεθόδων που απορρέουν από την θεώρηση των αναπαραστατικών σταδίων του παιδικού σχεδίου
- ψυχολογία και νευροφυσιολογία της αντίληψης σε ό,τι αφορά τη αισθητική πρόσληψη
- τις σύγχρονες τάσεις στην περιβαλλοντική αισθητική
- τη συμβολή των νέων τεχνολογιών στη σύγχρονη τέχνη και αισθητική

Περιγραφή:

Το μάθημα της «Αισθητικής Αγωγής» αναπτύσσεται σε τρεις διαφορετικές αλλά στενά συνδεδεμένες μεταξύ τους ενότητες:

Στην πρώτη ενότητα αναπτύσσονται θέματα σχετικά με τις πηγές της νεότερης και σύγχρονης αισθητικής και τίθενται ερωτήματα σε σχέση με το πώς ορίζεται, προσδιορίζεται ή προσεγγίζεται η τέχνη και η αισθητική εμπειρία στην εποχή μας. Επιχειρείται μια διερεύνηση της σχέσης των ζητημάτων αυτών με το εκπαιδευτικό πλαίσιο και τη διαμόρφωση προγραμμάτων αισθητικής αγωγής. Στη δεύτερη ενότητα, μελετάται η ιστορία της έννοιας της παιδικής τέχνης, η οποία αναδεικνύε-

ται ως ένα περιστατικό στην ιστορία του δυτικού πολιτισμού. Αναπτύσσεται η θεωρία των αναπτυξιακών σταδίων του παιδικού σχεδίου, ο πολιτιστικός χαρακτήρας των παιδικών ιχνογραφημάτων, οι έννοιες της ‘σχολικής τέχνης’ και ‘σχεδιαστικού παιχνιδιού’.

Τέλος, στην τρίτη ενότητα, εξετάζεται η σημασία της καλλιέργειας των αισθήσεων στην αισθητική αγωγή μέσα από τις επιρροές που ασκούν στην τέχνη οι σύγχρονες εξελίξεις στις επιστήμες της αντίληψης, στη διαμόρφωση του περιβάλλοντος και στις νέες τεχνολογίες.

Διδακτική μεθοδολογία:

- Μελέτη επιστημονικής αρθρογραφίας
- Διαλέξεις (από τον υπεύθυνο του μαθήματος και από προσκεκλημένους ομιλητές)
- Ασκήσεις ανάλυσης συγκεκριμένων παιδικών ιχνογραφημάτων.

Διδακτικός χρόνος:

36 ώρες (3x12 εβδομάδες)

Γλώσσα διδασκαλίας:

Ελληνική

Προαπαιτούμενες γνώσεις:

Βασικές γνώσεις Ιστορίας της Τέχνης, Παιδαγωγικής και Διδακτικής

Αξιολόγηση:

Γραπτή εξέταση (80%)

Συμμετοχικότητα και δραστηριοποίηση (20%)

Προτεινόμενη βασική βιβλιογραφία:

Ardouin, I. (2000). *Η καλλιτεχνική αγωγή στο σχολείο*. Αθήνα: Νεφέλη.

Bresler, L. (Ed), (2007). *International Handbook of Research in Arts Education*. UK: Springer.

Parsons, M. J. & Blocker, G. (1993). *Aesthetics and Education*. Urbana & Chicago: University of Illinois Press.

Thomas, G. & Silk, A. (1997). *Η Ψυχολογία του Παιδικού Σχεδίου*. Αθήνα: Καστανιώτης

Zeki, S. (2002). *Εσωτερική όραση: μια εξερεύνηση της τέχνης και του εγκεφάλου*. Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.

234 – Προστασία πολιτισμικής κληρονομιάς

Εξάμηνο:	Β΄
Κατεύθυνση:	Αγωγή και Πολιτισμός
Ωρες διδασκαλίας:	3
Διδακτικές Μονάδες:	3
Αριθμός Πιστωτικών Μονάδων (ECTS):	8
Υπεύθυνοι Μαθήματος:	Ρόϊδω Μητούλα, Επίκουρη Καθηγήτρια, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο Γεώργιος Μαλινδρέτος, Επίκουρος Καθηγητής, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο

Σκοπός:

Το μάθημα αποσκοπεί στη μελέτη των διάφορων τρόπων προστασίας της πολιτισμικής κληρονομιάς και στην εξοικείωση των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών με αυτές μέσω διαλέξεων, εργασιών και επισκέψεων σε μουσεία και άλλους χώρους που έχουν σχέση με τη διάσωση πολιτιστικών αγαθών. Αποσκοπεί επίσης στην εξοικείωσή τους με τις μεθόδους πολιτισμικής διαχείρισης. Κύριος στόχος είναι ο κάθε μεταπτυχιακός φοιτητής/τρια να διευρύνει τις γνώσεις του και να ανταλλάξει με τους συναδέλφους του γνώσεις, προτάσεις και δημιουργικές ιδέες πάνω σε θέματα προστασίας, προβολής και ανάδειξης της πολιτισμικής κληρονομιάς.

Μαθησιακά αποτελέσματα:

Μετά την ολοκλήρωση του παραπάνω μαθήματος οι μεταπτυχιακοί φοιτητές/τριες αναμένεται να έχουν επεξεργαστεί και εξοικειωθεί τόσο σε θεωρητικό επίπεδο όσο και σε επίπεδο εφαρμογής με:

- τη σημασία της προστασίας και διάσωσης των πολιτισμικών αγαθών
- το ρόλο των διάφορων φορέων προστασίας της πολιτισμικής κληρονομιάς
- τη σημασία της πολιτισμικής διαχείρισης
- τις δυνατότητες προβολής και ανάδειξης της πολιτισμικής κληρονομιάς

Περιγραφή:

Η έννοια της Πολιτισμικής Κληρονομιάς. Η ανάγκη για την προστασία και τη διάσωση των πολιτισμικών αγαθών. Μέτρα προστασίας των πολιτισμικών αγαθών. Η διεθνής εμπειρία στην προστασία της πολιτισμικής κληρονομιάς. Η ελληνική εμπειρία στην προστασία της πολιτισμικής κληρονομιάς. Ιστορική αναδρομή του νομοθετικού πλαισίου για την προστασία της πολιτισμικής κληρονομιάς. Τα Μουσεία, Αρχεία και άλλοι φορείς προστασίας της Πολιτισμικής Κληρονομιάς. Πολιτιστική Διπλωματία. Πολιτισμός και Εκπαίδευση. Η Πολιτισμική Διαχείριση στην υπηρεσία του Πολιτισμού. Προβολή και Ανάδειξη της Πολιτισμικής Κληρονομιάς.

Διδακτική μεθοδολογία:

- Διαλέξεις (από τη διδάσκουσα και από προσκεκλημένους ομιλητές) με χρήση εποπτικού υλικού
- Μελέτη και επεξεργασία επιστημονικής αρθρογραφίας
- Ανάθεση και παρουσίαση ατομικών εργασιών
- Επισκέψεις σε χώρους που έχουν σχέση με την προστασία της πολιτισμικής κληρονομιάς

Διδακτικός χρόνος:

36 ώρες (3x12 εβδομάδες)

Γλώσσα διδασκαλίας:

Ελληνική

Προαπαιτούμενες γνώσεις:

Βασικές γνώσεις Ιστορίας του Πολιτισμού

Αξιολόγηση:

- Γραπτή εξέταση (70%)
- Συγγραφική και παρουσίαση υποχρεωτικών εργασιών (30%, προστίθεται στο βαθμό γραπτής εξέτασης)

Προτεινόμενη βασική βιβλιογραφία:

Βερνίκος, Ν., Δασκαλοπούλου, Σ., Μπαντιμαρούδης, Φ., Μπούμπαρης, Ν. & Παπαγεωργίου, Δ. (επιμ.) (2005). *Πολιτιστικές βιομηχανίες. Διαδικασίες, Υπηρεσίες, Αγαθά*. Αθήνα: Κριτική.

- Bell, C., Napoleon, V. (2009). *First Nations Cultural Heritage and Law: Case Studies, Voices, and Perspectives*, Law and Society Series. UK: University of British Columbia Press.
- Βουδούρη, Δ. & Στράτη Α. (Εισαγωγή- Επιμέλεια) (1999). *Η προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς σε διεθνές και ευρωπαϊκό επίπεδο – κείμενα δημοσίου δικαίου 3*. Αθήνα – Κομοτηνή: Σάκκουλας.
- Λάββας, Γ. (1997). Πολιτιστική Κληρονομιά. Κορυφαία Μνημειακά Συγκροτήματα του Ελλαδικού Χώρου. Αθήνα: Ε.Κ.Π.Α.
- Παυλογεωργάτος, Γ. (2009). *Διατήρηση της Υλικής Πολιτιστικής Κληρονομιάς*. Αθήνα: Γκιούρδας

331 – Λαϊκή τέχνη και πολιτισμός

Εξάμηνο:	Γ΄
Κατεύθυνση:	Αγωγή και Πολιτισμός
Ωρες διδασκαλίας:	3
Διδακτικές Μονάδες:	3
Αριθμός Πιστωτικών Μονάδων (ECTS):	6
Υπεύθυνη Μαθήματος:	Βασιλική Κωσταρέλλη, Επίκουρη Καθηγήτρια, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο

Σκοπός:

Το μάθημα αποσκοπεί στη μελέτη των διάφορων μορφών λαϊκής τέχνης και πολιτισμού στον ελληνικό και στον ευρύτερο βαλκανικό χώρο, στην εξοικείωση των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών με αυτές μέσω διαλέξεων, εργασιών και επισκέψεων σε μουσεία και άλλους χώρους που έχουν σχέση με τη λαϊκή τέχνη και πολιτισμό. Αποσκοπεί επίσης στη σύνδεση της λαϊκής παράδοσης με τη σύγχρονη εποχή. Κύριος στόχος είναι ο κάθε μεταπτυχιακός φοιτητής/τρια να διευρύνει τις γνώσεις του και να ανταλλάξει με τους συναδέλφους του γνώσεις, προτάσεις και δημιουργικές ιδέες πάνω σε θέματα ανάδειξης και αξιοποίησης του λαϊκού πολιτισμού.

Μαθησιακά αποτελέσματα:

Μετά την ολοκλήρωση του παραπάνω μαθήματος οι φοιτητές αναμένεται να έχουν επεξεργαστεί και οικειωθεί τόσο σε θεωρητικό επίπεδο όσο και σε επίπεδο εφαρμογής με:

- τις διάφορες μορφές λαϊκής τέχνης και πολιτισμού
- τις σχέσεις και αλληλεπιδράσεις της λαϊκής τέχνης και πολιτισμού του ελλαδικού χώρου με εκείνες των γειτονικών λαών
- την ιστορία, την παράδοση και τους συμβολισμούς της ενδυμασίας
- την παραδοσιακή διατροφή ως παράγοντα υγείας και πολιτισμού
- τις δυνατότητες ανάδειξης και αξιοποίησης του λαϊκού πολιτισμού

Περιγραφή:

Λαϊκή Τέχνη και Πολιτισμός: Θεωρητικές Προσεγγίσεις. Ιστορικό Πλαίσιο. Αρχιτεκτονική. Ζωγραφική. Γλυπτική. Διακοσμητικές Τέχνες. Εκφάνσεις του λαϊκού πολιτισμού στον ελλαδικό και στον ευρύτερο βαλκανικό χώρο. Ενδυμασία: Ιστορία και Παράδοση- Τύποι και Συμβολισμοί. Διατροφή: Διαιτητικές συνήθειες και Πολιτισμός- Υγεία και Παράδοση. Δυνατότητες ανάδειξης και αξιοποίησης του λαϊκού πολιτισμού.

Διδακτική μεθοδολογία:

- Μελέτη και επεξεργασία επιστημονικής αρθρογραφίας
- Διαλέξεις (από τον υπεύθυνο του μαθήματος και από προσκεκλημένους ομιλητές) με χρήση εποπτικού υλικού
- Ανάθεση ατομικών προαιρετικών εργασιών
- Επισκέψεις σε μουσεία, μνημεία και άλλους χώρους που έχουν σχέση με τη λαϊκή τέχνη και πολιτισμό

Διδακτικός χρόνος:

36 ώρες (3x12 εβδομάδες)

Γλώσσα διδασκαλίας:

Ελληνική

Προαπαιτούμενες γνώσεις:

Βασικές γνώσεις Ιστορίας της Τέχνης και Λαογραφίας

Αξιολόγηση:

- Γραπτή εξέταση (70%)

- Συγγραφή και παρουσίαση προαιρετικών εργασιών (30%, λαμβάνεται υπόψη εάν ο βαθμός της γραπτής εξέτασης είναι τουλάχιστον 4).

Προτεινόμενη βασική βιβλιογραφία:

Ζώρα, Π. (1994). *Λαϊκή Τέχνη*. Αθήνα: Εκδοτική Αθηνών.

Μακρής, Κ. Α. (1976). *Η λαϊκή τέχνη του Πηλίου*. Αθήνα: Μέλισσα.

Μερακλής, Μ. (1992). *Λαϊκή Τέχνη*. Αθήνα: Οδυσσέας.

Νεοελληνική Χειροτεχνία (1969). Αθήνα: εκδ. Εθνική Τράπεζας της Ελλάδος.

Χατζημιχάλη, Α. (1948-1954). *Ελληνικά Εθνικά Ενδυμασία* (τομ. Α' & Β'). Αθήνα.

332 – Η Λογοτεχνία και ο Τύπος στην εκπαίδευση

Εξάμηνο:	Γ'
Κατεύθυνση:	Αγωγή και Πολιτισμός
Ωρες διδασκαλίας:	3
Διδακτικές Μονάδες:	3
Αριθμός Πιστωτικών Μονάδων (ECTS):	6
Υπεύθυνη Μαθήματος:	Βασιλική Λαλαγιάννη, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Σκοπός:

Το μάθημα αυτό – που εξετάζει δύο διαφορετικά αντικείμενα, τη Λογοτεχνία και τον Τύπο, στο πλαίσιο της Εκπαίδευσης – στοχεύει στη μελέτη των βασικών φάσεων ανάπτυξης του νεανικού εντύπου στην Ελλάδα μέσα από την ιστορία του, τους κυριότερους σταθμούς του και μέσα από συγκρίσεις με ευρωπαϊκά αντίστοιχα έντυπα. Στοχεύει ακόμη στην εξοικείωση των φοιτητών/τριών τόσο με τις σύγχρονες θεωρίες της λογοτεχνίας, με έμφαση στη θεωρία της αναγνωστικής ανταπόκρισης όσο και με τη διαθεματική και διεπιστημονική προσέγγιση.

Μαθησιακά αποτελέσματα:

Μετά την ολοκλήρωση του παραπάνω μαθήματος οι φοιτητές/τριες αναμένεται να έχουν:

- κατακτήσει γνωσιακά βασικά σημεία της ιστορίας του μαθητικού και νεανικού εντύπου στην Ελλάδα και
- αποκτήσει έναν ικανοποιητικό βαθμό οικείωσης με τη θεωρία της λογοτεχνίας και τις διδακτικές της εφαρμογές

Περιγραφή:

Εισαγωγή στις σύγχρονες πολιτισμικές θεωρίες. Ορισμοί της κουλτούρας. Εισαγωγή στις θεωρίες της λογοτεχνίας. Λογοτεχνία και παρα-λογοτεχνικά είδη. Η λογοτεχνία στην Εκπαίδευση. Διδακτικές προσεγγίσεις του λογοτεχνικού κειμένου. Διαθεματική προσέγγιση της γνώσης. Ο νεανικός Τύπος και το μαθητικό έντυπο στην Ελλάδα (19^{ος}-20^{ος} αι.). Ιστορικές προσεγγίσεις. ‘Η Διάπλασις των παιδων’. Το ‘στρατευμένο’ έντυπο/ το χριστιανικό έντυπο (μεσοπόλεμος/μεταπολεμική περίοδος). Λογοτεχνία για νέους και ιδεολογία. Λογοτεχνικό νεανικό κείμενο και κοινωνικά-πολιτικά ζητήματα: μετανάστευση, μειονοτικές ομάδες, σεξισμός, μορφές βίας, οικολογία, κ.ά. Η πολιτική γελοιογραφία. Φεμινιστική θεωρία και κριτική. Εμφυλες διαστάσεις της γραφής. Το λογοτεχνικό βιβλίο για κορίτσια (19^{ος}-20^{ος} αι.). Το φύλο στα ΜΜΕ και στον Τύπο. Το φεμινιστικό έντυπο και οι φεμινιστικές ιστορίες για παιδιά και νέους. Το λογοτεχνικό κείμενο και η μεταφορά του στον κινηματογράφο. Case studies Μαργκερίτ Ντυράς και Θεόδωρος Αγγελόπουλος.

Διδακτική μεθοδολογία:

- Μελέτη επιστημονικής ελληνικής και ξενόγλωσσης αρθρογραφίας
- Διαλέξεις από τον υπεύθυνο του μαθήματος και από προσκεκλημένους ομιλητές
- Ανάθεση, σύνθεση και παρουσίαση εργασιών
- Παρακολούθηση και σχολιασμός DVD σχετικών με τα διδασκόμενα γνωστικά αντικείμενα

Διδακτικός χρόνος:

36 ώρες (3x12 εβδομάδες)

Γλώσσα διδασκαλίας:

Ελληνική

Προαπαιτούμενες γνώσεις:

Βασικές γνώσεις Ιστορίας της ελληνικής Λογοτεχνίας και του Πολιτισμού

Αξιολόγηση:

- Γραπτή εξέταση (60%)
- Συμμετοχή (10%)
- Συγγραφή εργασιών (30%)

Προτεινομένη βασική βιβλιογραφία:

- Αθανασόπουλος, Β. (2005). *Οι ιστορίες του κόσμου*. Αθήνα: εκδ. Πατάκης.
- Καλογήρου, Τ. & Λαλαγιάννη, Κ. (2005). *Η Λογοτεχνία στο σχολείο. Θεωρητικές προσεγγίσεις και διδακτικές εφαρμογές στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση*, Εισαγωγή: Α.Κατσίκη-Γκίβαλου. Αθήνα: Γ. Δαρδανός - Τυπωθήτω.
- Κανατσούλη, Μ. (2008). *Ο ήρωας και η ηρωίδα με τα χίλια πρόσωπα. Νέες απόψεις για το φύλο στην παιδική λογοτεχνία*. Αθήνα: Gutenberg.
- Πάτσιου, Β. (1995). *Η Διάπλωση των Παίδων 1879-1922. Το πρότυπο και η συγκρότησή του*. Αθήνα: Καστανιώτης.
- Φρυδάκη, Ε. (2003). *Η θεωρία της λογοτεχνίας στην πράξη της διδασκαλίας*. Αθήνα: Κριτική.

333 – Πολιτισμική τεχνολογία

Εξάμηνο:	Γ΄
Κατεύθυνση:	Αγωγή και Πολιτισμός
Ωρες διδασκαλίας:	3
Διδακτικές Μονάδες:	3
Αριθμός Πιστωτικών Μονάδων (ECTS):	6
Υπεύθυνη Μαθήματος:	Μαρία Νικολαΐδη, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο

Σκοπός:

Το μάθημα αποσκοπεί στην εξοικείωση των φοιτητών με τη χρήση της ψηφιακής τεχνολογίας και ειδικότερα της τεχνολογίας των υπολογιστών για την αποτελεσματικότερη διαχείριση πολιτισμικών συλλογών και την ψηφιοποίηση αυτών.

Μαθησιακά αποτελέσματα:

Μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές αναμένεται να έχουν:
εξοικειωθεί με τη χρήση της τεχνολογίας Web και τη διαχείριση και χρήση ψηφιακών πολιτισμικών συλλογών
μία εποπτική εικόνα σχετικά με ηλεκτρονικά μουσεία, αρχεία, περιοδικά πολιτισμικού περιεχομένου, σε ελληνικό και διεθνές επίπεδο.

Περιγραφή:

Το μάθημα καλύπτει βασικά θέματα που αφορούν στην οργάνωση και χρήση ψηφιακών συλλογών πολιτισμικού περιεχομένου. Αναλυτικότερα στο πλαίσιο του μαθήματος θα μελετήσουμε: Την έννοια της Πολιτισμικής Τεχνολογίας. Την σκοπό και την αναγκαιότητα ύπαρξης των ψηφιακών συλλογών πολιτισμικού περιεχομένου. Βασικές Έννοιες σχετικά με το Διαδίκτυο και τον Παγκόσμιο Ιστό (WWW). Τα βασικά χαρακτηριστικά των ψηφιακών συλλογών. Τεχνολογίες Ψηφιοποίησης. Λογισμικό για τη δημιουργία και υποστήριξη ψηφιακών συλλογών. Μεταδεδομένα. Διαχείριση και χρήση ψηφιακών συλλογών πολιτισμικού περιεχομένου. Παραδείγματα από το διεθνή χώρο. Ηλεκτρονικά μουσεία. Ηλεκτρονικά αρχεία. Ηλεκτρονικά περιοδικά πολιτισμικού περιεχομένου. Η ελληνική πραγματικότητα.

Διδακτική μεθοδολογία:

Το μάθημα περιλαμβάνει θεωρητικές διαλέξεις (από τον υπεύθυνο του μαθήματος και προσκεκλημένους ομιλητές), καθώς και εργαστήριο.

Επίσης παρέχεται συνεχής υποστήριξη μέσω e-class. Ο δικτυακός τόπος του μαθήματος είναι <http://eclass.hua.gr/courses/OIK171/>.

Στο πλαίσιο του μαθήματος οι φοιτητές καλούνται να δημιουργήσουν τη δική τους ψηφιακή πολιτισμική συλλογή.

Διδακτικός χρόνος:

36 ώρες (3x12 εβδομάδες)

Γλώσσα διδασκαλίας:

Ελληνική

Προαπαιτούμενες γνώσεις:

Βασικές γνώσεις χρήσης υπολογιστή

Αξιολόγηση:

- Γραπτή εξέταση (30%)
- Ομαδική εργασία (70%)

Προτεινόμενη βασική βιβλιογραφία:

Glen C. & Royston, M. (2008). *Digital Culture: Understanding New Media*. Open University Press.

Reese, T. & Banerjee, J. (2008). *Building Digital Libraries: A How-to-Do-It Manual for Librarians*. New York, NY: Neal-Schuman.

Willinsky, J. (2009). *The Access Principle: The Case for Open Access to Research and Scholarship*. Digital Libraries and Electronic Publishing Series.

Kolbitsch, J. (2008). *Recent Developments in Digital Libraries. How Web 2.0 Changes our Libraries*. VDM Verlag Dr. Müller, Saarbrücken.

334 – Τοπική ιστορία, τέχνη και πολιτισμός – Πρακτικές ασκήσεις

Εξάμηνο:	Γ'
Κατεύθυνση:	Αγωγή και Πολιτισμός
Ωρες διδασκαλίας:	3
Διδακτικές Μονάδες:	5 (μαζί με τις Πρακτικές ασκήσεις)
Αριθμός Πιστωτικών Μονάδων (ECTS):	10 (μαζί με τις Πρακτικές ασκήσεις)
Υπεύθυνοι Μαθήματος:	Ελένη Σαρδιανού, Λέκτορας, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο Ευαγγελία Γεωργιτσογιάννη, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο (Πρακτικές ασκήσεις)

Α' Μέρος: Τοπική ιστορία, τέχνη και πολιτισμός

Σκοπός:

Το μάθημα αποσκοπεί στη μελέτη της τοπικής ιστορίας αναφορικά με την τέχνη και τον πολιτισμό που διαμορφώνουν το τοπικό πολιτισμικό περιβάλλον. Επιδιώκεται επίσης να αναδειχθεί η σχέση μεταξύ τοπικής ιστορίας, ιστορίας του τοπίου και περιβαλλοντικής εκπαίδευσης και να συνειδητοποιηθεί από αυτούς η περιβαλλοντική διάσταση της τοπικής ιστορίας. Επιδιώκεται επίσης να προβληματίσει τους μεταπτυχιακούς φοιτητές/τριες σε θέματα προστασίας και διαχείρισης του περιβάλλοντος, συνδέοντας την εκπαίδευση με το σύγχρονο προβληματισμό για τη βελτίωση του αστικού χώρου και την αισθητική προσέγγιση του φυσικού και πολιτισμικού τοπίου, με έμφαση στο μεσογειακό τοπίο.

Μαθησιακά αποτελέσματα:

Μετά την ολοκλήρωση του παραπάνω μαθήματος οι μεταπτυχιακοί φοιτητές/τριες αναμένεται να έχουν επεξεργαστεί και εξοικειωθεί τόσο σε θεωρητικό επίπεδο όσο και σε επίπεδο εφαρμογής με:

- την καίρια συμβολή της τοπικής ιστορίας στην κατανόηση του παρελθόντος από περισσότερες οπτικές γωνίες και σε σύγκριση με τη γενική ιστορία
- τη σημασία της μελέτης του τοπικού πολιτισμικού περιβάλλοντος
- τη χρησιμότητα διδασκαλίας της τοπικής ιστορίας και της ιστορίας του τοπίου, στο πλαίσιο διασύνδεσής τους με τη μελέτη του περιβάλλοντος
- την άσκηση στην ιστορική μέθοδο με τη χρήση και την κριτική ανάλυση τοπικών ιστορικών πηγών
- τη διεπιστημονικότητα της ιστορικής γνώσης

Περιγραφή:

Θεωρητική προσέγγιση του αντικείμενου διδασκαλίας. Ανάλυση των αισθητικών ποιοτήτων της φύσης και των έργων τέχνης. Σύνδεση της αισθητικής εμπειρίας, που παρέχεται μέσω της εκπαίδευσης, με την τοπική ιστορία, την κοινωνία, την αρχαιολογία, την αρχιτεκτονική, την τεχνολογία, το βιομηχανικό σχέδιο. Πολυπολιτισμικότητα και τοπική ιστορία. Ο ρόλος της σχολικής ιστορίας στη σημερινή πολυπολιτισμική κοινωνία. Πηγές της τοπικής ιστορίας, της τέχνης και του πολιτισμού. Ο ρόλος των τοπικών μουσείων. Η τοπική ιστορία, οι τέχνες και ο πολιτισμός ως παράγοντες τοπικής ανάπτυξης. Η δημιουργία του μεσογειακού τοπίου ως αποτέλεσμα της αλληλεπίδρασης φύσης και κοινωνίας. Αντιλήψεις για το μεσογειακό τοπίο. Η συμβολή της τοπικής ιστορίας, των τεχνών και του πολιτισμού στην οικονομική ανάπτυξη, σε τοπικό και εθνικό επίπεδο.

Διδακτική μεθοδολογία:

- Μελέτη και επεξεργασία επιστημονικής βιβλιογραφίας
- Διαλέξεις από τον υπεύθυνο του μαθήματος και από προσκεκλημένους ομιλητές
- Ομαδικές και βιωματικές δραστηριότητες – ασκήσεις
- Ατομική ή ομαδική ανάθεση σύνθεσης εργασιών στους φοιτητές, παρουσίαση και σχολιασμό τους
- Παρακολούθηση και σχολιασμός εκπαιδευτικών DVD
- Επισκέψεις σε χώρους πολιτισμού, σε ιστορικά μουσεία, μουσεία τέχνης και σε ιστορικούς και αρχαιολογικούς χώρους – Επιτόπια έρευνα και μελέτη

Διδακτικός χρόνος:

36 ώρες (3x12 εβδομάδες)

Γλώσσα διδασκαλίας:

Ελληνική

Προαπαιτούμενες γνώσεις:

Βασικές γνώσεις Ιστορίας

Αξιολόγηση:

- Γραπτή εξέταση (40%)
- Συμμετοχικότητα και δραστηριοποίηση (10%)
- Συγγραφή και παρουσίαση εργασιών (50%)

Προτεινόμενη βασική βιβλιογραφία:

Γλυκοφρύδη – Λεοντσίνη Α. (2006) *Αισθητική και τέχνη. Κριτικές θεωρήσεις*. Αθήνα: Συμμετρία.
 Δουκέλης Π. (επιμ.) (2005) *Το ελληνικό τοπίο – Μελέτες ιστορικής γεωγραφίας και πρόσληψης του τοπίου*. Αθήνα: Εστία.
 Λάββας, Γ. Π. (2010). *Ζητήματα πολιτιστικής διαχείρισης*. Αθήνα: Μέλισσα.
 Throsby, D. (2001). *Economics and culture*. Cambridge, U.K.: Cambridge University Press.
 Λεοντσίνης, Γ. Ν. (2009). *Σχολική ιστορία και περιβάλλον*. Αθήνα: Ινστιτούτο του βιβλίου – Α. Καρδαμίτσα.

Β' Μέρος: Πρακτικές Ασκήσεις

Σκοπός:

Οι Πρακτικές Ασκήσεις αποσκοπούν στην εξοικείωση των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών με τα εκπαιδευτικά προγράμματα μουσείων και με τις εκπαιδευτικές ξεναγήσεις σε αρχαιολογικούς χώρους, μουσεία και άλλους χώρους πολιτισμού.

Μαθησιακά αποτελέσματα:

Μετά την ολοκλήρωση των πρακτικών ασκήσεων οι μεταπτυχιακοί φοιτητές/τριες αναμένεται να είναι ικανοί να πραγματοποιούν εκπαιδευτικές ξεναγήσεις σε αρχαιολογικούς χώρους, μουσεία και άλλους χώρους πολιτισμού.

Περιγραφή:

Παρακολούθηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε μουσεία. Πραγματοποίηση μιας εκπαιδευτικής ξενάγησης από κάθε μεταπτυχιακό φοιτητή/τρια.

Διδακτικός χρόνος:

12 ώρες συνολικά

Γλώσσα διδασκαλίας:

Ελληνική

Προαπαιτούμενες γνώσεις:

Βασικές γνώσεις από τα μαθήματα τα οποία διδάχτηκαν στο πλαίσιο του ΠΜΣ.

Αξιολόγηση:

- Εκπαιδευτική ξενάγηση (50%)
- Συμμετοχικότητα και δραστηριοποίηση (50%)

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

401 – Διπλωματική εργασία

Η διαδικασία εκπόνησης της διπλωματικής εργασίας τελείται υπό την επίβλεψη ενός μόνιμου Μέλους ΔΕΠ ως επιβλέπωντος/ουσας, στο πλαίσιο της λειτουργίας τριμελούς εξεταστικής επιτροπής, η οποία ορίζεται από τη Συντονιστική Επιτροπή του Π.Μ.Σ. και τη Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύνθεσης (Γ.Σ.Ε.Σ.) του Τμήματος. Η επιτυχής ολοκλήρωση και αξιολόγηση της Διπλωματικής Εργασίας συνεπάγεται την απόδοση στο μεταπτυχιακό φοιτητή 20 διδακτικών που αντιστοιχούν σε 32 πιστωτικές μονάδες ECTS. Συγκεκριμένες οδηγίες σχετικά με τη μορφή και τη δομή της διπλωματικής εργασίας παρατίθενται στο Παράρτημα Α του παρόντος οδηγού.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α: ΜΟΡΦΗ ΚΑΙ ΔΟΜΗ ΤΗΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

I. Μορφή της διπλωματικής εργασίας

[Εξώφυλλο]

ΧΑΡΟΚΟΠΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΤΜΗΜΑ ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΟΙΚΟΛΟΓΙΑΣ

ΠΜΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ & ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
Όνομα υποψηφίου (κεφαλαία)

Τίτλος Διπλωματικής Εργασίας π.χ. Διερεύνηση της σχέσης μεταξύ γονεϊκής
τυπολογίας και αυτοεκτίμησης στην εφηβική ηλικία

ΑΘΗΝΑ, ΕΤΟΣ

[Εσώφυλλο]

Η παρούσα διπλωματική εργασία εκπονήθηκε στο πλαίσιο των σπουδών για την απόκτηση του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης στη(ν)

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ & ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΡΑΞΗ
ή
ΔΙΟΙΚΗΣΗ & ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ
ή
ΑΓΩΓΗ & ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

που απονέμει το Τμήμα Οικιακής Οικονομίας & Οικολογίας του Χαροκοπέιου Πανεπιστημίου.

Εγκρίθηκε την από την εξεταστική επιτροπή:

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	ΒΑΘΜΙΔΑ	ΥΠΟΓΡΑΦΗ
π.χ.		
Αικ. Μαριδάκη-Κασσωτάκη (επιβλέπουσα)	Καθηγήτρια	
Κ. Κουτρούμπα	Επ. Καθηγήτρια	
Δ. Ζμπάϊνος	Λέκτορας	

3° ΦΥΛΛΟ

Αφιέρωση/-εις (προαιρετικά)

4° ΦΥΛΛΟ

Ευχαριστίες (προαιρετικά)

5° ΦΥΛΛΟ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ (Ελληνικά)

6° ΦΥΛΛΟ

ABSTRACT (Αγγλικά)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σελ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

1.1	1
1.2	6
1.3	9

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

2.1	12
2.2	13

Κ.Ο.Κ.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

II. Δομή της διπλωματικής εργασίας

Το κύριο μέρος της διπλωματικής εργασίας θα πρέπει να περιλαμβάνει τις παρακάτω ενότητες:

- I) Περίληψη (στα Ελληνικά και Αγγλικά)
- II) Ανασκόπηση της βιβλιογραφίας – Σκοπός, ερευνητικά ερωτήματα, υποθέσεις
- III) Μέθοδος (Συμμετέχοντες, Ερευνητικά εργαλεία, Διαδικασία)
- IV) Αποτελέσματα (περιγραφική και επαγωγική ανάλυση δεδομένων)
- V) Σχολιασμός αποτελεσμάτων - Προτάσεις
- VI) Βιβλιογραφία
- VII) Παράρτημα

i) Περίληψη

Παρουσιάζει συνοπτικά το περιεχόμενο της διπλωματικής εργασίας

ii) Ανασκόπηση της βιβλιογραφίας

Έχει ως σκοπό να παρουσιάσει με συστηματικό τρόπο την επιστημονική βιβλιογραφία και αρθρογραφία στην περιοχή που σχετίζεται με το θέμα της διπλωματικής εργασίας. Ξεκινά με ανασκόπηση στο ευρύτερο γνωστικό αντικείμενο και εντοπισμό περιοχών στις οποίες παρουσιάζονται ελλείψεις ως προς την έρευνα και συνεχίζει με ανασκόπηση στο εξειδικευμένο θέμα του ευρύτερου γνωστικού αντικείμενου που ενδιαφέρει το φοιτητή. Τελειώνει με αναγνώριση των θεμάτων που χρήζουν περαιτέρω διερεύνησης και αποτέλεσαν το αντικείμενο έρευνας της διπλωματικής εργασίας.

iii) Μέθοδος

Περιγράφει λεπτομερώς τους συμμετέχοντες της έρευνας, τα ερευνητικά εργαλεία και τη διαδικασία της έρευνας (μεθοδολογία συλλογής δεδομένων και χρονοδιάγραμμα).

iv) Αποτελέσματα

Παρουσιάζονται με ακρίβεια και σαφήνεια τα αποτελέσματα που προέκυψαν από την επεξεργασία των δεδομένων. Στην παρούσα ενότητα δεν σχολιάζονται τα ευρήματα, ούτε αναφέρονται ευρήματα άλλων εργασιών. Είναι επιθυμητό τα αποτελέσματα να παρουσιάζονται με τη μορφή πινάκων, και γραφημάτων. Οι πίνακες και τα γραφήματα πρέπει να έχουν κατάλληλες λεζάντες έτσι ώστε να μπορεί ο αναγνώστης να αντιληφθεί τι εκφράζουν χωρίς να ανατρέχει στο κείμενο. Ιδίαιτη προσοχή πρέπει να δίνεται στην ορθή χρήση των στατιστικών μέτρων.

v) Σχολιασμός αποτελεσμάτων -Προτάσεις

Ο ερευνητής ερμηνεύει τα ευρήματα της έρευνάς του και περιγράφει τη σημασία τους. Συγκρίνει

τα ευρήματά του με αυτά άλλων ερευνητών που εξέτασαν το ίδιο ή παρόμοια θέματα και συζητά τις διαφορές ή ομοιότητες που προέκυψαν. Η ενότητα τελειώνει με τους τυχόν περιορισμούς της έρευνας του, προτάσεις για περαιτέρω διερεύνηση του θέματος και τη διατύπωση ερωτημάτων που προέκυψαν από τα αποτελέσματα της έρευνας

vi) Βιβλιογραφία

Εδώ γίνεται η καταχώρηση όλων των πηγών που έχουν χρησιμοποιηθεί στη διπλωματική εργασία (βιβλία, άρθρα σε περιοδικά, ανακοινώσεις σε πρακτικά συνεδρίων κ.λπ.). Τα στοιχεία σε κάθε βιβλιογραφική παραπομπή πρέπει να παρουσιάζονται σύμφωνα με τις οδηγίες για συγγραφείς του American Psychological Association (APA).

Παραδείγματα βιβλιογραφικών παραπομπών:

Άρθρο σε επιστημονικό περιοδικό	Flavell, J. (2000). Development of children's knowledge about the mental world. <i>International Journal of Behavioral Development</i> , 24(1), 15-23. Astington, J. W., & Jenkins, J. M. (1999). A longitudinal study of the relation between language and theory-of-mind development. <i>Developmental Psychology</i> , 35, 1311-1320. Ackerman, B. P., Szymanski, J., & Silver, D. (1990). Children's use of the common ground in interpreting ambiguous referential utterances. <i>Developmental Psychology</i> , 26, 234-245. Friedman, N. P., Miyake, A., Young, S. E., DeFries, J. C., Corley, R. P., & Hewitt, J. K. (2008). Individual differences in executive functions are almost entirely genetic in origin. <i>Journal of Experimental Psychology: General</i> , 137, 201-225.
Βιβλίο	Rogoff, B. (1990). <i>Apprenticeship in thinking: Cognitive development in social context</i> . Oxford: Oxford University Press.
Κεφάλαιο σε βιβλίο:	Sutton, J. (2003). ToM goes to school: Social cognition and social values in bullying. In B. Repacholi & V. Slaughter (Eds.), <i>Individual differences in theory of mind</i> (pp. 99-120). New York: Psychology Press.

vii) Παράρτημα

Παρουσιάζονται τα ερευνητικά εργαλεία της διπλωματικής εργασίας (π.χ. ερωτηματολόγια) και οι στατιστικές αναλύσεις του στατιστικού προγράμματος που χρησιμοποιήθηκε (π.χ. SPSS).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β:

ΟΔΗΓΙΕΣ ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ ΓΙΑ ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΗΣ ΔΙΑΤΡΙΒΗΣ

Η ερευνητική πρόταση θα πρέπει να περιλαμβάνει τις παρακάτω ενότητες:

- I) Περίληψη
- II) Ανασκόπηση της βιβλιογραφίας
- III) Μέθοδο
- IV) Προτεινόμενη στατιστική ανάλυση
- V) Βιβλιογραφία

i) Περίληψη

Παρουσιάζει συνοπτικά το περιεχόμενο της πρότασης

ii) Ανασκόπηση της βιβλιογραφίας

Έχει ως σκοπό να παρουσιάσει με συστηματικό τρόπο την επιστημονική βιβλιογραφία που σχετίζεται με το θέμα του υποψηφίου. Ξεκινά με ανασκόπηση στο ευρύτερο γνωστικό αντικείμενο και εντοπισμό περιοχών στις οποίες παρουσιάζονται ελλείψεις ως προς την έρευνα και συνεχίζει με ανασκόπηση στο εξειδικευμένο θέμα του ευρύτερου γνωστικού αντικειμένου που ενδιαφέρει το φοιτητή. Τελειώνει με αναγνώριση των θεμάτων που χρήζουν περαιτέρω διερεύνησης και που πιθανόν να αποτελέσουν το αντικείμενο έρευνας της διδακτορικής διατριβής

iii) Μέθοδος

Περιγράφει λεπτομερώς τους συμμετέχοντες της έρευνας, τα ερευνητικά εργαλεία και τη διαδικασία της έρευνας (μεθοδολογία συλλογής δεδομένων και χρονοδιάγραμμα).

iv) Στατιστική Ανάλυση

Παρουσιάζεται ο προτεινόμενος τρόπος στατιστικής επεξεργασίας των δεδομένων για τους στατιστικούς ελέγχους που θα πραγματοποιηθούν.

v) Βιβλιογραφία

Εδώ γίνεται η καταχώρηση όλων των πηγών που έχουν χρησιμοποιηθεί στη βιβλιογραφική ανασκόπηση της πρότασης της διδακτορικής διατριβής (βιβλία, άρθρα σε περιοδικά, ανακοινώσεις

σε πρακτικά συνεδρίων κ.λπ.). Τα στοιχεία σε κάθε βιβλιογραφική παραπομπή πρέπει να παρουσιάζονται σύμφωνα με τις οδηγίες για συγγραφείς του American Psychiatric Association (APA).

Παραδείγματα βιβλιογραφικών παραπομπών:

Άρθρο σε επιστημονικό περιοδικό	Flavell, J. (2000). Development of children's knowledge about the mental world. <i>International Journal of Behavioral Development</i>, 24(1), 15-23. Astington, J. W., & Jenkins, J. M. (1999). A longitudinal study of the relation between language and theory-of-mind development. <i>Developmental Psychology</i>, 35, 1311-1320. Ackerman, B. P., Szymanski, J., & Silver, D. (1990). Children's use of the common ground in interpreting ambiguous referential utterances. <i>Developmental Psychology</i>, 26, 234-245. Friedman, N. P., Miyake, A., Young, S. E., DeFries, J. C., Corley, R. P., & Hewitt, J. K. (2008). Individual differences in executive functions are almost entirely genetic in origin. <i>Journal of Experimental Psychology: General</i>, 137, 201-225.
Βιβλίο	Rogoff, B. (1990). <i>Apprenticeship in thinking: Cognitive development in social context</i>. Oxford: Oxford University Press.
Κεφάλαιο σε βιβλίο:	Sutton, J. (2003). ToM goes to school: Social cognition and social values in bullying. In B. Repacholi & V. Slaughter (Eds.), <i>Individual differences in theory of mind</i> (pp. 99-120). New York: Psychology Press.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ

ΟΔΗΓΙΕΣ ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΗΣ ΔΙΑΤΡΙΒΗΣ

Η μορφή της διδακτορικής διατριβής θα πρέπει να ακολουθεί τις οδηγίες που δίνονται στο Παράρτημα Α που αφορούν στη μορφή της διπλωματικής εργασίας.

Το κύριο μέρος της **διδακτορικής διατριβής** θα πρέπει να περιλαμβάνει τις παρακάτω ενότητες:

- I) Περίληψη (στα Ελληνικά και Αγγλικά)
- II) Ανασκόπηση της βιβλιογραφίας – Σκοπός, ερευνητικά ερωτήματα, υποθέσεις
- III) Μέθοδος (Συμμετέχοντες, Ερευνητικά εργαλεία, Διαδικασία)
- IV) Αποτελέσματα
- V) Σχολιασμός αποτελεσμάτων - Προτάσεις
- VI) Βιβλιογραφία
- VII) Παράρτημα

i) Περίληψη

Παρουσιάζει συνοπτικά το περιεχόμενο της διδακτορικής διατριβής

ii) Ανασκόπηση της βιβλιογραφίας

Έχει ως σκοπό να παρουσιάσει με συστηματικό τρόπο την επιστημονική βιβλιογραφία και αρθρογραφία στην περιοχή που σχετίζεται με το θέμα της διδακτορικής διατριβής. Ξεκινά με ανασκόπηση στο ευρύτερο γνωστικό αντικείμενο και εντοπισμό περιοχών στις οποίες παρουσιάζονται ελλείψεις ως προς την έρευνα και συνεχίζει με ανασκόπηση στο εξειδικευμένο θέμα του ευρύτερου γνωστικού αντικειμένου που ενδιαφέρει το φοιτητή. Τελειώνει με αναγνώριση των θεμάτων που χρήζουν περαιτέρω διερεύνησης και αποτέλεσαν το αντικείμενο έρευνας της διπλωματικής εργασίας.

iii) Μέθοδος

Περιγράφει λεπτομερώς τους συμμετέχοντες της έρευνας, τα ερευνητικά εργαλεία και τη διαδικασία της έρευνας (μεθοδολογία συλλογής δεδομένων και χρονοδιάγραμμα).

iv) Αποτελέσματα

Παρουσιάζονται με ακρίβεια και σαφήνεια τα αποτελέσματα που προέκυψαν από την επεξεργασία των δεδομένων. Στην παρούσα ενότητα δε σχολιάζονται τα ευρήματα, ούτε αναφέρονται ευρήματα άλλων εργασιών. Είναι επιθυμητό τα αποτελέσματα να παρουσιάζονται με τη μορφή πινάκων και γραφημάτων. Οι πίνακες και τα γραφήματα πρέπει να έχουν κατάλληλες λεζάντες έτσι ώστε να μπορεί ο αναγνώστης να αντιληφθεί τι εκφράζουν χωρίς να ανατρέχει στο κείμενο. Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δίνεται στην ορθή χρήση των στατιστικών μέτρων.

v) Σχολιασμός αποτελεσμάτων -Προτάσεις

Ο ερευνητής ερμηνεύει τα ευρήματα της έρευνάς του και περιγράφει τη σημασία τους. Συγκρίνει τα ευρήματά του με αυτά άλλων ερευνητών που εξέτασαν το ίδιο ή παρόμοια θέματα και συζητά τις διαφορές ή ομοιότητες που προέκυψαν. Η ενότητα τελειώνει με τους τυχόν περιορισμούς της έρευνας του, προτάσεις για περαιτέρω διερεύνηση του θέματος και τη διατύπωση ερωτημάτων που προέκυψαν από τα αποτελέσματα της έρευνας

vi) Βιβλιογραφία

Εδώ γίνεται η καταχώρηση όλων των πηγών που έχουν χρησιμοποιηθεί στη διδακτορική διατριβή (βιβλία, άρθρα σε περιοδικά, ανακοινώσεις σε πρακτικά συνεδρίων κ.λπ.). Τα στοιχεία σε κάθε βιβλιογραφική παραπομπή πρέπει να παρουσιάζονται σύμφωνα με τις οδηγίες για συγγραφείς του American Psychological Association (APA).

Παραδείγματα βιβλιογραφικών παραπομπών:

Άρθρο σε επιστημονικό περιοδικό	Flavell, J. (2000). Development of children's knowledge about the mental world. <i>International Journal of Behavioral Development</i> , 24(1), 15-23. Astington, J. W., & Jenkins, J. M. (1999). A longitudinal study of the relation between language and theory-of-mind development. <i>Developmental Psychology</i> , 35, 1311-1320. Ackerman, B. P., Szymanski, J., & Silver, D. (1990). Children's use of the common ground in interpreting ambiguous referential utterances. <i>Developmental Psychology</i> , 26, 234-245. Friedman, N. P., Miyake, A., Young, S. E., DeFries, J. C., Corley, R. P., & Hewitt, J. K. (2008). Individual differences in executive functions are almost entirely genetic in origin. <i>Journal of Experimental Psychology: General</i> , 137, 201-225.
Βιβλίο	Rogoff, B. (1990). <i>Apprenticeship in thinking: Cognitive development in social context</i> . Oxford: Oxford University Press.
Κεφάλαιο σε βιβλίο:	Sutton, J. (2003). ToM goes to school: Social cognition and social values in bullying. In B. Repacholi & V. Slaughter (Eds.), <i>Individual differences in theory of mind</i> (pp. 99-120). New York: Psychology Press.

vii) Παράρτημα

Παρουσιάζονται τα ερευνητικά εργαλεία της διδακτορικής διατριβής (π.χ. ερωτηματολόγια) και οι στατιστικές αναλύσεις του στατιστικού προγράμματος που χρησιμοποιήθηκε (π.χ. SPSS).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Δ
ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΕΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ ΠΟΥ ΣΧΕΤΙΖΟΝΤΑΙ
ΜΕ ΤΑ ΓΝΩΣΤΙΚΑ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ ΤΟΥ ΠΜΣ
«ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ»

**Ι) Διεθνείς ερευνητικές συνεργασίες στο πλαίσιο της κατεύθυνσης
«Παιδαγωγική Ψυχολογία και Εκπαιδευτική Πράξη»**

1. Προσαρμογή και στάθμιση του τεστ Aurora το οποίο έχει κατασκευαστεί από ερευνητική ομάδα του Child Study Center της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου του Yale και μετράει την Τριαρχική Νοημοσύνη (Αναλυτική, Πρακτική και Δημιουργική σκέψη) παιδιών ηλικίας 8-14 ετών. Η στάθμιση του τεστ Aurora στην Ελλάδα γίνεται σε συνεργασία με ερευνητές από τις χώρες: ΗΠΑ (Πανεπιστήμιο Yale), Ρωσία (State University of Moscow), Ισπανία (University of Murcia), Πορτογαλία (University of Minho), Σλοβακία (University of Banska Bystrica), Ισραήλ (Szold Institute) και Σαουδική Αραβία (King Faisal University).
2. Προσαρμογή και στάθμιση του τεστ αξιολόγησης της Δημιουργικότητας EPOC (Evaluation of Potential Creativity) σε συνεργασία με το Institut de Psychologie - Université René Descartes στη Γαλλία. Το τεστ EPOC αξιολογεί το δημιουργικό δυναμικό παιδιών προσχολικής και σχολικής ηλικίας και ενηλίκων σε συγκεκριμένους γνωστικούς τομείς, όπως ο γλωσσικός, ο καλλιτεχνικός, κ.α.
3. Σχεδιασμός και εφαρμογή εκπαιδευτικών παρεμβάσεων με σκοπό την ανάπτυξη και καλλιέργεια της Τριαρχικής Νοημοσύνης σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Tufts των ΗΠΑ.
4. Συνεργασία με το International Centre for Innovation in Education (ICIE) που έχει ως σκοπό την μελέτη και ανάπτυξη της Αριστείας στην Εκπαίδευση. Στο πλαίσιο της συνεργασίας αυτής τον Ιούνιο του 2010 πραγματοποιήθηκε στο Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο το Διεθνές Συνέδριο με θέμα: «Excellence in Education – Research, Strategic Planning & Development».
5. Συνεργασίες με τους καθηγητές C. Lewis, N. Freeman και P. Farrell από τα Πανεπιστήμια της Αγγλίας Lancaster, Bristol και Manchester αντίστοιχα σε θέματα που αφορούν στην ανάπτυξη της σκέψης (Θεωρία του Νου) και στην επικοινωνία στο πλαίσιο της σχολικής ενσωμάτωσης.
6. Συνεργασία με τον επίτιμο διδάκτορα του Τμήματος, Καθηγητή Β. Φθενάκη, τ. Διευθυντή του Κρατικού Ινστιτούτου Προσχολικής Αγωγής και Έρευνας του Υπουργείου Παιδείας της Βαυαρίας σε θέματα που αφορούν στην οικογένεια (π.χ. ο ρόλος του πατέρα, σχέσεις των μελών της οικογένειας και επιπτώσεις στα παιδιά κ.α.).

II) Διεθνείς ερευνητικές συνεργασίες στο πλαίσιο της κατεύθυνσης «Διοίκηση & Διαχείριση Εκπαιδευτικών Μονάδων»

Συνεργασία με το Πανεπιστήμιο του Warwick (Μ. Βρετανία) πάνω σε θέματα που αφορούν στη Διοίκηση της Εκπαίδευσης και στη Διοίκηση Ανθρώπινου Δυναμικού. Συνεργάτες καθηγητές: Prof. David Middlewood και Prof. Tony Bush.

III) Διεθνείς ερευνητικές συνεργασίες στο πλαίσιο της κατεύθυνσης «Αγωγή & Πολιτισμός»

Συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Βουκουρεστίου της Ρουμανίας, τα Πανεπιστήμια Paris I και Paris IV της Γαλλίας και το Royal Holloway College του Πανεπιστημίου του Λονδίνου στην Αγγλία σε θέματα Ιστορίας και Τέχνης.

Κάθε χρόνο, στο πλαίσιο των μαθημάτων των 3 κατευθύνσεων του ΠΜΣ «Εκπαίδευση και Πολιτισμός» δίδονται διαλέξεις από διακεκριμένους επιστήμονες και ερευνητές από πανεπιστήμια των Η.Π.Α και της Ευρώπης.

ΧΑΡΟΚΟΠΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

ΕΛ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ 70, 176 71 ΑΘΗΝΑ

ΤΗΛ.: 210 9549100, FAX: 210 9577050

<http://www.hua.gr>